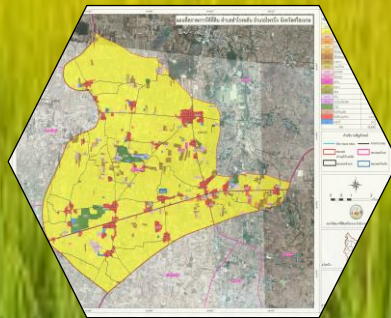

แผนการใช้ที่ดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

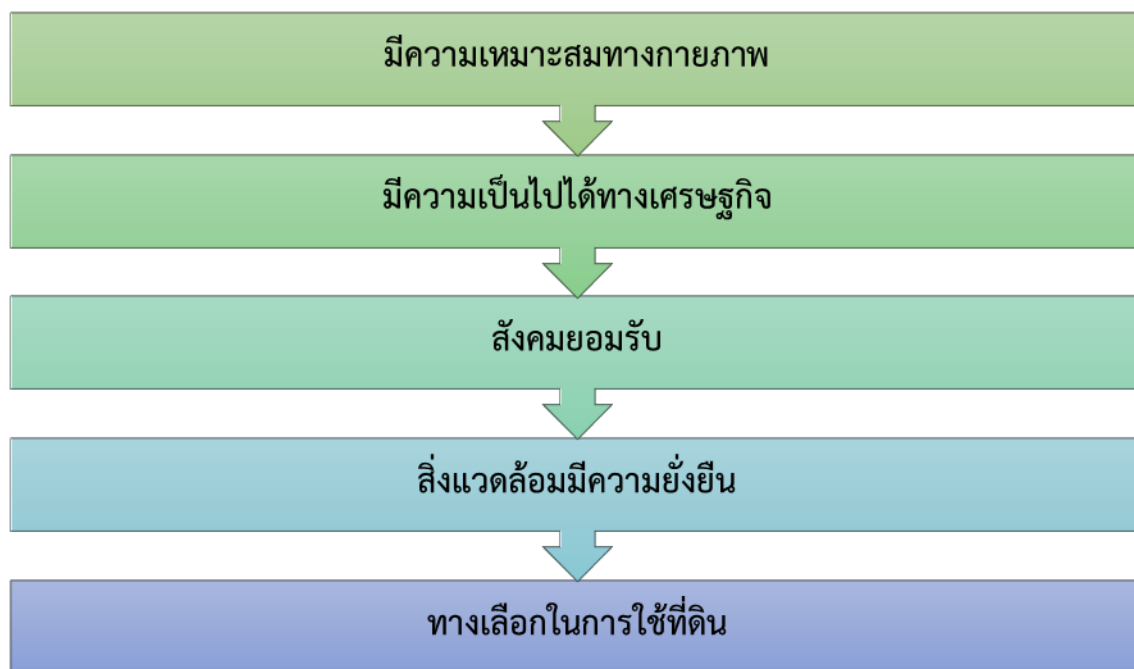

สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4 กรมพัฒนาที่ดิน

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ
กันยายน
2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
สารบัญกรอบ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-2
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-7
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-13
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-16
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.2 ทรัพยากรดิน	3-7
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-4
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-6
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-2
6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-4
6.4 เขตการใช้ที่ดิน	6-4
6.5 การบริหารความเสี่ยง	6-11
6.6 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-13
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2563	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
เอกสารอ้างอิง	ข1-2

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 ทรัพยากรดินตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	2-12
2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	2-14
2-3 การถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลสำโรงพลันอำเภอไพรบึงจังหวัดศรีสะเกษ	2-20
2-4 ลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ของเกษตรกรตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	2-21
3-1 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-8
3-2 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-11
4-1 ปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว ตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-8
4-2 เขตเหมาะสมปลูกข้าว อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-9
4-3 ปริมาณการปลูกข้าว อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-10
4-4 ต้นทุนการผลิตข้าว อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-12
4-5 สถานที่/แหล่งรับซื้อข้าว อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-13
4-6 พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-14
4-7 ปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-16
4-8 ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-19
4-9 สถานที่/แหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-20
4-10 พื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-21
4-11 ปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-22
4-12 ต้นทุนการผลิตยางพารา อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-25
4-13 เขตเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพปลูกปาล์มน้ำมัน)อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-26
4-14 ปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-27
4-15 ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-31
5-1 Suitability of land use for agricultural land in the area of the village of Samroeng Phlan, Prayung District, Sakon Nakhon Province	5-6
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลสำโรงพลันอำเภอไพรบึงจังหวัดศรีสะเกษ	6-2
6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	6-5
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-8
7-2 กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-10
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2563-2567)	7-11

สารบัญรูป

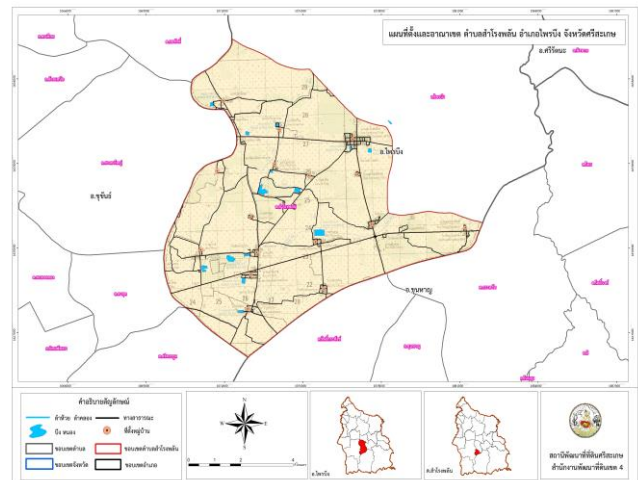
รูปที่	หน้า
2-1 แผนที่แสดงขอบเขตของอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	2-1
2-2 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	2-4
2-3 ความลาดชัน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	2-5
2-4 ภูมิประเทศ ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	2-6
2-5 เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดศรีสะเกษ	2-9
2-6 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดศรีสะเกษ	2-10
2-7 ข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี 2559-2563	2-12
2-8 อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	2-12
2-9 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	2-15
2-10 แผนที่เส้นทางคมนาคม อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	2-17
2-11 แผนภูมิลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	2-22
2-12 แผนภูมิแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	2-23
3-1 แผนภูมิแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-1
3-2 แผนที่แหล่งน้ำใต้ดินอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-2
3-3 แผนที่แหล่งน้ำใต้ดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-2
3-4 แผนที่แหล่งน้ำผิวดินอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-3
3-5 แผนที่แหล่งน้ำผิวดิน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-3
3-6 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-4
3-7 ที่ตั้งบ่อบาดาล ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-6
3-8 อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำตำบลลำโรงพลันอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-7
3-9 ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-9
3-10 ทรัพยากรดิน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-10
3-11 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	3-12
4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบDPSIRของตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึงจังหวัดศรีสะเกษ	4-3
4-2 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-5
4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-7
4-4 เขตเหมาะสมปลูกข้าว อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-9
4-5 ร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-10
4-6 ปริมาณการปลูกข้าว อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-11
4-7 ปริมาณการปลูกข้าว ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-12
4-8 พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-14
4-9 พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-16
4-10 ปริมาณการปลูกมันสำปะหลังตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ	4-17

รูปที่	หน้า
4-11 แผนที่การปลูกยางพารา อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ	4-20
4-12 ร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ	4-21
4-13 แผนภูมิปริมาณปลูกยางพารา อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ	4-22
4-14 เขตเหมาะสมปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ	4-26
4-15 แผนภูมิปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลสำโรงพลัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ	4-27
4-16 ปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลสำโรงพลัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ	4-28
6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลสำโรงพลัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ	6-12
6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนตามแผนการใช้ที่ดินตำบลสำโรงพลันอำเภอยะบิงจังหวัดศรีสะเกษ	6-13
7-1 แผนที่ลำน้ำสาขา ตำบลสำโรงพลัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ	7-5
7-2 เขตการใช้ที่ดินตำบล ตำบลสำโรงพลัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ	7-6
7-3 พื้นที่เหมาะสมในการปลูกข้าว ตำบลสำโรงพลัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ	7-7

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ได้กำหนดให้มีการ “วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ต่อมาได้มีการประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน ตำบล 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ มีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่ และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 กรกฎาคม 2564 – 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ยุทธศาสตร์ภาคแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง กายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายสำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณ หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่าง ๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลกประกอบด้วยชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืชสัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO,1974)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆที่อยู่บนพื้นผิวโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้ หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (Climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขั้นบันได และการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายความว่ารวมถึง หิน กรวด หาย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลก เป็นวัตถุที่คำนวณการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดินที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO: 1974:39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุ วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมทั่วพื้นผิวโลก เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิดและระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องมาจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมีชีวภาพ และสัณฐานวิทยา (คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา, 2551:128)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง เขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางแผนนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“การวางแผนการใช้ที่ดิน” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่าง ๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระงับป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดินและการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณลักษณะที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

“ดินดี น้ำสมบูรณ์”

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลลำโรงพลัน เป็นตำบล 1 ใน 6 ตำบลของอำเภอไพรบึง (เดิมขึ้นกับอำเภออุษาคเนย์) องค์การบริหารส่วนตำบลลำโรงพลันได้รับการจัดตั้งและยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลลำโรงพลัน เป็นเทศบาลตำบลลำโรงพลันตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยตำบลลำโรงพลัน อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอไพรบึง ระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากตัวจังหวัดศรีสะเกษ ไปทางทิศเหนือ ระยะทางประมาณ 48 กิโลเมตร

มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลไพรบึง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ โดยแนวเขตเริ่มต้นจากป่าสงวนหมวดการทางอำเภอไพรบึง และปริม้านของสหกรณ์การเกษตรไพรบึงจำกัด และเขตตำบลลุ่มศักดิ์ อำเภออุษาคเนย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลไพรบึง โดยมีแนวเขตจากทุ่งนา ของบ้านลำโรงพลัน หมู่ที่ 15 และติดต่อกับตำบลกระหวั่น อำเภอขุนหาญ โดยมีแนวเขตกัน เป็นห้วยลำน้ำของบ้านฮ่องสามัคคี หมู่ที่ 11

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลไพรบึง อ.ขุนหาญ โดยมีแนวเขตจากทุ่งนาบ้านหัวช้าง หมู่ที่ 5 บ้านตาจวน หมู่ที่ 10 แนวเขตทุ่งนาบ้านฮ่องสามัคคี หมู่ที่ 11 ติดกับตำบลกระหวั่น อ.ขุนหาญ และแนวเขตทุ่งนาบ้านสะเดาน้อย ติดกับตำบลศรีตระกูล อำเภออุษาคเนย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลตาอุด อ.อุษาคเนย์ จากแนวเขตทุ่งนาบ้านโป่ง หมู่ที่ 2 และติดกับตำบลสะเดาใหญ่ อำเภออุษาคเนย์ จังหวัดศรีสะเกษ จากแนวเขตทุ่งนาบ้านกันทก หมู่ที่ 16 และบ้านปุดเนียม หมู่ที่ 7

รูปที่ 2-1 แผนที่แสดงขอบเขตอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

2.2.1 เขตปกครอง จำนวนหมู่บ้าน 15 หมู่บ้าน

เนื้อที่ เขตเทศบาลตำบลลำโรงพลัน มีพื้นที่ตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ประมาณ 64.5 ตารางกิโลเมตร 22,637.72 ไร่ ครอบคลุม 15 หมู่บ้าน โดยมีเนื้อที่แยกเป็นรายหมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	บ้าน	เนื้อที่ (ไร่)	อันดับ
2	บ้านโป่ง	2,260	6
3	บ้านเสเดาน้อย	2,413	4
4	บ้านชำระ	1,965	7
5	บ้านหัวช้าง	2,907	2
6	บ้านตาดัง	445	17
7	บ้านปุดเนียม	2,465	5
8	บ้านไทร	4,638	1
9	บ้านสังกัน	821	12
10	บ้านตาจวน	1,708	8
11	บ้านฮ่องสามัคคี	753	13
12	บ้านไม้แก่น	731	14
13	บ้านสำโรงธรรม	487	15
14	บ้านตาโมกข์	1,404	9
16	บ้านกันทก	486	16
17	บ้านตาตุม	1,154.72	10

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

ประชากรในอำเภอไพรบึง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย มีความคล้ายคลึงและใกล้เคียงกันทั้งลักษณะทางกายภาพและวัฒนธรรม แต่มีภาษาพูดที่แตกต่างกัน ซึ่งประกอบไปด้วย 4 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ **เขมร กูย หรือ กวย หรือ ส่วย** **เยอ ลาว** ดังปรากฏตามคำขวัญของอำเภอว่า **"ไทยสี่เผ่า"** ชาวเขมรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่ตำบลไพรบึง ตำบลลำโรงพลัน ตำบลดินแดง ชาวกูยและชาวเยอ อาศัยอยู่ที่ตำบลปราสาทเยอ ตำบลโนนปูน และชาวลาวอาศัยอยู่ที่ตำบลสุขสวัสดิ์ กลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้ประกอบอาชีพหลักทางการเกษตรและส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา มีประเพณีพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและวงจรชีวิตความเป็นอยู่ตั้งแต่เกิดจนตายในแต่ละเดือนของแต่ละรอบปี

ตำบลลำโรงพลัน เหตุที่ได้ชื่อ "ลำโรงพลัน" เพราะว่ามีหนองน้ำแห่งหนึ่งชาวบ้านเรียกหนองน้ำแห่งนี้ เป็นภาษาเขมรว่า เตปียงคลัน (ภาษาไทย หนองคลัน) และที่หนองคลันมีต้นไม้น้ำขนาดใหญ่ขึ้นอยู่ ชาวบ้านเรียกต้นไม้นี้ชนิดนี้เป็นภาษาเขมรว่า เดอมสำรอง (ภาษาไทยเป็นต้นสำโรง) และได้ต้นสำโรงมีงูเหลือมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก จนชาวบ้านเกิดความเกรงกลัว และให้ความเคารพนับถือ เวลาชาวบ้านเกิดโรคภัยหรือไม่สบายก็จะไปบนบานกับหนองน้ำดังกล่าว และก็หายอย่างน่าอัศจรรย์ จนชาวบ้านเอามาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านว่า สำรองคลัน

และเรียกกันจนติดปากมาจนถึงทุกวันนี้ โดยเรียกเป็นภาษาไทยว่า ลำโรงพลัน หมู่ที่ 1 ซึ่งปัจจุบันหมู่บ้านดังกล่าว อยู่ในเขตเทศบาลตำบลไพรบึงและหนองลำโรงคลัน ก็ได้รับการบูรณะให้คงอยู่ทุกวันนี้ และตำบลลำโรงพลันแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 15 หมู่บ้าน

สินค้าพื้นเมือง สินค้า OTOP ของดีประจำตำบลลำโรงพลัน ได้แก่ ผ้าไหม ไข่เบ็ดแปรรูป ขนมหอมม่วง

2.4 สภาพภูมิประเทศ

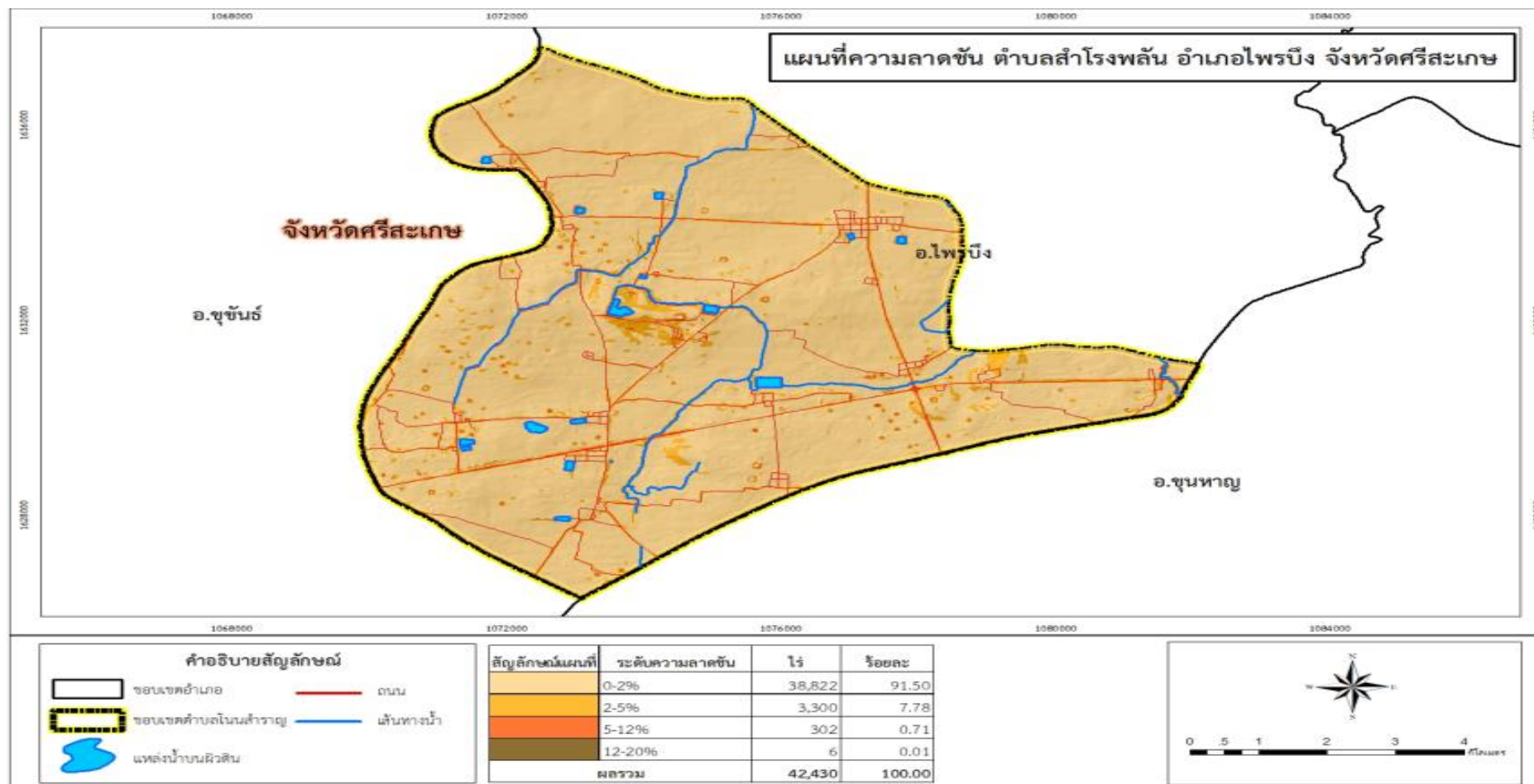
ตำบลลำโรงพลันมีพื้นที่ประมาณ 64.5 ตารางกิโลเมตร 22,637.72 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24 ของพื้นที่ทั้งหมด ในอำเภอไพรบึง เทศบาลตำบลลำโรงพลัน มีสภาพทางกายภาพเป็นที่ราบลุ่มสลับที่ดอน สภาพดินร่วนปนทรายทำให้การกักเก็บน้ำไม่ดี มีสภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ และเป็นที่ดอนจนถึงลูกคลื่นลอนลาด พื้นที่ส่วนใหญ่สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย ใช้ทำนา ปลูกไม้ยืนต้น เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และปลูกพืชฤดูแล้ง พืชผักต่าง ๆ หลังฤดูกาลทำนา ทำให้ราษฎรที่ต้องการพื้นที่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัย และเพื่อทำการเกษตร เข้าไปหักร้างถางพง ทำให้ป่ามีสภาพเสื่อมโทรมอยู่ มีพื้นที่ป่าไม้ 3,584.44 ไร่ แบ่งเป็นป่าสาธารณะ และเป็นป่าชุมชน และพื้นที่สิทธิทำกินในพื้นที่เขตป่าไม้เสื่อมโทรมเป็นส่วนใหญ่ ดังนี้

ตำบลลำโรงพลัน สภาพพื้นที่ป่าจะเป็นพื้นที่ใช้สาธารณะประโยชน์ ส่วนใหญ่จะมีการ ปลูกต้นไม้ยูคาลิปตัส และพื้นที่ป่าธรรมชาติเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติของชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ตำบลดินแดง มีป่า 2 แห่งด้วยกัน คือ ป่าโคกพะวะไต้ มีพื้นที่ 145 ไร่ อยู่ที่บ้านพะวะไต้ หมู่ 8 และป่าหนองไผ่ มีพื้นที่ 60 ไร่ อยู่ที่บ้านหนองยาว หมู่ 9 ซึ่งพื้นที่ป่าตำบลสุขสวัสดิ์ทั้ง 2 แห่งนี้เป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติของชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ตำบลสุขสวัสดิ์ สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด โดยด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตก เป็นพื้นที่ราบลุ่มมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนาและปลูกพืชผักหลังทำนา

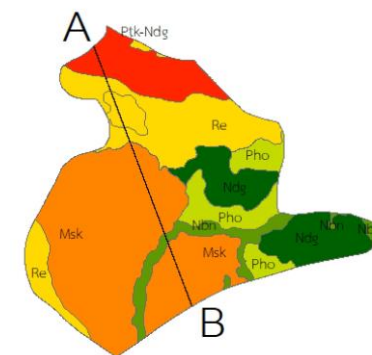
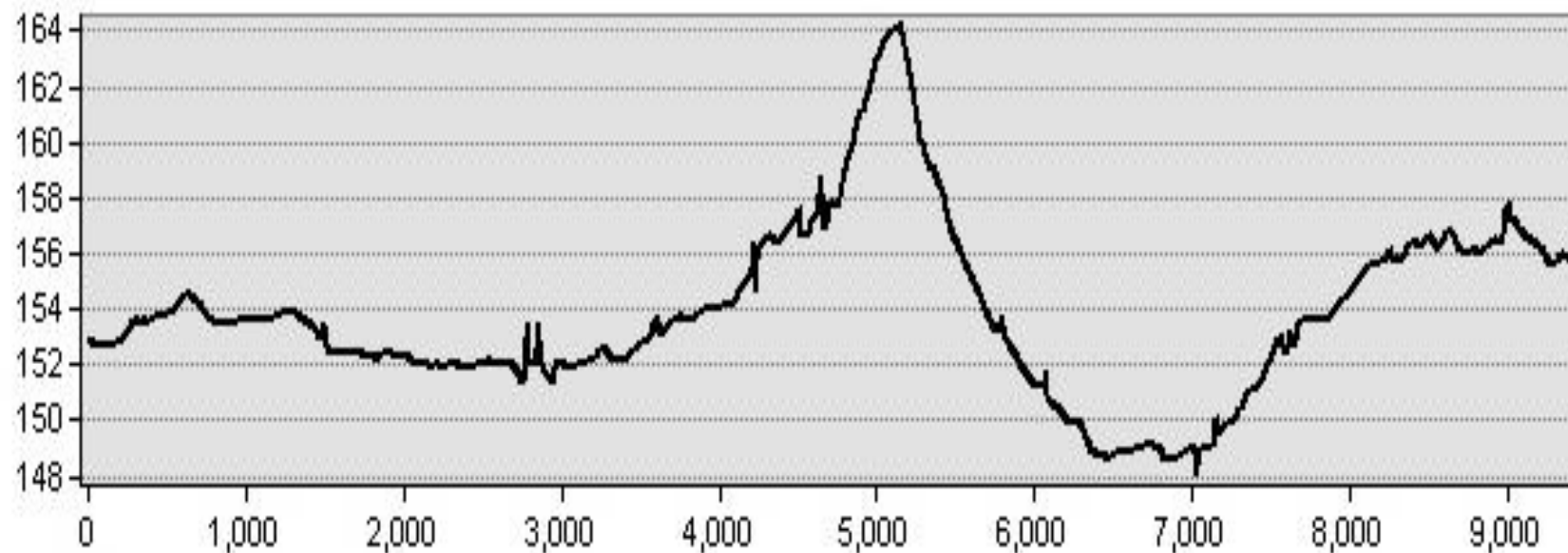
จำนวนมาก จนชาวบ้านเกิดความเกรงกลัว และให้ความเคารพนับถือ เวลาชาวบ้านเกิดโรคภัยหรือไม่สบายก็จะไปบนบานกับหนองน้ำดังกล่าว และก็หายอย่างน่าอัศจรรย์ จนชาวบ้านเอามาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านว่า ลำโรงคลัน

รูปที่ 2-3 ความลาดชัน ตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ความสูงระดับทะเลปานกลาง (เมตร)

ระยะทาง (เมตร)

รูปที่ 2-4 ภูมิประเทศ ตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

2.5 สภาพภูมิอากาศ

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดศรีสะเกษ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้าปกคลุมประเทศไทยตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย ทำให้จังหวัดศรีสะเกษ มีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไปและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรเข้าปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝนประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ถึงประมาณกลางเดือนตุลาคม ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดศรีสะเกษ พิจารณาตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดูดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง โดยมีอากาศหนาวจัดในบางวันและเดือนที่มีอากาศหนาวมากที่สุดจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงปกคลุมประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

ฤดูร้อน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นที่มีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนจะเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดของปี

ฤดูฝน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเอาความชื้นจากทะเลและมหาสมุทรมาปกคลุมประเทศไทย ประกอบกับในช่วงดังกล่าว ร่องความกดอากาศต่ำ ที่พาดอยู่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ทำให้อากาศเริ่มชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเฉพาะเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นมากที่สุดในรอบปีแต่อย่างไรก็ตามนอกจากปัจจัยดังกล่าวที่ทำให้มีฝนตกชุกแล้ว ยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

2.5.3 อุณหภูมิ

เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดศรีสะเกษ ตั้งอยู่บนที่ราบสูง ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวในช่วงฤดูร้อน ส่วนในช่วงฤดูหนาวจะมีอากาศค่อนข้างหนาวเย็น โดยอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 27.9 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.3 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.6 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี ซึ่งเคยวัดอุณหภูมิสูงที่สุดได้ 42.5 องศาเซลเซียส ส่วนในช่วงฤดูหนาวจะมีอากาศหนาวที่สุดในเดือนธันวาคม วัดอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ 6.8 องศาเซลเซียส

2.5.4 ฝน

อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยประจำปี มีค่า 32.5 องศาเซลเซียส และมีค่าผันแปรไปตามฤดูกาล โดยในฤดูร้อนมีอากาศร้อน อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 33.3-36.1 องศาเซลเซียส โดยในเดือนเมษายน มีอากาศร้อนที่สุด มีค่า 36.1 องศาเซลเซียส ฤดูฝนอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยจะมีค่าระหว่าง 30.8-34.6 องศาเซลเซียส ฤดูหนาวอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยจะเริ่มลดลงโดยเดือนธันวาคมมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยลดลงมากที่สุดมีค่า 29.6 องศาเซลเซียส

2.5.5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

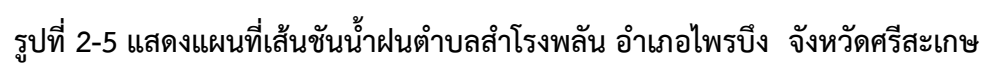
จากสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2562) ณ สถานีตรวจอากาศศรีสะเกษ ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cowpat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยฝนได้ดังนี้

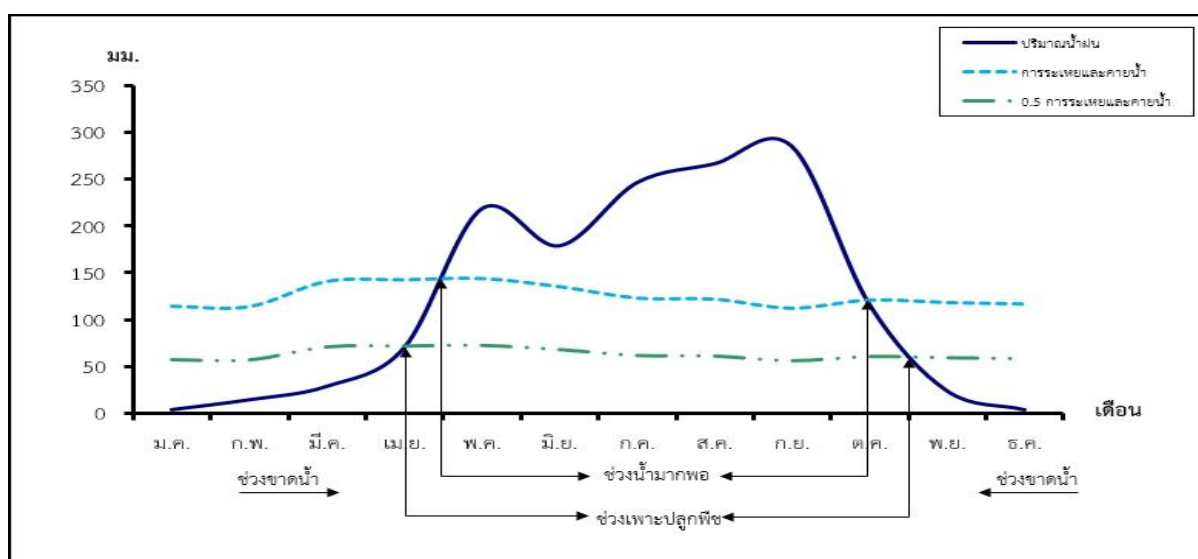
ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดิน และการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินพอเหมาะแก่การปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มกลางเดือนเมษายนถึงปลายเดือนตุลาคม

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่มีปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากปริมาณน้ำฝน

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดิน และการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนธันวาคม

เดือน	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (เปอร์เซ็นต์)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ ฝนตก (วัน)	การระเหยและ การคายน้ำอ้างอิง (มม.)	ปริมาณฝน ใช้การ (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	18.1	31.1	24.0	68.0	3.1	0.8	113.8	3.1
ก.พ.	19.8	33.5	26.1	66.0	13.7	2.1	113.4	13.4
มี.ค.	22.8	35.5	28.5	67.0	28.1	4.3	141.1	26.8
เม.ย.	24.8	36.5	29.8	69.0	69.7	6.6	142.8	61.9
พ.ค.	25.4	35.0	29.3	76.0	218.4	14.5	144.2	142.1
มิ.ย.	25.6	33.9	29.1	78.0	178.6	15.3	135.3	127.6
ก.ค.	25.0	32.7	28.2	81.0	246.3	17.6	122.8	149.2
ส.ค.	25.0	32.2	28.0	83.0	266.5	19.9	121.5	151.7
ก.ย.	24.6	31.9	27.7	84.0	285.1	19.0	111.6	153.5
ต.ค.	23.8	31.8	27.3	80.0	115.7	10.0	120.6	94.3
พ.ย.	21.8	31.7	26.3	73.0	23.2	2.9	117.9	22.3
ธ.ค.	18.9	30.6	24.3	70.0	2.9	0.7	116.3	2.9
เฉลี่ย	23.0	33.0	27.4	74.6	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,451.3	113.7	1,501.1	948.8

รูปที่ 2-6 แสดงสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

2.5.6 สภาพภูมิอากาศ

สภาพอากาศร้อนเกือบตลอดปีมีอุณหภูมิเฉลี่ย 27.7 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย อยู่ระหว่างร้อยละ 46 – 90 % สภาพอากาศของอำเภอไพรบึง แบ่งได้ เป็น 3 ฤดูคือ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 18.7 -35.4 องศา เซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือน กุมภาพันธ์อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 22.8 -32.9 องศาเซลเซียส

2.5.7 ฤดูกาล

- ฤดูร้อน

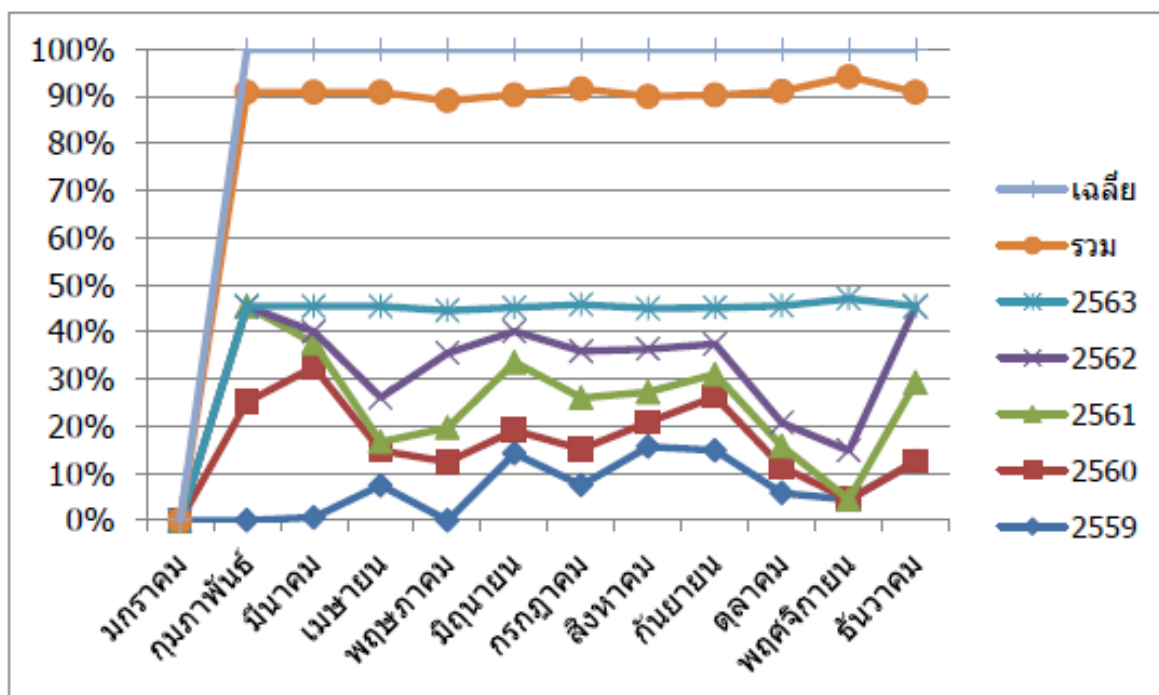
ข้อมูลอุณหภูมิลีรายเดือน ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ อำเภอไพรบึง

เดือน	อุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน (องศาเซลเซียส)					หมายเหตุ
	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	
มกราคม	๒๖.๔	๓๐.๔	๒๕.๑	๒๖.๑	๒๓.๗	
กุมภาพันธ์	๒๘.๖	๓๒.๙	๒๕.๑	๒๖.๖	๒๖.๔	
มีนาคม	๓๓๑.๖	๓๕.๔	๒๙.๒	๒๘	๒๙.๒	
เมษายน	๓๐.๖	๓๓.๙	๒๙.๖	๓๑.๗	๓๐.๕	
พฤษภาคม	๓๑.๖	๓๒.๖	๒๘.๙	๒๙.๗	๒๙.๘	
มิถุนายน	๓๐.๑	๓๒.๕	๒๘.๑	๒๘.๙	๒๙.๔	
กรกฎาคม	๒๙.๕	๓๑.๙	๒๘.๑	๒๘.๖	๒๙	
สิงหาคม	๒๘.๘	๓๑.๘	๒๘.๕	๒๘.๑	๒๘.๑	
กันยายน	๒๘	๓๑.๗	๒๗.๕	๒๘.๑	๒๗.๕	
ตุลาคม	๒๗.๒	๓๑.	๒๗.๕	๒๗.๘	๒๗.๗	
พฤศจิกายน	๒๕.๗	๓๐.๔	๒๕	๒๔.๑	๒๖.๖	
ธันวาคม	๒๓.๘	๒๖.๘	๒๕	๒๔.๑	๒๖.๓	
เฉลี่ย	๒๘.๕	๓๑.๘	๒๗.๓	๒๗.๖	๒๗.๘	

ข้อมูลปริมาณน้ำฝนรายเดือนปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

เดือน	ปริมาณน้ำฝนรายเดือน (มิลลิเมตร)					รวม	เฉลี่ย	หมายเหตุ
	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓			
มกราคม	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	
กุมภาพันธ์	๐	๒๒.๔	๑๘.๑	๐	๐	๔๐.๕	๘.๑	
มีนาคม	๖	๓๐๐.๕	๔๗.๘	๒๒.๗	๕๐.๘	๔๒๗.๘	๘๕.๕๖	
เมษายน	๖๗.๔	๖๖.๘	๑๖.๘	๘๔.๙	๑๗๕.๔	๔๑๑.๓	๘๒.๒๖	
พฤษภาคม	๗๖.๒	๙๘.๕	๕๗.๔	๑๒๕.๑	๗๑.๓	๓๕๒.๓	๘๕.๗	
มิถุนายน	๒๖๔.๒	๙๐.๘	๒๖๘.๕	๑๒๒.๑	๙๓.๓	๘๓๘.๙	๑๗๘.๔๔	
กรกฎาคม	๑๑๑.๗	๑๑๒.๘	๑๖๒.๕	๑๔๗.๒	๑๔๗.๐๐	๖๘๑.๒	๑๒๔.๕๖	
สิงหาคม	๓๐๖.๑	๑๐๒.๒	๑๒๔.๙	๑๗๘.๘	๑๖๘.๕	๘๘๐.๕	๑๗๕.๑	
กันยายน	๒๙๘.๓	๒๒๙.๒	๙๕.๗	๑๒๘.๔	๑๕๕.๒	๙๐๖.๘	๑๘๔.๑๘	
ตุลาคม	๔๒.๔	๔๐.๔	๓๒.๓	๓๖.๑	๑๘๑.๕	๓๓๒.๗	๖๔.๗๔	
พฤศจิกายน	๑๒.๘	๐	๐	๓๐	๙๓.๓	๑๓๖.๑	๑๖.๖๔	
ธันวาคม	๑๑	๐	๑๔.๗	๑๔.๒	๐	๓๙.๙	๗.๙๘	
รวม	๑,๐๔๖.๕	๓๖๐๙.๖	๓๓๘๕.๗	๓๔๓๗.๕	๓๗๗๖.๙	๕๒๑๕.๘	๑๐๔๓.๑๖	
เฉลี่ย	๙๙.๖๗	๘๘.๖๖	๖๙.๘๙	๗๔.๑๒	๑๐๒.๓๒	๔๓๔.๖๘	๘๖.๙๓๖๖	

แหล่งข้อมูล สำนักงานเกษตรอำเภอไพรบึง, พ.ศ. ๒๕๖๔

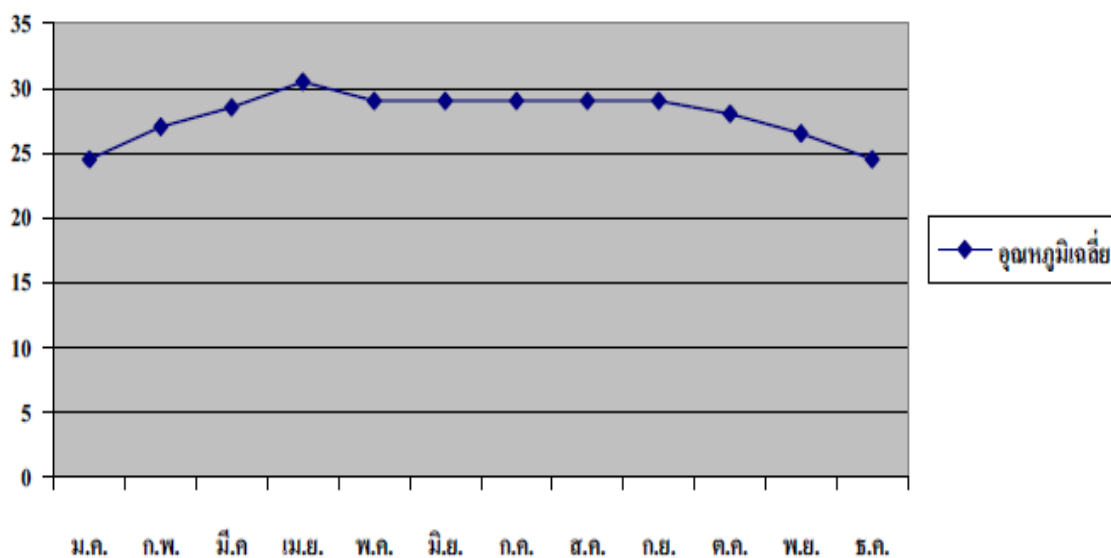

รูปที่ 2-7 แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี 2559-2563

2.5.8 อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอไพรบึง มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี 2563 โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 18 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 36 องศาเซลเซียส (ตารางที่ 7)

กราฟแสดงอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. 2563

รูปที่ 2-8 แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ .ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2563
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.2564)

2.6 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้ 1) ทรัพยากรดิน

ตารางที่ 1 แสดงทรัพยากรดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	25,835.60	60.54
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	-	-
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	16,836	39.45

สภาพการใช้พื้นที่ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- 1) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 931 ไร่ หรือร้อยละ 2.19 ของพื้นที่ตำบล
- 2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 38,744 ไร่ หรือร้อยละ 91.31 ของพื้นที่ตำบล

ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

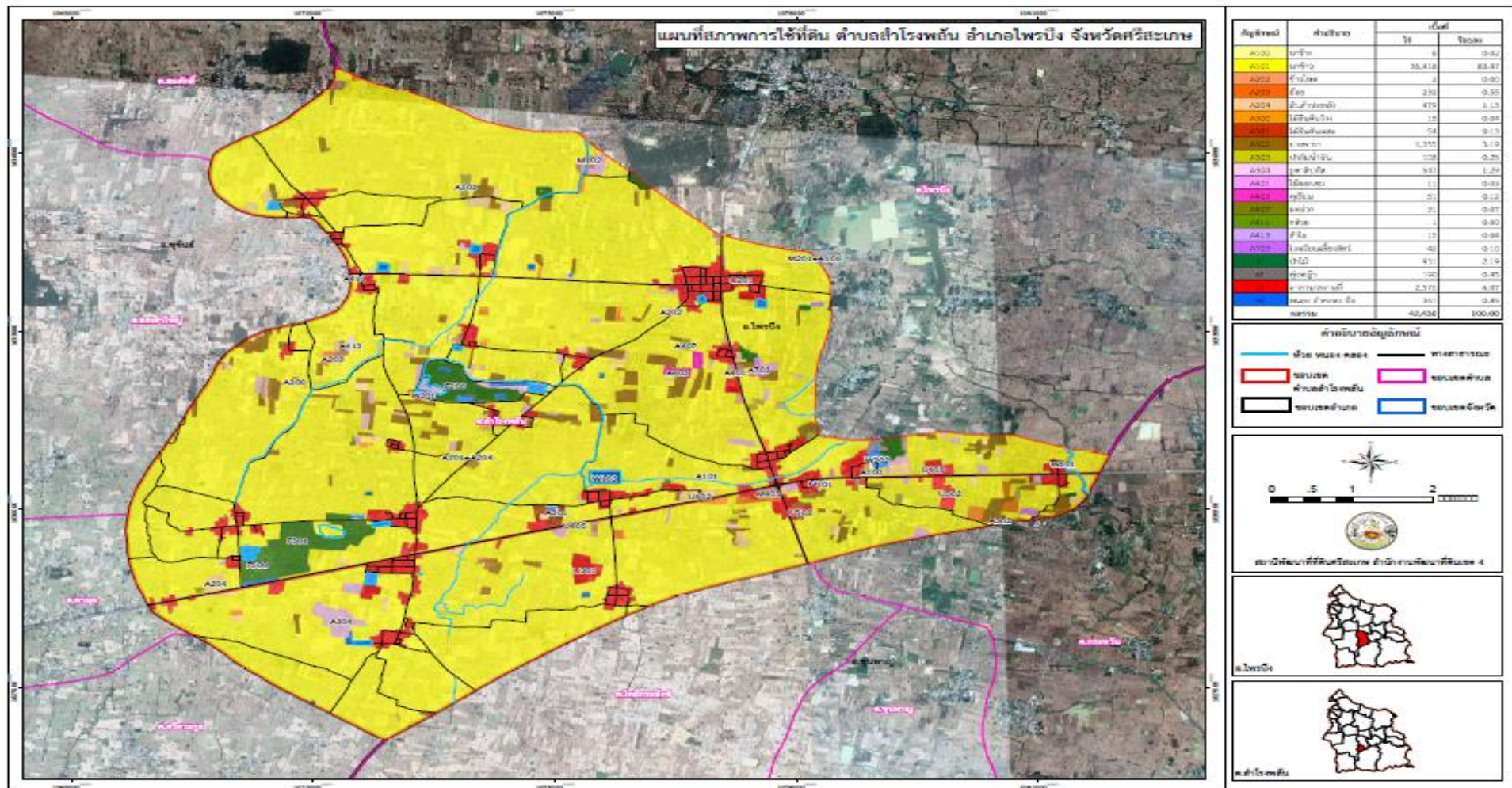
 - 2.1) เขตนาข้าว มีเนื้อที่ 35,900 ไร่ หรือร้อยละ 92.66 ของพื้นที่ตำบล
 - 2.1.1) พื้นที่พำนา เนื้อที่ 35,418 ไร่ หรือร้อยละ 83.47 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.1.2) พื้นที่นาร้าง เนื้อที่ 8 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.2) เขตพืชไร่ มีเนื้อที่ 602 ไร่ หรือร้อยละ 1.55 ของพื้นที่ตำบล
 - 2.2.1) พื้นที่ปลูกอ้อย เนื้อที่ 232 ไร่ หรือร้อยละ 0.55 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.2.2) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง เนื้อที่ 479 ไร่ หรือร้อยละ 1.13 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.2.3) พื้นที่ปลูกข้าวโพด เนื้อที่ 2 ไร่ หรือร้อยละ 0.00 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.3) เขตปลูกไม้ผล มีเนื้อที่ 109 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของพื้นที่ตำบล
 - 2.3.1) พื้นที่ปลูกทุเรียน เนื้อที่ 51 ไร่ หรือร้อยละ 46.79 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.3.2) พื้นที่ปลูกมะม่วง เนื้อที่ 31 ไร่ หรือร้อยละ 28.45 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.3.3) พื้นที่ปลูกลำไย เนื้อที่ 15 ไร่ หรือร้อยละ 13.76 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.3.4) พื้นที่ปลูกกล้วย เนื้อที่ 1 ไร่ หรือร้อยละ 0.92 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.4) เขตปลูกไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 2,091 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ตำบล
 - 2.4.1) พื้นที่ปลูกยางพารา เนื้อที่ 1,362 ไร่ หรือร้อยละ 65.14 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.4.2) พื้นที่ปลูกยูคาลิปตัส เนื้อที่ 549 ไร่ หรือร้อยละ 26.26 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.4.3) พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้นผสม เนื้อที่ 55 ไร่ หรือร้อยละ 2.63 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.4.4) พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้นร้าง เนื้อที่ 18 ไร่ หรือร้อยละ 0.86 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.4.5) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน เนื้อที่ 107 ไร่ หรือร้อยละ 5.12 ของเนื้อที่ตำบล
 - 2.5) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 32 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของพื้นที่ตำบล

- 3) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,080 ไร่ หรือร้อยละ 4.90 ของพื้นที่ตำบล
 3.1.1) เขตอุตสาหกรรมมีเนื้อที่ 150 ไร่ หรือร้อยละ 41.55 ของพื้นที่ตำบล
 4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 361 ไร่ หรือร้อยละ 0.85 ของพื้นที่
 5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 164 ไร่ หรือร้อยละ 0.39 ของพื้นที่ตำบล

ตารางที่ 2 แสดงสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A	พื้นที่เกษตรกรรม		
A100	นาร้าง	8	0.02
A101	นาข้าว	35,892	84.59
A202	ข้าวโพด	2	0.01
A203	อ้อย	224	0.53
A204	มันสำปะหลัง	374	0.88
A300	ไม้ยืนต้นร้าง	18	0.04
A301	ไม้ยืนต้นผสม	55	0.13
A302	ยางพารา	1,362	3.21
A303	ปาล์มน้ำมัน	107	0.25
A304	ยูคาลิปตัส	549	1.29
A401	ไม้ผลผสม	23	0.05
A40	ทุเรียน	51	0.12
A407	มะม่วง	31	0.07
A411	กล้วย	1	0.00
A413	ลำไย	15	0.04
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์	32	0.07
F	ป่าไม้	931	2.19
M	ทุ่งหญ้า	164	0.39
U	อาคาร/สถานที่	2,230	5.26
W	หนอง ลำคลอง บึง	361	0.85
	รวมเนื้อที่ทั้งหมด	42,430	100

รูปที่ 2-9 แผนที่แสดงสภาพการใช้ที่ดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร

จำนวนประชากรและความหนาแน่นประชากร จากข้อมูลของสำนักทะเบียนราษฎร์ เมื่อเดือนมีนาคม 2562 ของเทศบาลตำบลลำโรงพลัน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 8,339 คน จำแนกเป็นชาย 4,110 คน เป็นหญิง 4,229 คน ซึ่งดูได้จากตาราง

หมู่ที่	บ้าน	ชาย	หญิง	ครัวเรือน
2	บ้านโป่ง	428	459	192
3	บ้านสะเดาน้อย	302	307	125
4	บ้านชำแระ	472	456	193
5	บ้านหัวช้าง	465	476	285
6	บ้านตาดัง	139	161	58
7	บ้านปุดเนียม	312	317	132
8	บ้านไทร	337	350	170
9	บ้านสังกัน	309	278	110
10	บ้านตาจวน	326	300	130
11	บ้านอ่องสามัคคี	184	203	94
12	บ้านไม้แก่น	153	158	69
13	บ้านลำโรงธรรม	215	235	99
14	บ้านตาโมกข์	209	246	107
16	บ้านกันทก	118	121	67
17	บ้านตาตุ่ม	141	162	68
รวม		4,110	4,229	1,899

2) สภาพทั่วไป

จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือชุมชน สภาพทั่วไปของตำบลลำโรงพลัน ได้แก่ แหล่งน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ การคมนาคมขนส่ง ตำบลลำโรงพลัน มีถนนสายหลักคือ ทางอำเภอไพรบึง มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางหลวง 2111 เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

ภาพที่ 2-10 แสดงแผนที่เส้นทางคมนาคม อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 221 (ศรีสะเกษ - กันทรลักษ์) ผ่านอำเภอยุห์ จนถึงสี่แยกยุห์ จากนั้น เลี้ยวขวา เข้าสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2111 (ยุห์-ไพรบึง-ขุนหาญ) ไปจนถึงตัวอำเภอไพรบึง

โดยรถประจำทางสาย 4189 เส้นทางศรีสะเกษ-ยุห์-ไพรบึง-ขุนหาญ ซึ่งเป็นบริการเดินรถของบริษัท ขุนหาญ พัฒนา จำกัด ให้บริการเดินรถในเส้นทางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 221 และ 2111

โดยรถประจำทางสาย 4313 เส้นทางศรีสะเกษ-ไพรบึง (สิ้นสุดที่ตำบลดินแดง) ระยะทางจากตัวจังหวัด ศรีสะเกษ ถึงอำเภอไพรบึง ประมาณ 42 กิโลเมตร

3) แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอไพรบึงเป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

3.1แหล่งน้ำธรรมชาติ ที่สำคัญได้แก่ หนองใหญ่หรือบึงกเปิดน้ำไพรบึง ตั้งอยู่เขตเทศบาลตำบลไพรบึง เป็นแหล่งตุนกเปิดน้ำ แหล่งเลี้ยงปลาในกระชัง,ห้วยแฮด ในเขตตำบลดินแดง,ห้วยขลัง และหนองกันแจ่ม ในเขตตำบลไพรบึงแม่น้ำ ลาคลอง หนอง บึง จำแนกรายละเอียดตามขอบเขตตำบล ได้ดังนี้ มีทั้งแหล่งน้ำตามธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นใช้เองภายในหมู่บ้าน ได้แก่

1. หนองสะแก อยู่ในเขตหมู่ที่ 8 พื้นที่ 50 ไร่
2. หนองชาแระ อยู่ในเขตหมู่ที่ 4 พื้นที่ 120 ไร่ (5 แห่ง)
3. หนองสังกัน อยู่ในเขตหมู่ที่ 9 พื้นที่ 50 ไร่
4. หนองปุดเนียม อยู่ในเขตหมู่ที่ 7 พื้นที่ 20 ไร่
5. หนองอะเลา อยู่ในเขตหมู่ที่ 2 พื้นที่ 80 ไร่
6. หนองตะเคียน อยู่ในเขตหมู่ที่ 6 พื้นที่ 60 ไร่
7. หนองลำโรงพลัน อยู่ในเขตหมู่ที่ 15 พื้นที่ 10 ไร่
8. หนองไม้แก่น อยู่ในเขตหมู่ที่ 12 พื้นที่ 50 ไร่
9. หนองลำโรงธรรม อยู่ในเขตหมู่ที่ 13 พื้นที่ 50 ไร่
10. หนองตาโมกข์ อยู่ในเขตหมู่ที่ 14 พื้นที่ 40 ไร่
11. ห้วยทา อยู่ในเขตหมู่ที่ 11 ลาห้วยขุดลอก (ภาพที่ 10)

4) การศึกษา

ในพื้นที่เทศบาลตำบลลำโรงพลัน มีโรงเรียนในพื้นที่จำนวนทั้งสิ้น 9 แห่ง โดยมีโรงเรียนขยายโอกาสเปิดสอนตั้งแต่ระดับ ป.1 - ม.3 จำนวน 1 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 7 แห่ง ศูนย์การเรียนชุมชน 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง ดังนี้

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน	รายชื่อผู้บริหาร
ร.ร.บ้านโป่ง	8	75	นายสุริยา เกษอินทร์
ร.ร.บ้านสะเดาน้อย	6	56	นายคมธัช อินวันนา
ร.ร.บ้านชำแระ	8	88	นายสมนึก พันธุ์แก่น
ร.ร.บ้านหัวช้าง	9	85	นายวิรัตน์ รัตนพันธ์
ร.ร.บ้านปุดเนียม	6	82	นายไพศาล คำศรี
ร.ร.บ้านไทร	15	127	นายอุดม คำหล้า
ร.ร.บ้านตาจวน	4	57	นายวิโรจน์ วงศ์ศรีแก้ว
ร.ร.บ้านไม้แก่น	8	69	นายทวีศักดิ์ รักโสภา
ร.ร.กุญชรศิริวิทย์	15	163	นางคุณากร บุญสาลี
รวม	79	802	

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ

5.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลลำโรงพลัน มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านไม้แก่น และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบ้านตาโมกข์

5.2 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- จุดตรวจประจำตำบล	15	แห่ง
- สมาชิก อปพร. ภายในตำบล	192	คน
- สมาชิก อสม. ภายในตำบล	156	คน

5.3 ด้านยาเสพติด

- มีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องยาเสพติด
- มีการเฝ้าระวังทุกหมู่บ้านและสถานศึกษาในเขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลลำโรงพลัน

5.4 การสังคมสงเคราะห์

- มีจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุตำบลลำโรงพลัน หมู่ที่ 14 โดยมี นายศิริ ดวงมณี เป็นประธานกรรมการชมรมผู้สูงอายุตำบลลำโรงพลัน หมู่ที่ 14
- ให้การสงเคราะห์ประชาชนผู้ด้อยโอกาสในตำบลลำโรงพลัน

6) ระบบบริการพื้นฐาน

6.1 การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมของตำบลลำโรงพลัน มีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงหมายเลข 24 ถนนโชคชัย - เดชอุดม และทางหลวงหมายเลข 224 ถนนพยุห์ - ชุนหาญ และมีถนนทางสัญจรภายในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้านที่สะดวกสบาย ทั้งถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลูกรัง ถนนดินและหินคลุก

- ถนนลาดยาง (หลัก)	2	สาย
- ถนนคอนกรีต	40	แห่ง
- ถนนลูกรัง	35	สาย
- ถนนดิน/หินคลุก	63	สาย

6.2 การไฟฟ้า

เขตตำบลลำโรงพลัน เป็นชุมชนชนบทระบบการไฟฟ้าขยายทั่วถึงทั้งตำบล ประชากรมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน ทำให้ประชาชนมีสิ่งอำนวยความสะดวก คือมีเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ เกือบทุกครัวเรือน

- มีไฟฟ้าใช้ครบทุกหมู่บ้าน
- มีไฟฟ้าเพื่อการเกษตร แต่ยังไม่ทั่วถึง

6.3 การประปา

ประชาชนในตำบลลำโรงพลันส่วนใหญ่ใช้น้ำในการอุปโภค บริโภคจากระบบประปาหมู่บ้าน ซึ่งใช้กันเกือบ 100% จากชุมชนทั้งหมดในเขตเทศบาลตำบลลำโรงพลัน ยกเว้นชุมชนบ้านไทรยังใช้น้ำจากบ่อบาดาลและบ่อน้ำตื้น

6.4 โทรศัพท

- โทรศัพท์สาธารณะ (ใช้การไม่ได้)

7) ระบบเศรษฐกิจ

7.1 การเกษตร

- อาชีพการเกษตร 90 %

7.2 การประมง

- อาชีพประมงเป็นอาชีพเสริม 50 %

7.3 การปศุสัตว์

- เลี้ยงกระบือ 60%

- เลี้ยงวัว 30%

- เลี้ยงเป็ด ไก่ ฯลฯ 10%

7.4 การบริการ

- รีสอร์ท 2 แห่ง

7.5 อุตสาหกรรม

- โรงสีข้าว 31 แห่ง

- โรงงานอุตสาหกรรม 3 แห่ง

- โรงงานเฟอร์นิเจอร์ 4 แห่ง

- สถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง 13 แห่ง

7.6 การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพเสริมในเขตเทศบาลตำบลลำโรงพลัน ที่สร้างรายได้เสริมให้กับชุมชน มีดังนี้

1. กลุ่มเจาะน้ำบาดาล ในอดีตการเจาะน้ำบาดาลนั้นใช้แรงงานคน โดยการนำเหล็กมาเจาะลงดินแล้วหมุนจนกว่าจะถึงชั้นผิวน้ำ เมื่อปี พ.ศ.2521 ได้มีการพัฒนาเปลี่ยนจากใช้แรงงานคนเป็นเครื่องจักรแทน ปัจจุบันหมู่บ้านที่ยังคงประกอบอาชีพเจาะบาดาลประกอบด้วยบ้านไพร ตาโมกข์ ตาตุ่มสวย และสะพาน้อยบางส่วน อัตราค่าบริการเจาะน้ำบาดาล ขนาด 2 นิ้ว ราคา 5,000-8,000 บาท ขนาด 4 นิ้ว ราคา 15,000-18,000 บาท ขนาด 6 นิ้ว ราคา 30,000-50,000 บาท

2. กลุ่มโรงงานเฟอร์นิเจอร์วิสาหกิจชุมชน ที่ตั้งบ้านสังกัน หมู่ที่ 9 เริ่มก่อตั้งขึ้นในช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 โดยมีนายเสียน พิมูลชาติ เป็นประธาน และ นายนิศ ศรีดาชาติ เป็นฝ่ายตรวจสอบ และมีสมาชิกทั้งหมด 74 คน เป็นการขายแบบการจ้างโดยการใช้ค่าแรง การทำเฟอร์นิเจอร์จะทำตามแบบที่เจ้าของที่ต้องการ เช่นทำโต๊ะ เก้าอี้ วงกบประตู หน้าต่าง

3. กลุ่มเลี้ยงโคขุนไพรบึง ตั้งอยู่ที่บ้านสวย(บ้านตาตุ่ม) โดยการจัดซื้อโคขุนจำนวน 60 ตัว มาเลี้ยง จัดตั้งขึ้น เมื่อ 1 ตุลาคม 2545 รายได้ต่อปีประมาณ 100,000 บาท

4. กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ ตั้งอยู่บ้านตาตุ่มสวย เป็นการรวมตัวของกลุ่มสตรีในหมู่บ้านเริ่มก่อตั้งเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2554 ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง รายได้ที่ได้รับตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์-สิงหาคม 2554 ประมาณ 34,090 บาท

5. กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านตาโมกข์ ตั้งอยู่ที่บ้านตาโมกข์ หมู่ที่ 14 ตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2540 โดยนางทองก้อน ดวงจันทร์ เป็นประธานกลุ่ม มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 25 คน ซึ่งได้รับรางวัลที่ทำให้กลุ่มภาคภูมิใจคือรางวัลชนะเลิศระดับ 4 ดาว ปัจจุบันกลุ่มสตรีมีเงินทุนจำนวน 106,015 บาท

6. กลุ่มศิลปะพื้นบ้าน (รำแม่มด) ตั้งอยู่ที่บ้านสังกัน หมู่ที่ 9 เป็นพิธีกรรมอย่างหนึ่งของตำบลลำโรงพลัน เรียกว่า เรือมมะมวด หรือรำแม่มด มีลักษณะคล้ายการทรงเจ้าเพราะเชื่อว่าเทพหรือผีนั้นมี 2 พวก จะเป็นการรำแก้บน ซึ่งทางส่วนมากจะไปดูหมอที่เข้าทรง เมื่อเข้าทรงดูแล้วคนที่เข้าทรงเราจะเรียกว่าจารย์ ก็จะบอกว่าแม่มดท่านอยากให้รำ หรือต้องรำให้เป็นการแก้บน ชาวบ้านจึงต้องติดต่อวงที่ทำรำไปรำให้ กลุ่มรำแม่มดที่ยังคงมีอยู่ในตำบลลำโรงพลันและมีชื่อเสียงมายาวนาน ตั้งอยู่ที่บ้านสังกัน โดยมีนายนิวัติ ศรีตาชาติ เป็นหัวหน้ากลุ่ม ก่อตั้งมาประมาณ 20-30 ปี แล้ว ค่าจ้างในการรำแม่มด ถ้าเป็นการเล่นในหมู่บ้าน ประมาณ 4,500 บาท แต่ถ้าเป็นการเล่นนอกหมู่บ้านประมาณ 5,500 บาท

7.7 แรงงาน

- รับจ้างทั่วไป

8) หมอдинอาสา กรณพัฒนาที่ดิน

หมอдинอาสาประจำอำเภอ นายสมพงษ์ ยอดจักร หมู่ที่ 5 ตำบลดินแดง อำเภอไพรบึง

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 1 บ้านลำโรงพลัน นายวิชัย ไชยโชติ

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 2 บ้านโป่ง นายบุญเดิม มนทอง

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 3 บ้านสะเดาน้อย นายทองคำ วงษ์พิทักษ์

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 4 บ้านชำแระ นายสวาส ทองอินทร์

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 5 บ้านหัวช้าง นายไชยยศ มะปราง

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 6 บ้านตาดัง นายชม พงษ์วัน

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 7 บ้านปุดเนียม นายสมนึก พิมูลชาติ

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 8 บ้านไทร นายสังวาล วงศ์พิทักษ์

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 9 บ้านสังกัน นายพรชัย พิมูลชาติ

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 10 บ้านตาจวน นายเทือง พงษ์วัน

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 11 บ้านฮ่องสามัคคี นายเทา ศรีภักดี

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 12 บ้านไม้แก่น นายทองมน สมนึก

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 13 บ้านลำโรงธรรม นายเชิงชาย พงษ์วัน

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 14 บ้านตาโมกข์ นายสุกิจ สามารถ

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 15 บ้านลำโรงพลันนอก นายสาร สุพรรณ

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 16 บ้านกันทก นายไชยวัฒน์ วงศ์พิทักษ์

หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ 17 บ้านตาตุม นายไพฑูรย์ นวลแสง

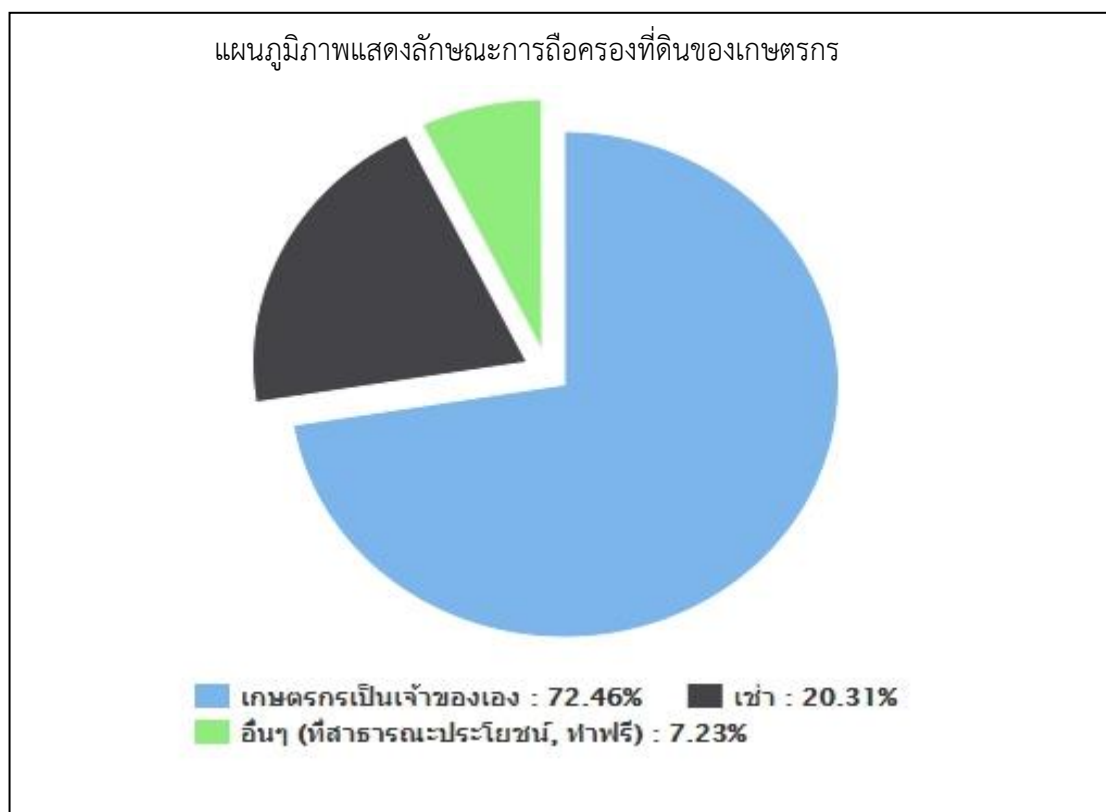
(กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)

9) การถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน 1,773 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.46 รองลงมาคือ เช่า จำนวน 497 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.31 และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน 177 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.23 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	1,773	72.46
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	497	7.23
เช่า	2,112	20.31

รูปที่ 2-11 แสดงลักษณะการถือครองที่ดินตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

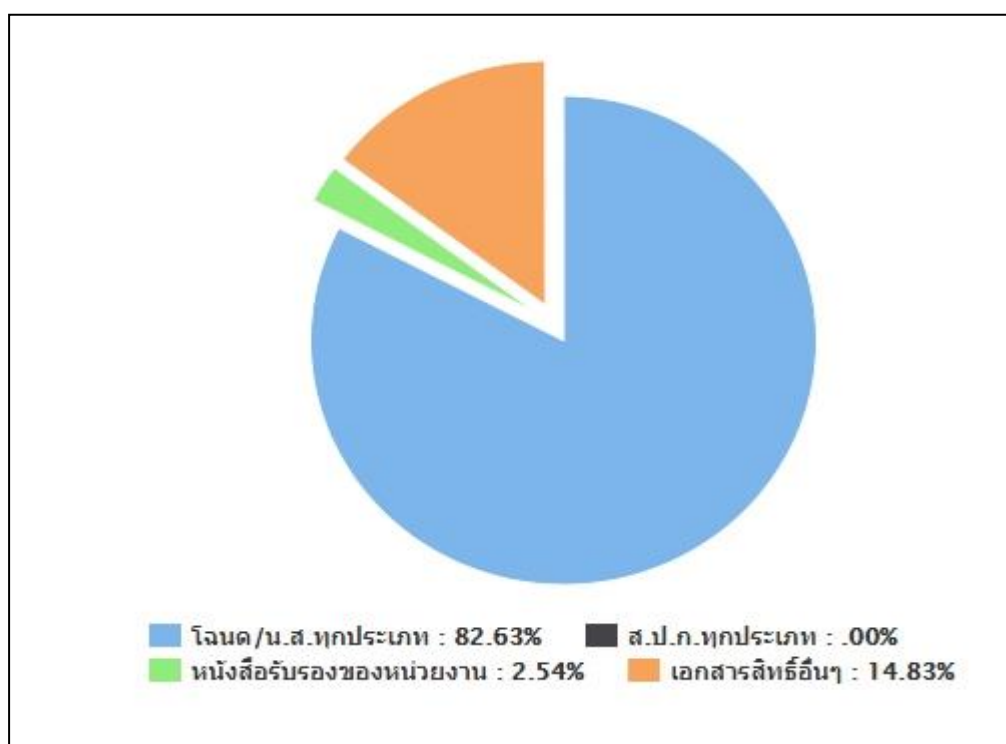
เกษตรกรตำบลสำโรงพลัน มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน 286 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.83 รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท สป.ก. จำนวน - ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ - และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน 1,594 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 82.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (คร่าวๆ)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
1,594	0	49	286	1,773

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอไพรบึง , พ.ศ. 2564

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

รูปที่ 2-12 แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

10) สภาพเศรษฐกิจและสังคม

10.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอไพรบึง ประชากรมีอาชีพหลักคือเกษตรกรรม (ปลูกข้าว) มีพื้นที่การเกษตร 120,005.25 ไร่ (ร้อยละ 71.09 ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่นอกเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอไพรบึง, พ.ศ.2564) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
ไพรบึง	๕๐,๖๘๗.๕๐	๓๕,๙๓๕.๗๕	-	๑๐	-	-	๑๐	๒๖.๗๕	๓๕,๙๘๒.๕๐
ดินแดง	๒๐,๗๗๘.๓๐	๑๔,๗๑๗	-	-	-	-	-	-	๑๔,๗๑๗.๐๐
ปราสาทเยอ	๑๘,๙๔๕.๓๑	๑๖,๒๓๖.๗๕	-	-	-	๘	-	๑๕.๕๐	๑๖,๒๖๐.๒๕
ลำโรงพลัน	๔๒,๖๗๑.๖๐	๒๖,๙๘๕.๗๕	-	๘๖๖.๒๕	๒๖๙.๗๕	๘๐.๗๕	-	๘๐.๗๕	๒๘,๒๒๓.๒๕
สุขสำเภา	๒๒,๙๙๘.๕๙	๑๕,๒๙๐	-	-	-	-	-	-	๑๕,๒๙๐.๐๐
โนนปูน	๑๒,๗๑๙	๑๐,๘๔๐	-	๔๗.๗๕	-	-	-	๑๒.๕๐	๑๐,๙๐๐.๒๕
พื้นที่รวม	๑๖๘,๘๐๐.๗๐	๑๒๐,๐๐๕.๒๕	๐.๐๐	๘๖๖.๒๕	๒๖๙.๗๕	๘๘.๗๕	๑๐.๐๐	๑๓๕.๕๐	

10.2) การประกอบอาชีพ

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
รวมอำเภอ	๓๘๐	-	-	-	๑๑,๗๘๐	-	-
รวมทั้งหมด	๓๘๐	-	-	-	๑๑,๗๘๐	-	-

11) ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

11.1 การนับถือศาสนา

ประชาชนในตำบลลำโรงพลัน จะนับถือศาสนาพุทธโดยมีศาสนสถาน 13 แห่ง คือ

1. วัดบ้านลำโรงพลัน ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลลำโรงพลัน ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไพรบึง
2. วัดบ้านโป่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 ตำบลลำโรงพลัน
3. วัดบ้านสะเดาน้อย ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลลำโรงพลัน
4. วัดบ้านชำระ ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลลำโรงพลัน โดยมีพระครูโกศล ธรรมวัฒน์ เป็นเจ้าอาวาส และเป็นเจ้าคณะตำบลลำโรงพลัน
5. วัดบ้านหัวช้าง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลลำโรงพลัน
6. วัดบ้านบุตเนียม ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลลำโรงพลัน
7. วัดบ้านไทร ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลลำโรงพลัน
8. วัดสิริเยิมพุทธาราม ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลลำโรงพลัน
9. วัดบ้านตาจวน ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 ตำบลลำโรงพลัน
10. วัดบ้านฮ่องสามัคคี ตั้งอยู่หมู่ที่ 11 ตำบลลำโรงพลัน

11. วัดบ้านไม้แก่น ตั้งอยู่หมู่ที่ 12 ตำบลลำโรงพลัน
12. วัดป่าตาโมกข์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 14 ตำบลลำโรงพลัน
13. ที่พักระเบียงป่าตาดึงพุทธวิหาร ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลลำโรงพลัน

11.2 ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีลอยกระทง - ประเพณีแซนโดนตา - ประเพณีสงกรานต์ - ประเพณีเข้าพรรษา

11.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

- ทอผ้า - ภาษาเขมร ภาษาลาว ภาษาส่วย

11.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

- ผ้าไหม - ไข่เป็ดแปรรูป - ขนมหอมม่วง

12. ทรัพยากรธรรมชาติ

12.1 น้ำ

- แหล่งน้ำในการเกษตรและแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค

12.2 ป่าไม้

- ป่าชุมชน

12.3 คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

- เป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่บนทรัพยากรธรรมชาติที่มีความเหมาะสม

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลสำโรงพลัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ คือ 1) ทรัพยากรน้ำ และ 2) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

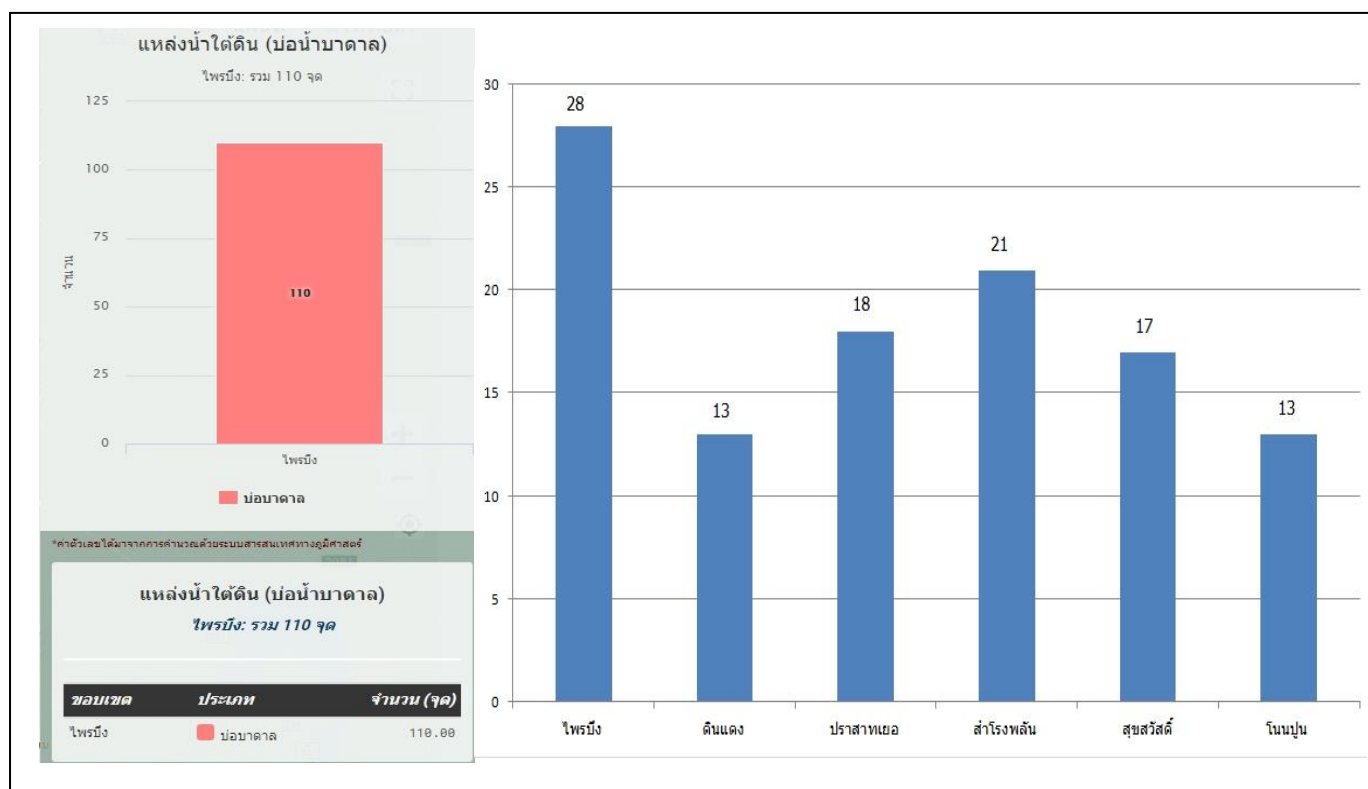
1) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอยะบิง เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ 97.2% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

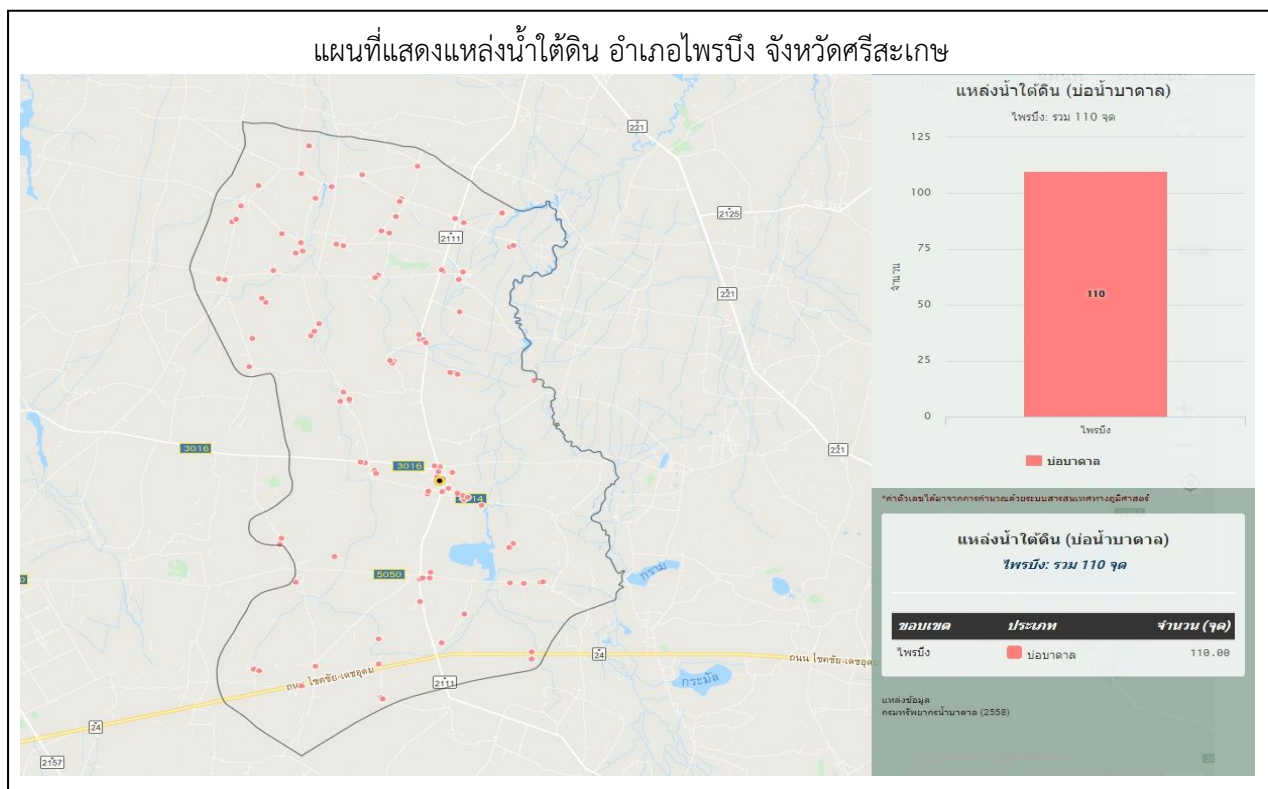
- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อน้ำบาดาลอำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ รวมทั้งสิ้น 110 บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลโพนบึง	จำนวน 28 บ่อ	ตำบลสำโรงพลัน	จำนวน 21 บ่อ
ตำบลดินแดง	จำนวน 13 บ่อ	ตำบลสุขสวัสดิ์	จำนวน 17 บ่อ
ตำบลปราสาทเยอ	จำนวน 18 บ่อ	ตำบลโนนปูน	จำนวน 13 บ่อ

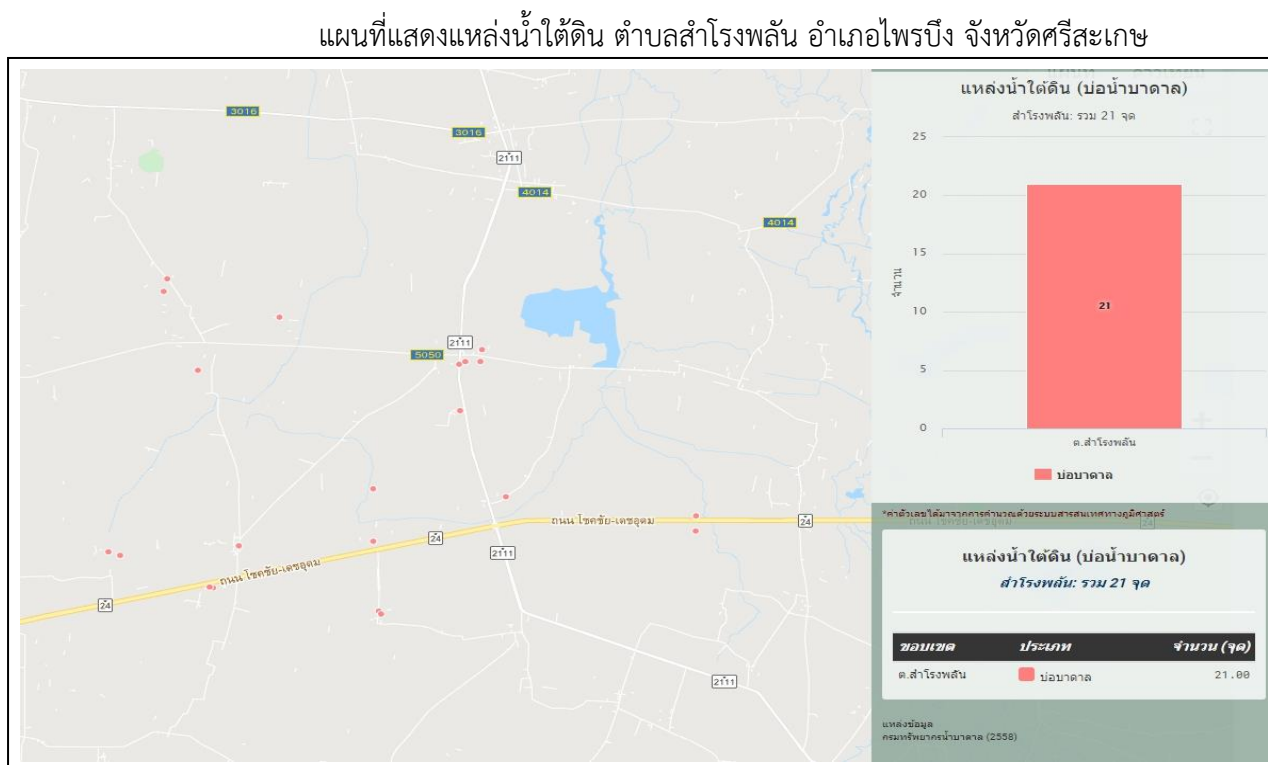
แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ

รูปที่ 3-1 แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. 2564)

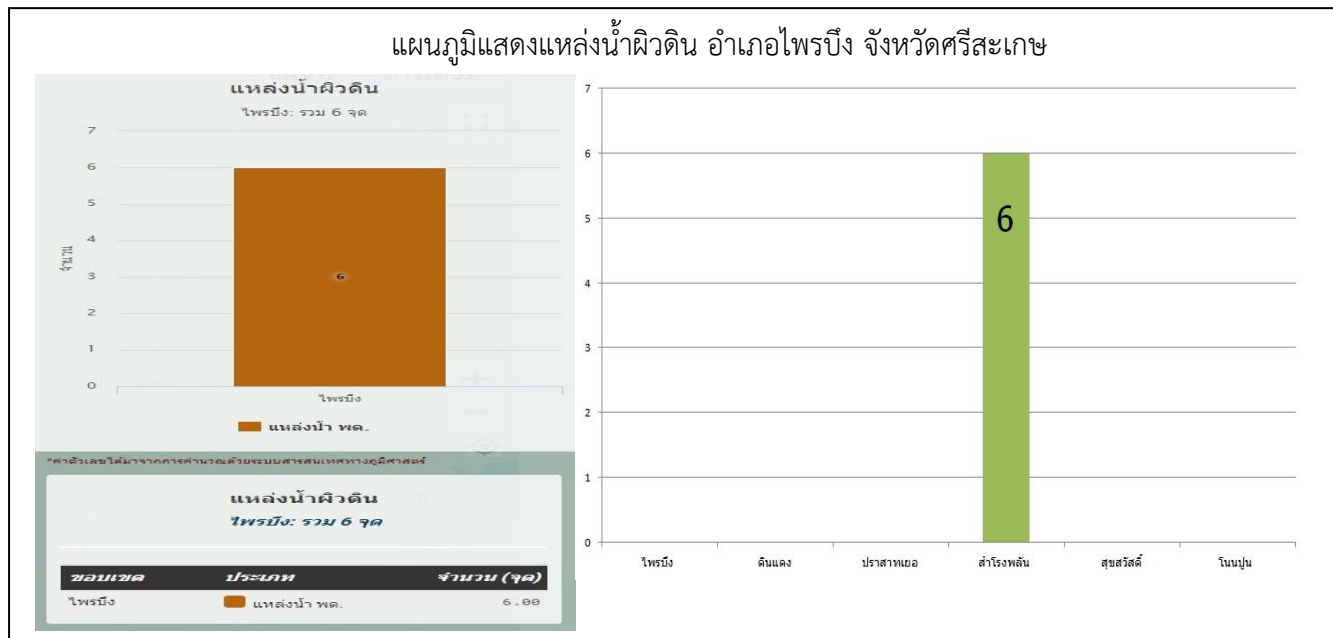

รูปที่ 3-2 แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

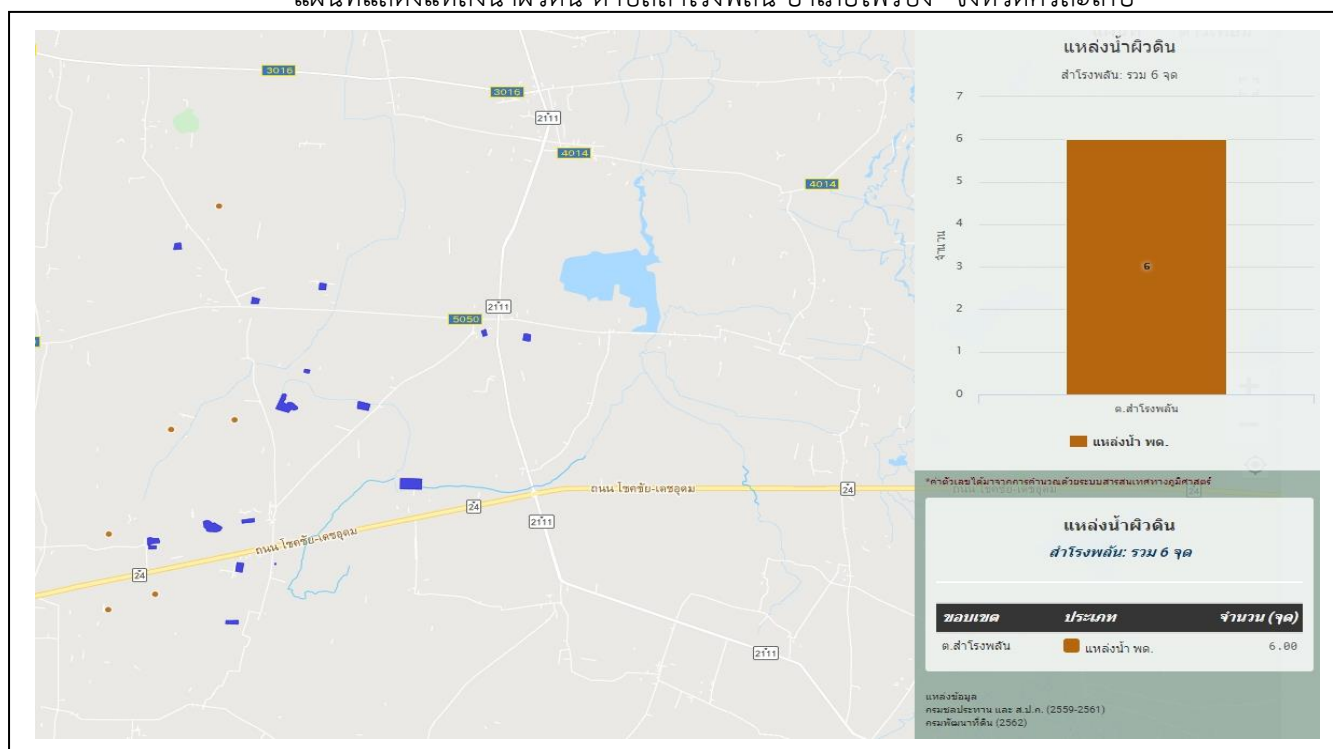

รูปที่ 3-3 แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. 2564)

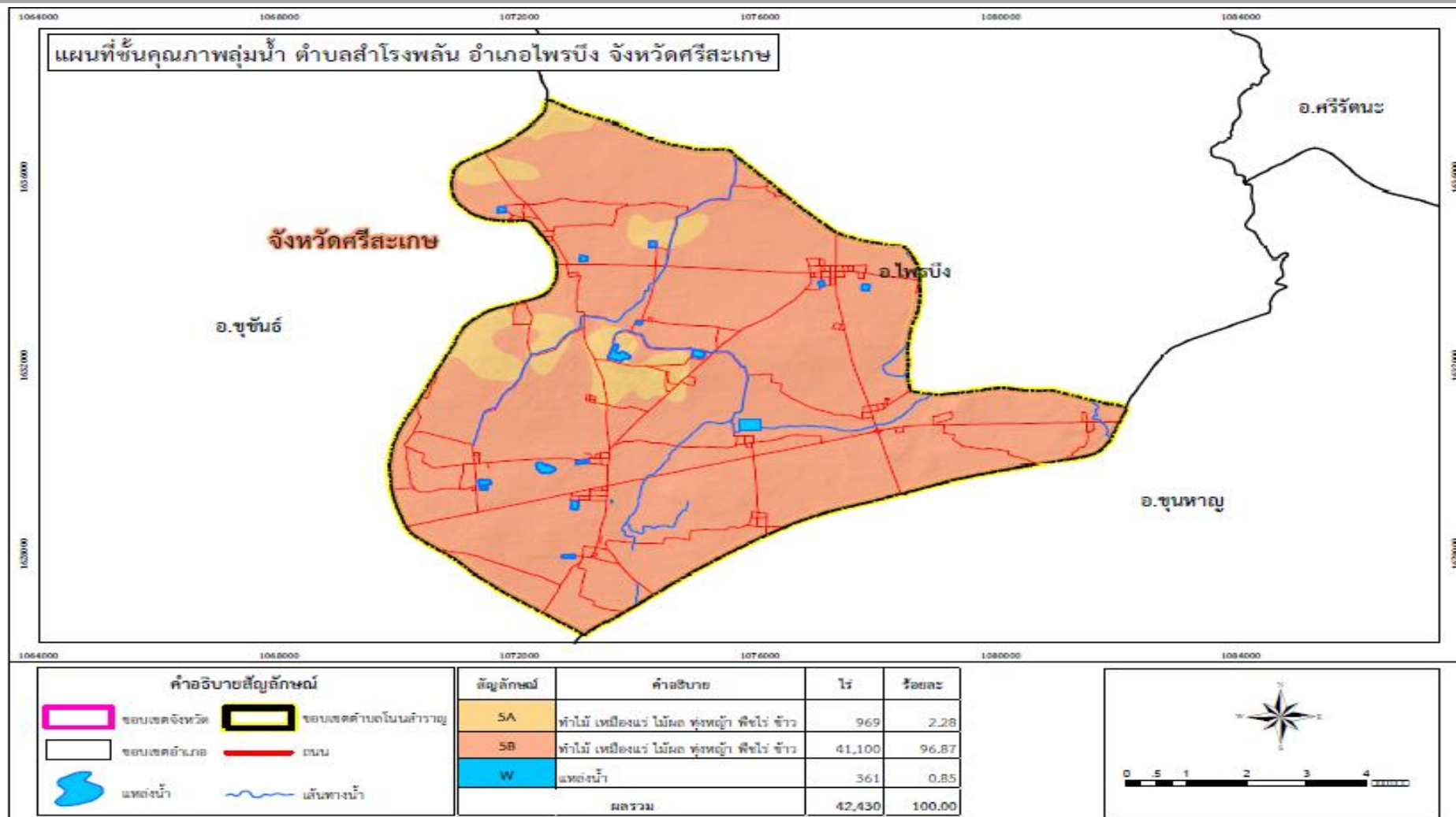
- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดิน จะได้รับการเติมจากฝน อำเภอยะบิง มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน 6 แห่ง แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน - แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน - แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน - แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน - แห่ง

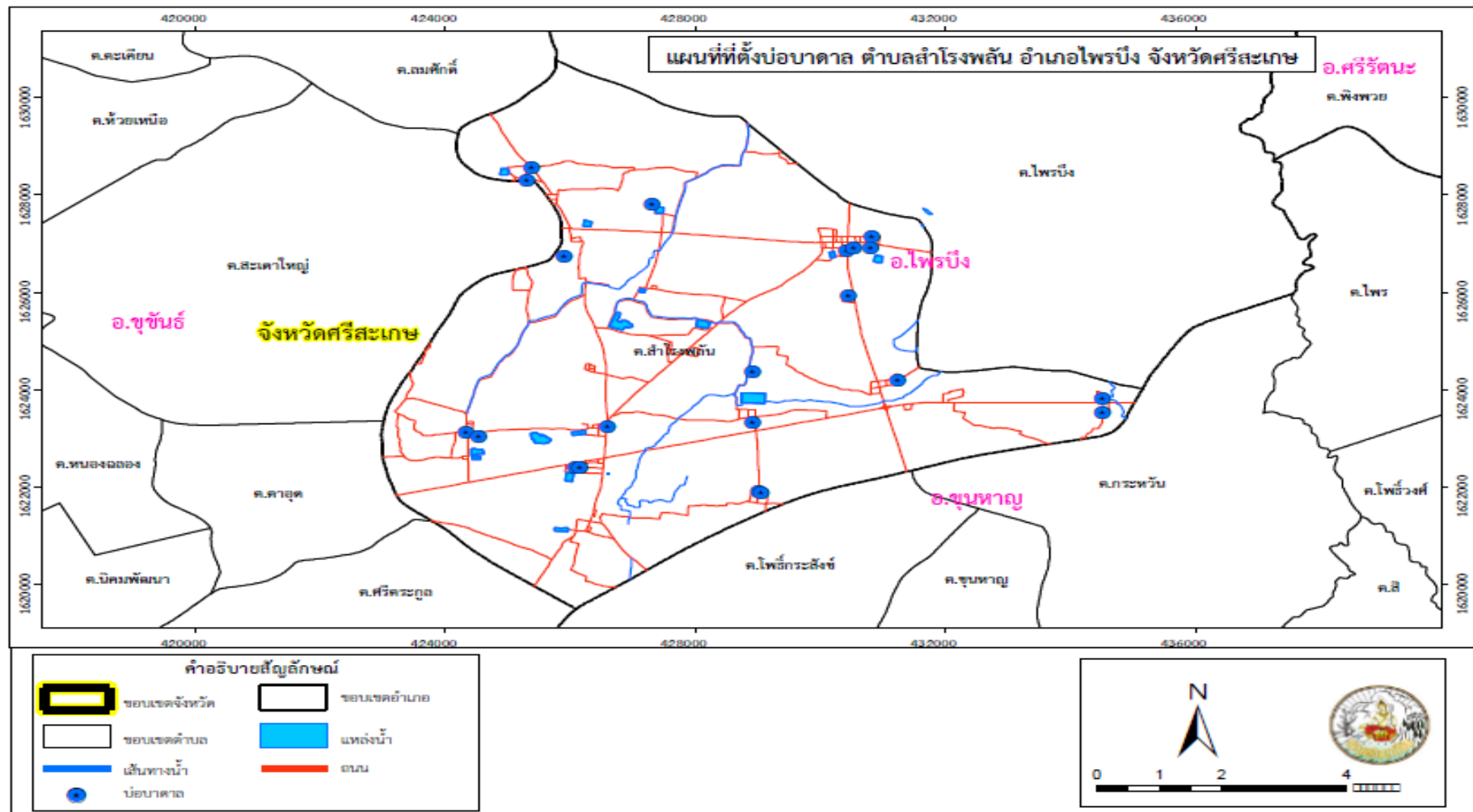
รูปที่ 3-4 แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ
แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ

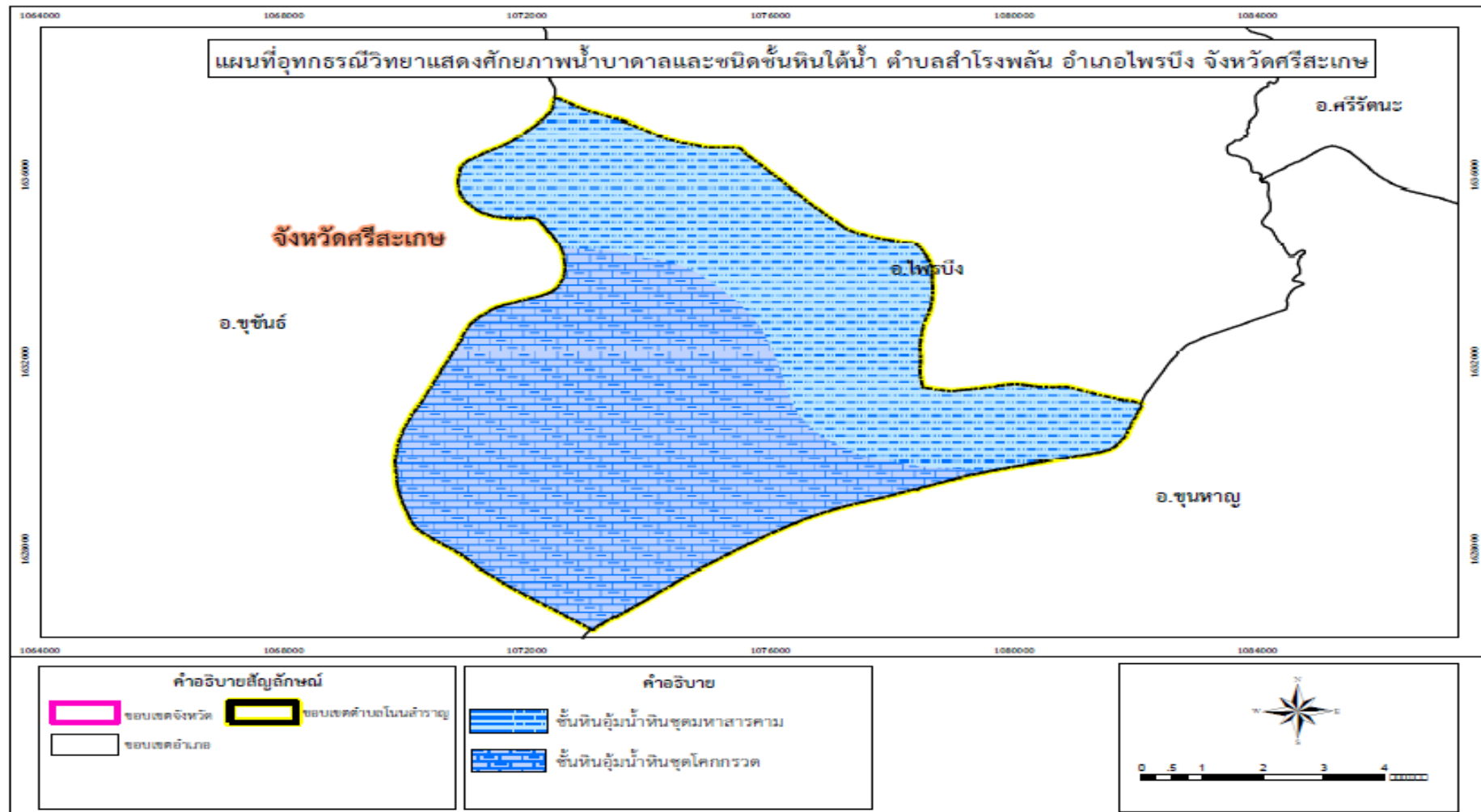
รูปที่ 3-5 แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล , พ.ศ. 2564)

รูปที่ 3-6 แสดงแผนที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

รูปที่ 3-7 แสดงแผนที่ที่ตั้งบ่อน้ำบาดาล ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

รูปที่ 3-8 แสดงแผนที่อุทกธรณีวิทยา ตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

3.2 ทรัพยากรดิน

3.2.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินพื้นที่ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ดังนี้

1) ชุดดินมหาสารคาม (Msk) สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 1-5 %

หน่วยแผนที่ดิน Msk : ลักษณะสมบัติของดินเป็นดินลิกมาก ดินบนเป็นทรายปนดินร่วนหรือทราย สีน้ำตาลปนเทา ถัดลงไปเป็นทรายปนดินร่วนทรายปนดินร่วน สีน้ำตาล น้ำตาลปนเหลืองหรือน้ำตาลปนทรายแดง เนื้อที่ทั้งหมด 16,936 ไร่ หรือร้อยละ 39.92 ของเนื้อที่ตำบล

2) ชุดดินหนองบุญมาก (Nbn) สภาพพื้นที่เป็นเนื้อดินราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ถึงความลาดชัน 0-2 %

หน่วยแผนที่ดิน Nbn : ลักษณะสมบัติของดิน เป็นดินลิกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือทรายปนดินร่วน สำน้ำตาลปนเทาหรือน้ำตาล ดินล่างเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนเหนียวปนทราย เนื้อที่ทั้งหมด 2,310 ไร่ หรือร้อยละ 5.44 ของพื้นที่ตำบล

3) ชุดดินโนนแดง (Ndg) สภาพพื้นที่ ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 1-5 %

หน่วยแผนที่ดิน Ndg : ลักษณะสมบัติของดิน เป็นดินลิก ดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย สีเทาหรือเทาปนน้ำตาล ดินล่างเป็นดินร่วนปนทรายและดินร่วนเหนียวปนทรายในตอนล่างลึกๆ สีน้ำตาลปนเทา และสีเทาหรือสีเทาปนชมพูในดินล่างลึกลงไป พบจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีเหลืองปนแดง ภายใความลึกก่อน 100 ซม. จากผิวดิน อาจพบก้อนเหล็กสะสมในดินล่าง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ในดินบนและเป็นกรดจัดมาก (pH 4.5-5.5) ในดินล่าง บางบริเวณอาจได้รับอิทธิพลจากดินเค็มที่พบใกล้เคียง เนื้อที่ทั้งหมด 5,390 ไร่ หรือร้อยละ 12.70 ของพื้นที่ตำบล

4) ชุดดินพล (Pho)สภาพพื้นที่ ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 1-5 %

หน่วยแผนที่ดิน : ลักษณะสมบัติของดิน เป็นดินลิก ดินบนเป็นดินร่วนถึงดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลหรือน้ำตาลเข้ม ดินล่างเป็น ดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาลหรือน้ำตาลอ่อน และเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปน ทรายแป้ง สีเทาปนชมพูหรือเทาในชั้นดินล่างลึกลงไป ช่วงเปลี่ยนแปลงเนื้อดินเป็น ดินเหนียวจะพบภายใความลึก 100 ซม. อาจพบชั้นลูกวังปริมาณเล็กน้อยในช่วงที่มี การเปลี่ยนแปลง มักพบจุดประสีแดงและสีดำ แล่งอ่อน (plinthite) ในชั้นดินล่าง และ พบชั้นหินผุ หินพื้นพวกหินทรายแป้ง ช่วงความลึก 100-150 ซม. ปฏิกิริยาดินเป็นกรด จัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย(pH 5.0-6.5) ในดินบน และเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 6.5-8.0) ในดินล่าง เนื้อที่ทั้งหมด 3,222 ไร่ หรือร้อยละ 7.59 ของพื้นที่ตำบล

5) ชุดดินพระทองคำ (Ptk) สภาพพื้นที่ค่อนข้างเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 1-5 %

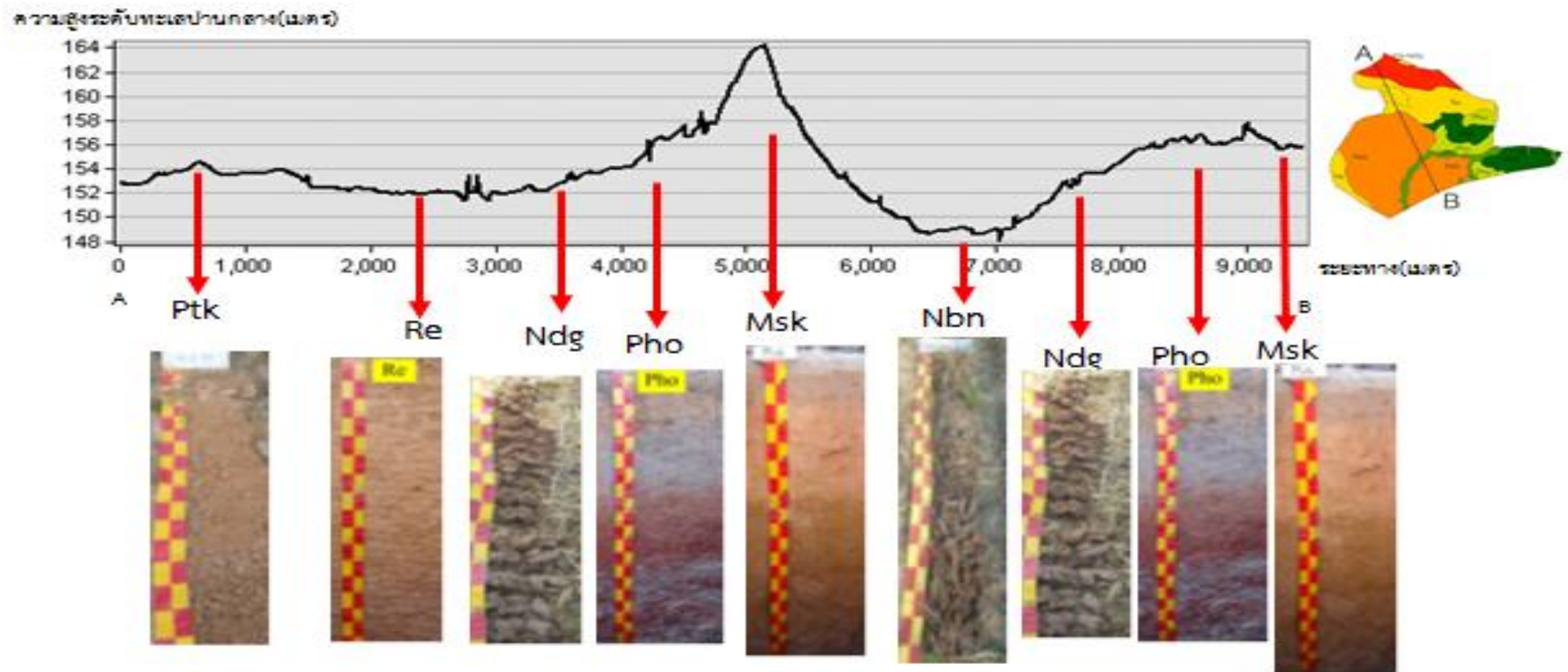
หน่วยแผนที่ดิน Ptk : ลักษณะสมบัติของดินเป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนปนทราย สีนํ้าตาลเข้มหรือนํ้าตาลปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย เนื้อที่ทั้งหมด 3,238 ไร่ หรือร้อยละ 7.63 ของเนื้อที่ตำบล

6) ชุดดินร่อยเอ็ด (Re) ราบเรียบถึงค่อนข้างเรียบ มีความลาดชัน 0-2%

หน่วยแผนที่ดิน Re : ลักษณะสมบัติของดิน เป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วน สีนํ้าตาลปนเทาหรือนํ้าตาล ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนปนทราย เนื้อที่ทั้งหมด 8,397 ไร่ หรือร้อยละ 19.79 ของเนื้อที่ตำบล

ตารางที่ 3-1 แสดงหน่วยแผนที่ดิน

หน่วยแผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่ละ	ร้อยละ
Msk-gm	ดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา	16,936	39.92
Nbn	ชุดดินหนองบุญนา	2,310	5.44
Ndg	ชุดดินโนนแดง	5,390	12.70
Pho	ชุดดินพล	3,222	7.59
Ptk-Ndg	หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินพระทองคำและชุดดินโนนแดง	3,238	7.63
Re	ชุดดินร่อยเอ็ด	801	1.89
Re-col	ดินคล้ายชุดดินร่อยเอ็ดที่เป็นดินร่วนหยาบ	7,596	17.90
	พื้นที่แหล่งน้ำ	361	0.85
	พื้นที่สิ่งปลูกสร้าง พื้นที่ชุมชน	2,576	6.07
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		42,430	100.00

รูปที่ 3-9 ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

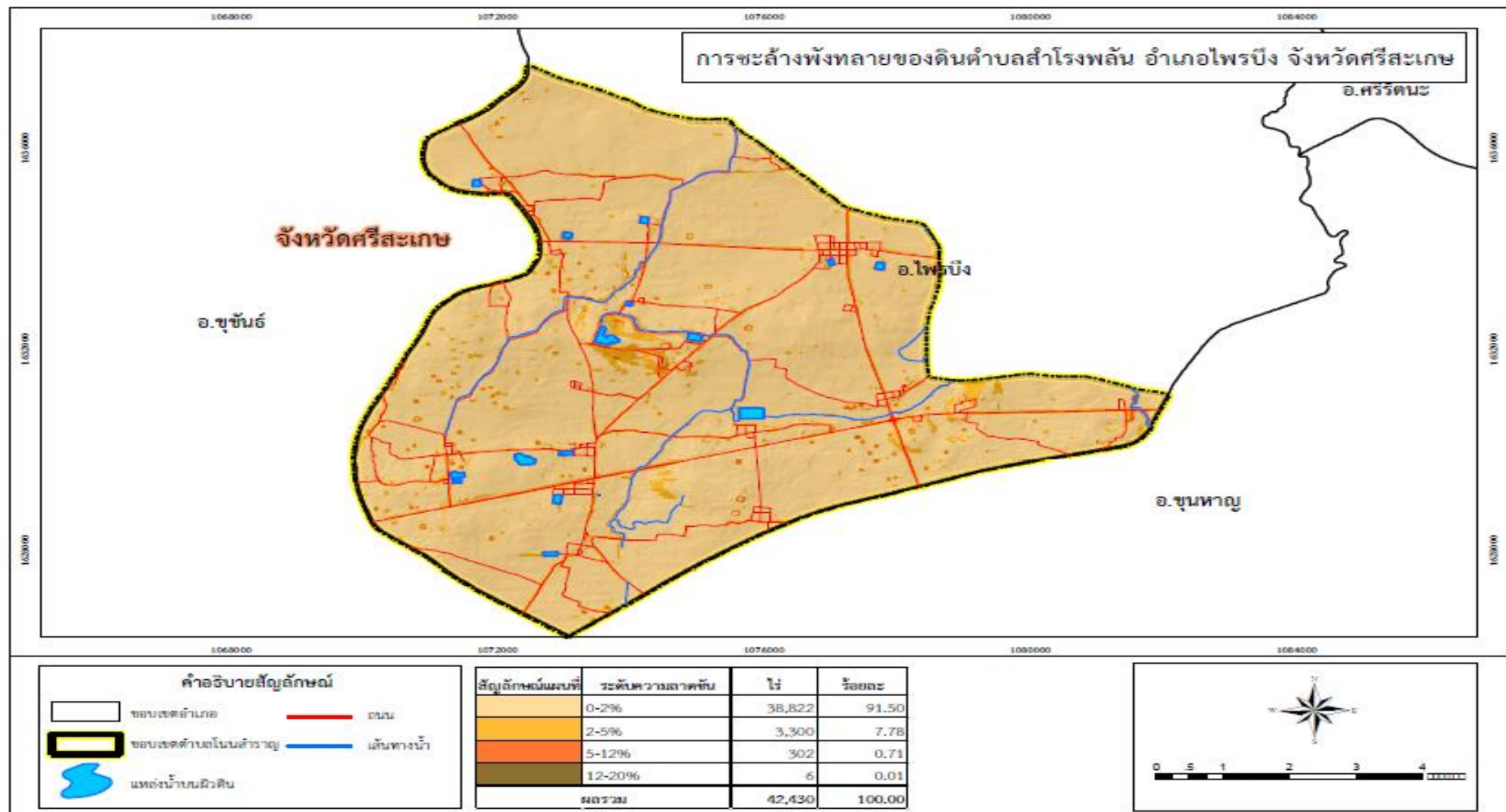

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal soil Loss Equation; USLE) ตำบลสำโรงพลัน อำเภอยะบะ จังหวัดศรีสะเกษ มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5 และรูปที่ 3-8

ตารางที่ 3-2 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลสำโรงพลัน อำเภอยะบะ จังหวัดศรีสะเกษ

ระดับความลาดชัน(เปอร์เซ็นต์)	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
0 - 2	38,822	91.50
2 - 5	3,300	7.78
5 - 12	322	0.71
12 - 20	6	0.01

รูปที่ 3-11 แผนที่แสดงการชะล้างพังทลายของดินตำบลสำโรงพลัน

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่ดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และหมอดินอาสา รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน(PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลลำโรงพลัน

- 1) ดินทรายจัด
- 2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3) แหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร การอุปโภค บริโภค
- 4) ไม่มีพื้นที่ป่าไม้
- 5) ขาดแคลนน้ำบาดาล

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกรในเขตตำบลลำโรงพลัน มีความต้องการ ดังนี้

1) แก้ปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์

2) แก้ปัญหาดินชะล้างพังทลาย มีรายละเอียดดังนี้

ระดับความลาดชัน 0-2% มีเนื้อที่ 38,822 ไร่ (91.50 %)

ระดับความลาดชัน 2-5% มีเนื้อที่ 3,300 ไร่ (7.78 %)

ระดับความลาดชัน 5-12% มีเนื้อที่ 302 ไร่ (0.71 %)

ระดับความลาดชัน 12-20% มีเนื้อที่ 6 ไร่ (0.01 %)

เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินดังกล่าว มีความจำเป็นต้องมีการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

3) แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร โดยการขุดลอกคลอง และจัดทำระบบส่งน้ำ
กระจายน้ำให้ทั่วถึง

4) แก้ปัญหาเรื่องการขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่ออุปโภค บริโภค

5) แก้ปัญหาเรื่องการใช้สารเคมีทางการเกษตร

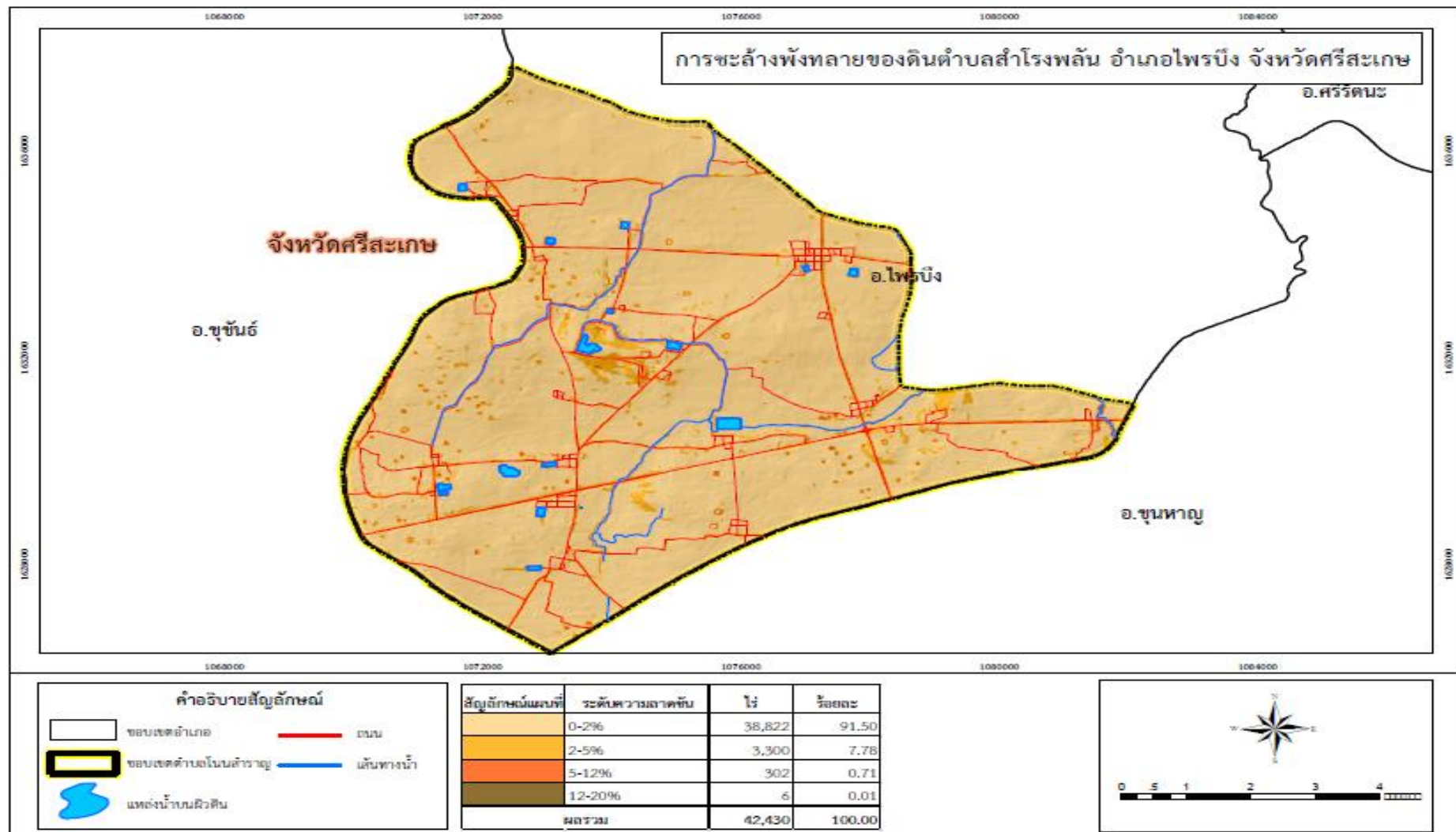
จากความต้องการให้ช่วยแก้ปัญหาของชุมชนตำบลลำโรงพลัน ต่างๆ พบว่า

1) กรณีแก้ปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินมีการชะล้างพังทลายสูง จำเป็นต้องมีการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ การปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลาย การปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น

2) กรณีแก้ปัญหการขาดแคลนน้ำ

- การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการขุดบ่อน้ำโครงการบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด 1,260 ลบ.ม. ในพื้นที่ จากแผนการดำเนินงานที่ผ่านมากรมพัฒนาที่ดินดำเนินการแล้วเสร็จ ปี 2556-2564 เป็นจำนวน 16 บ่อ (ภาพที่ 5)สำหรับการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ และจัดทำระบบส่งน้ำ กระจายน้ำ นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลลำโรงพลันมีแผนการดำเนินร่วมกับชลประทานและหน่วยงานอื่นๆ

- การขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค ชุมชนมีความต้องการขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่อให้เพียงพอทำการเกษตร การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช

รูปที่ 4-1 แสดงพื้นที่ชะล้างพังทลายของดินตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

จากการจัดทำกรมีส่วนร่วมนของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพโดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 3 ประการ คือ

1.1) ดินเสื่อมโทรม

1.2) น้ำขาดแคลน

1.3) การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 3 ประการ คือ

2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน

2.2) จัดหาแหล่งน้ำ

2.3) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 4 ประการ คือ

3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ

3.2) ขาดแคลนนํ้าอุปโภค/บริโภค

3.3) ขาดแคลนนํ้าเพื่อการเกษตร

3.4) พื้นที่ป่าไม้ลดลง

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ตื้นเขิน

4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง

4.3) รายได้น้อย

4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

5.1) จัดรูปแบบแปลงนา

5.2) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด

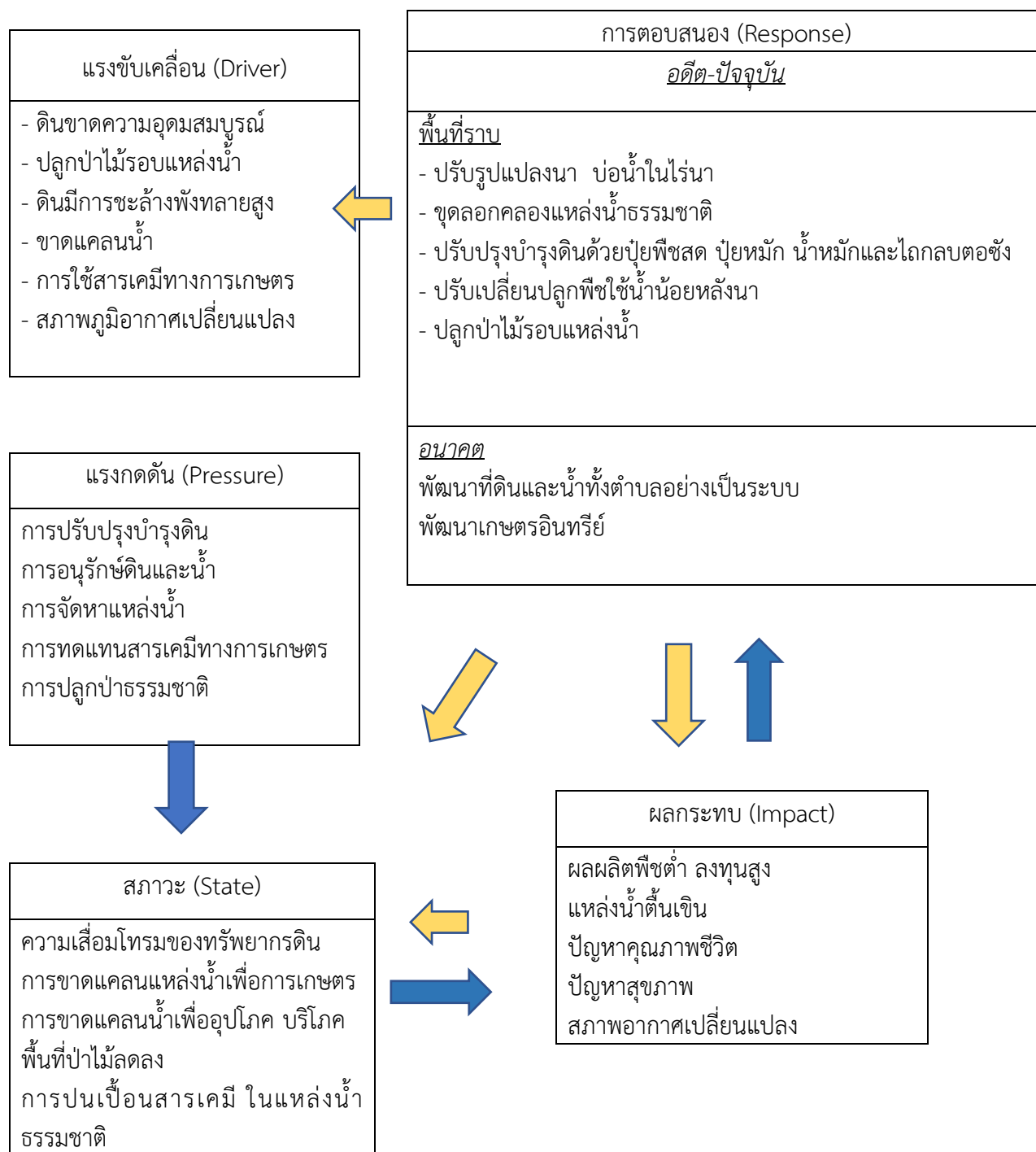
5.3) บ่อน้ำในไร่นา

5.4) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ

5.5) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้นํ้าน้อย

อนาคต

พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล

รูปที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์ โดยระบบ DPSIR ของตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

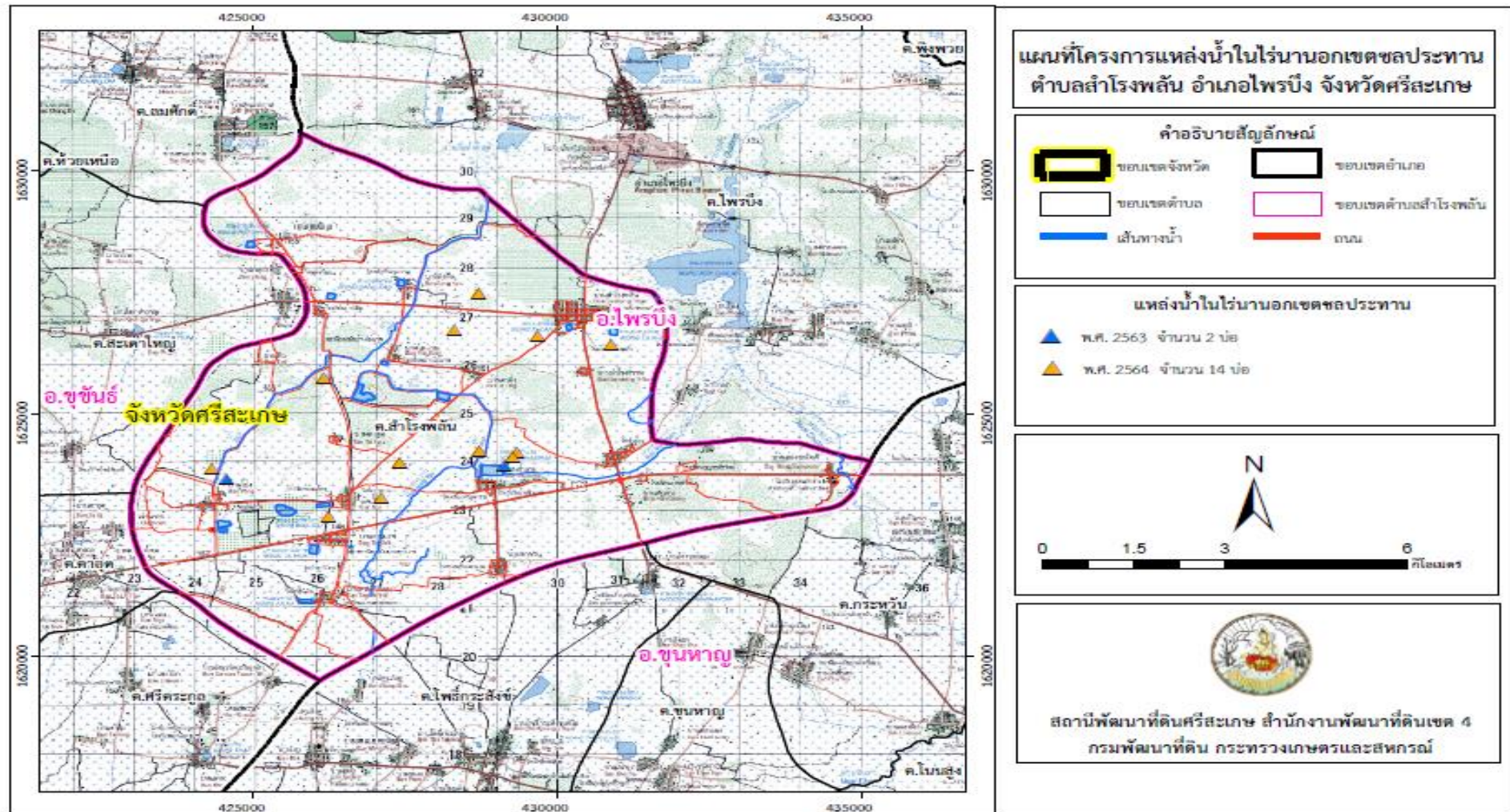
ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.3.1 พื้นที่ลุ่ม

- 1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายน พันธุ์ข้าวที่ปลูกได้แก่ ข้าวหอมมะลิ 105
- 2) ข้าวนาปี-ข้าวนาปรัง เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม และจะปลูกข้าวนาปรังในช่วงฤดูแล้ง โดยสูบน้ำจากคลองส่งน้ำระหว่างเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม แต่จะมีปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) ข้าวนาปี-พืชผัก เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม และจะปลูกพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ได้แก่ กระเทียม หอมแดง ระหว่างเดือนธันวาคมถึงพฤษภาคม
- 4) ถั่วเขียว เกษตรกรจะปลูกถั่วเขียวในพื้นที่ลุ่ม ซึ่งสามารถปลูกได้เกือบตลอดปี

4.3.2 พื้นที่ดอน

- 1) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรจะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูฝน โดยปลูกตั้งแต่เดือน พฤษภาคมและจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนกันยายนถึงตุลาคม
- 2) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน ถึงพฤษภาคม ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 10-14 เดือน
- 3) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา ไม้สัก
- 4) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ ลำไย ลิ้นจี่

รูปที่ 4-3 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 4-1 แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
1. การเตรียมดิน - ไถดะ - ไถแปร	→	→										←	250 250	
2. พันธุ์			←	←	←	←							600	
3. ปลุก			←	←	←	←							150	
4. การจัดการวัชพืช			←	←	←	←							200	
5. การใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1 (15-15-15)						←	←	←	←	←	←		300	
6. การกำจัดวัชพืช (ถอน)						←	←	←	←	←	←		600	
7. สำรวจ/กำจัดโรค แมลงศัตรูพืช													-	
8. การใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 (46-0-0)							←	←	←	←	←		250	
9. ตัดพันธุ์ปน/กำจัด วัชพืช							←	←	←	←	←		-	
10. การเก็บเกี่ยว											←	←	700	
11. สถานที่จำหน่าย (โรงสี)	→	→	→									←	-	800
12. การจัดจำหน่าย เมล็ดพันธุ์ (กรมการข้าว)	→	→	→									←	-	2000
13. อัดฟาง	→											←	150	400
14. ไถกลบ ตอซัง	→	→										←	250	
รวม													3,700	

1.4 สันค้ำเกษตรกรที่สำคัญ

1.4.1 ชนิดสินค้าข้าวนาปี

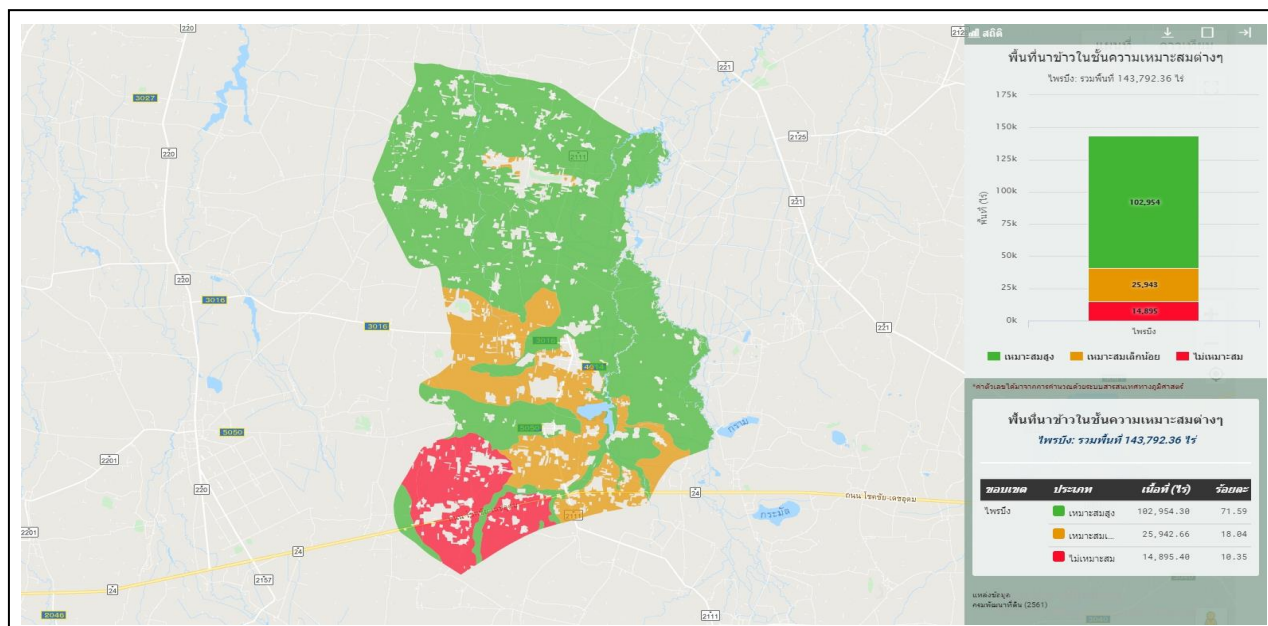
1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม

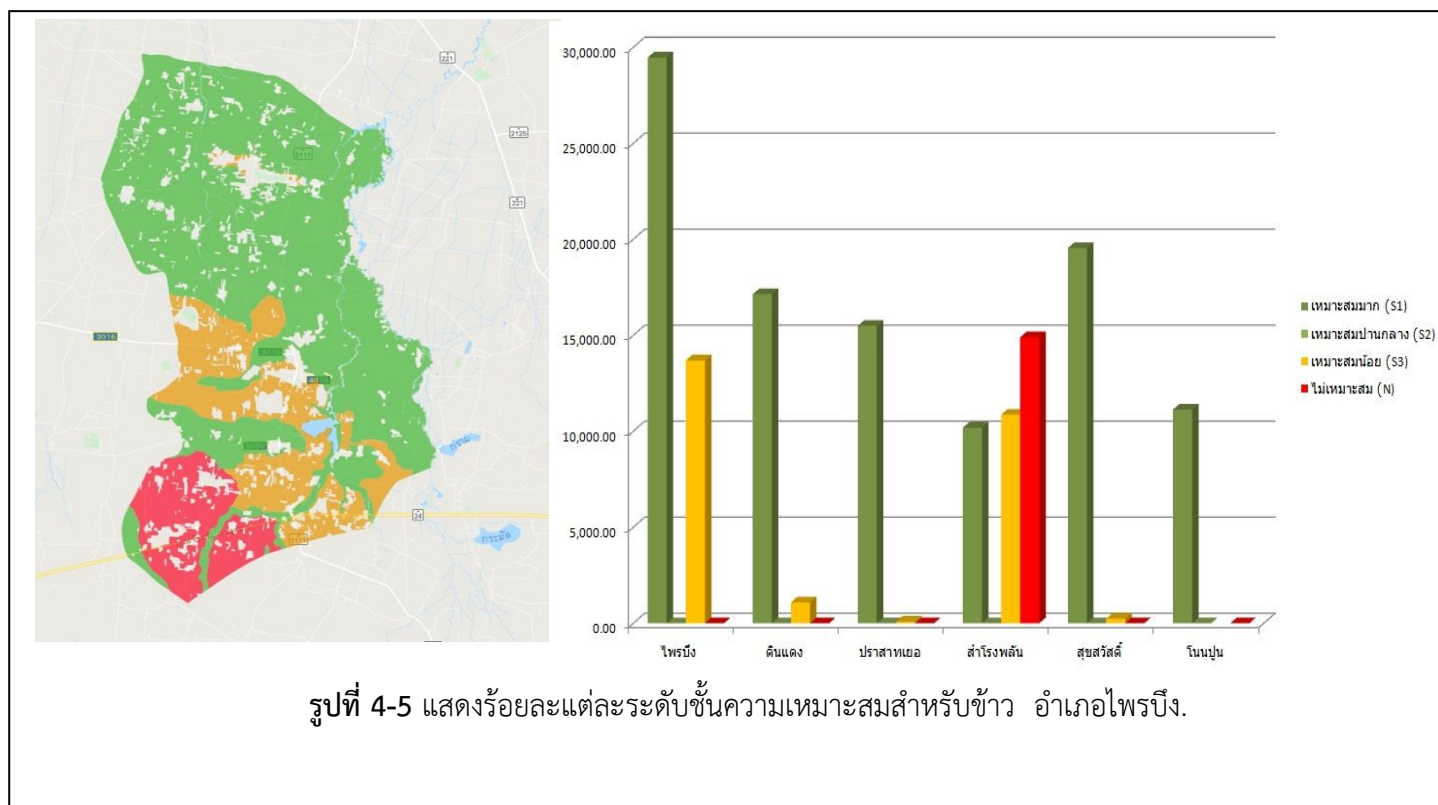
อำเภอไพรบึง มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน 143,793.34 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวน 102,955.30 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 71.59 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 25,942.64 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.04 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 14,895.40 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.39 โดยตำบลลำโรงพลัน มีพื้นที่ที่เหมาะสมมาก (1) 10,184.60 ไร่ พื้นที่เหมาะสมน้อย(3) 10,857.90 ไร่ และไม่เหมาะสมในการปลูกข้าวจำนวนพื้นที่มากที่สุด เป็นพื้นที่ 14,895.40 ไร่ ดังตาราง

ตารางที่ 4-2 แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ไพรบึง	29,466.70	-	13,691.20	-	43,157.90
ดินแดง	17,136.90	-	1,080	-	18,216.90
ปราสาทเยอ	15,491.60	-	81.38	-	15,572.98
ลำโรงพลัน	10,184.60	-	10,857.90	14,895.40	35,937.90
สุขสวัสดิ์	19,546.80	-	232.16	-	19,778.96
โนนปูน	11,128.70	-	-	-	11,128.70
รวมอำเภอไพรบึง	102,955.30	0	25,942.64	14,895.40	143,793.34

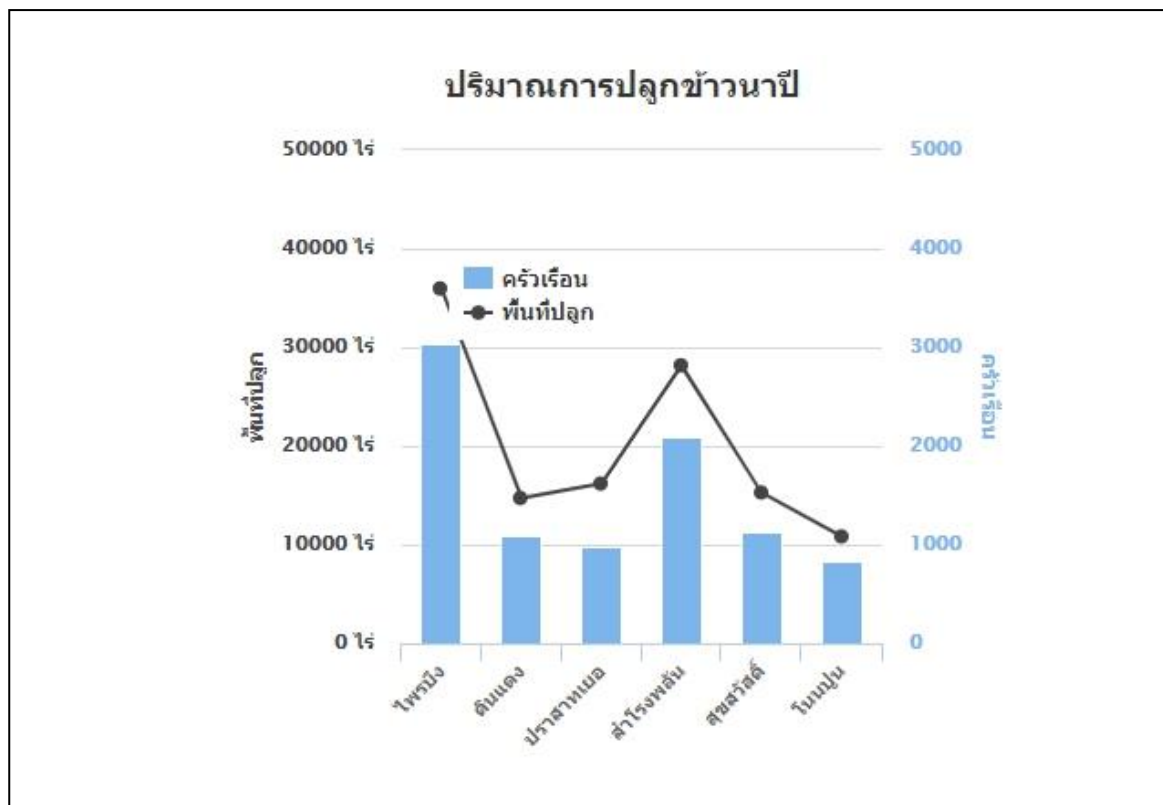
รูปที่ 4-4 แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอไพรบึง

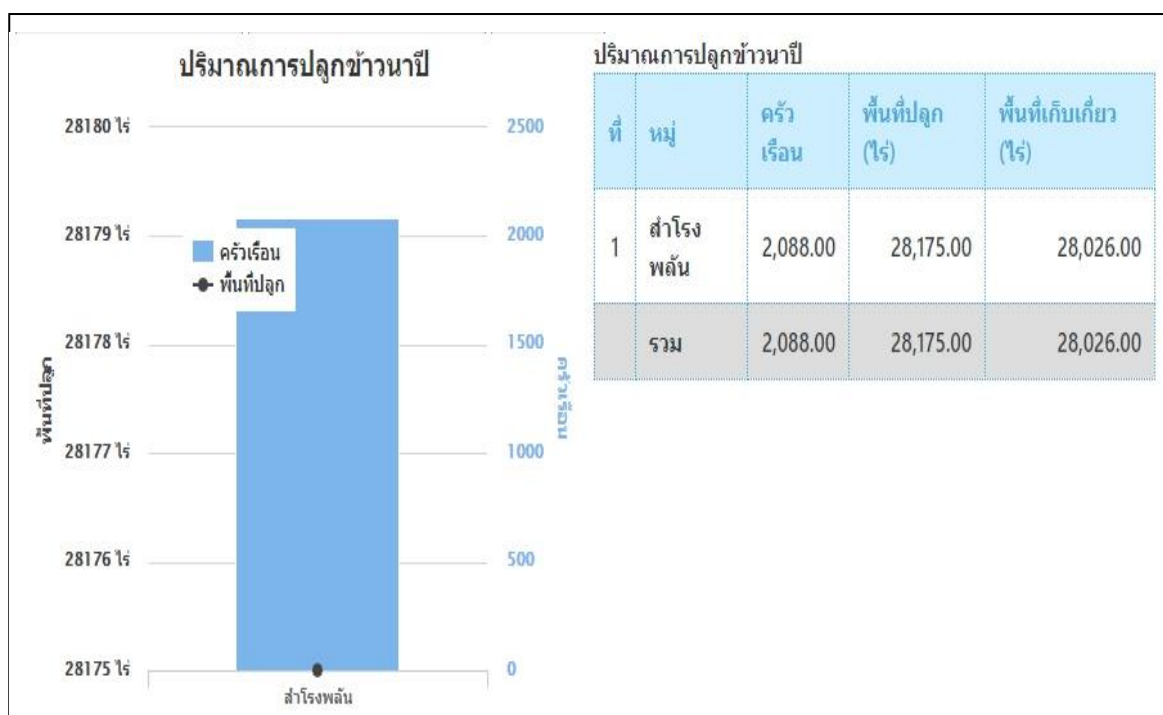
อำเภอไพรบึง มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน 121,177 ไร่ 8,880 ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลไพรบึง จำนวน 35,960 ไร่ จำนวน 3,032 ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลลำโรงพลัน จำนวน 28,175 ไร่ 2,088 ครัวเรือน และตำบลปราสาทเยอ จำนวน 16,193 ไร่ 982 ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ 4-3 แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ไพรบึง	3,032	35,960	35,960	16,182	0.45
ดินแดง	1,101	14,725	14,725	6,626	0.45
ปราสาทเยอ	982	16,193	16,193	7448	0.46
ลำโรงพลัน	2,088	28,175	28,175	10988	0.39
สุขสวัสดิ์	1,130	15,290	15,290	6880	0.45
โนนปูน	839	10,834	10,834	4983	0.46
รวม	9,172	121,177	121,177	251,526	0.44

รูปที่ 4-6 แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

รูปที่ 4-7 แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

- (1) การใช้พันธุ์ดี มีการใช้พันธุ์ข้าวให้เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น ข้าวขาวดอกมะลิ 105
- (2) การเตรียมดิน การเตรียมคู่นา การทำนาจะต้องเตรียมคู่นาให้มีความสูงประมาณ 50 – 70 เซนติเมตร ความหนา 60 – 80 เซนติเมตร เพื่อกักเก็บน้ำ ไม่เผاتอซึ่ง ฟางข้าว และเศษวัสดุอินทรีย์ในแปลงนา เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดินโดยการปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วพรี ถั่วเขียว ปอเทือง เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้ดิน หลังเก็บเกี่ยวกำหนดให้มีการตรวจวัดธาตุอาหารในดิน เพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหารและความเป็นกรดเป็นด่าง ถ้าพบว่าดินมีความเป็นกรดสูง มีการใช้ปูนมาร์ล ปูนขาว หรือขี้เถ้าไม่ปรับปรุงสภาพดิน
- (3) การปลูก มีการใช้เครื่องหยอดเมล็ดแทนการหว่าน หรือ การปักดำ ให้เหมาะสมกับช่วงระยะเวลาการปลูก และเป็นไปตามแผนการผลิต
- (4) ระบบการให้น้ำ ในระยะปักดำจนถึงแตกกอ ควรรักษาระดับน้ำให้อยู่ที่ประมาณ 5 เซนติเมตร ระดับน้ำที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวอินทรีย์ ตลอดฤดูปลูกควรเก็บรักษาไว้ที่ปริมาณ 5-15 เซนติเมตร จนถึงระยะก่อนเก็บเกี่ยวประมาณ 7-10 วัน จึงระบายน้ำออกเพื่อให้ข้าวสุกแก่พร้อมกัน และพื้นที่นาแห้งพอเหมาะต่อการ เก็บเกี่ยว
- (5) การดูแลรักษา มีการกำหนดแผนการกำจัดวัชพืชด้วยเครื่องตัดหญ้าสะพายหลัง และการตัดใบข้าว และมีการใช้เชื้อไตรโคเดอร์มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยป้องกันปัญหาโรคในนาข้าวที่เกิดจากสาเหตุของเชื้อรา ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคไหม้ข้าวที่พบการระบาดในพื้นที่
- (6) การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยอินทรีย์จากการหมักที่สมบูรณ์ และเชื่อถือได้
- (7) การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวข้าวหลังจากออกดอก ประมาณ 28-30 วัน สังเกตจากเมล็ดในรวงข้าวสุกแก่เมล็ด เปลี่ยนเป็นสีฟาง เรียกว่า ระยะพลับพลึง รวงข้าวในระยะพลับพลึงซึ่งเหมาะในการเก็บเกี่ยวข้าว โดยใช้วิธีการเก็บเกี่ยว
 - 1) การเกี่ยวโดยใช้เคียว สำหรับแปลงเก็บเมล็ดพันธุ์ขยายในฤดูกาลปลูกต่อไป
 - 2) การเกี่ยวข้าวโดยใช้รถเกี่ยวนวด ซึ่งจะมีการตากข้าวเพื่อลดความชื้นก่อนเก็บในยุ้งฉาง หรือ นำไปจำหน่าย ในสภาพที่แดดจัดเป็น เวลา 1-2 วัน พลิกกลับเมล็ดข้าววันละ 3-4 ครั้ง ให้ความชื้นเหลือ 14 เปอร์เซ็นต์ หรือต่ำกว่า
- (8) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เมื่อลดความชื้นให้ต่ำกว่า 14 เปอร์เซ็นต์ แล้วจึงนำเมล็ดข้าวไปเก็บรักษาในยุ้งฉาง เพื่อบริโภคหรือจำหน่ายต่อไป
- (9) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ส่วนใหญ่ปฏิบัติโดยใช้วิธีการเกษตรกรรม ได้แก่
 - การเตรียมแปลง กำหนดช่วงเวลาปลูกที่เหมาะสม ใช้อัตราเมล็ด โดยใช้เครื่องหยอดเมล็ด และระยะปลูกที่เหมาะสม
 - การปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อตัดวงจรการระบาดของโรค แมลงและสัตว์ศัตรูข้าว การรักษาความ อุดมสมบูรณ์ของดินและสมดุลของธาตุอาหารพืช การกำจัดวัชพืช

-การกำจัดเศษซากพืชที่เป็นโรคโดยใช้ปูนขาว หรือกำมะถันผงที่ไม่ผ่านกระบวนการทางเคมี

- ปลุกพืชขับไล่แมลงบนคันทนาเช่น ตะไคร้หอม สะเดา ข่า ตะไคร้หอม และใบแคฝรั่ง

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง มีการปลูกข้าว ฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน ปลูกสูงสุดในเดือนพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนตุลาคม ถึง เดือนธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน พฤศจิกายน โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอไพรบึง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←△→					←▽→		

สัญลักษณ์ ↔ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←.....→ ช่วงเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

รูปที่ 4-8 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

5) ต้นทุนการผลิต

อำเภอไพรบึง มีต้นทุนการผลิตเป็นเงิน 3,700 บาท ซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน

ตารางที่ 4-4 แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี 2564 ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	ในเขต ชลประทาน		นอกเขต ชลประทาน		หมายเหตุ	
	ปลูกใหม่		ปลูกใหม่			
ค่าเตรียมดิน	-		500		ผลผลิตข้าว นอกเขตชลประทานต่อไร่	440 กิโลกรัม
ค่าพันธุ์	-		600			
ค่าจ้างปลูก	-		150			
ค่าปุ๋ยเคมี	-		700		ราคาผลผลิตข้าวเฉลี่ย ต่อตัน	1,200 บาท
ค่าปุ๋ยอินทรีย์	-		300			
ค่ากำจัดวัชพืช	-		600		*ต้นทุนปัจจัยการผลิตขึ้นอยู่กับราคาปัจจัยการ	
ค่าจ้างเก็บเกี่ยว	-		700		ผลิตข้าวของแต่ละปี และเป็นกลไกตามท้องถิ่นนั้น	
อื่น ๆ (ขนส่ง, น้ำมันเชื้อเพลิง)	-		250		และต้นทุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในระยะแรก จะมีต้นทุน	
รวม			3,800		ทุนการผลิตที่สูงกว่าเกษตรกรทั่วไปที่ใช้ปุ๋ยเคมี	
ต้นทุนการผลิตข้าว(บาท/กก.)			8.63		ทั้งนี้เป็นอัตราเฉลี่ยต้นทุนที่เกิดขึ้นในอำเภอไพรบึง	

6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ประกาศคณะอนุกรรมการกำกับดูแลและการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูก ข้าว เรื่อง การกำหนดราคาเกณฑ์กลางอ้างอิง และการชดเชยส่วนต่างราคาตามโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2563/64 เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2564 ข้าวเปลือกหอมมะลิ 12,088.83 บาท เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ เกษตรกรส่วนใหญ่ขายข้าว เข้าสู่โรงสีในพื้นที่ ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง และโรงสีพื้นที่ใกล้เคียงเช่น โรงสีมังกรทอง เขตตำบลตาอุด อำเภอขุขันธ์ โดยโรงสีจะรวบรวมผลผลิตขายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งอำเภอไพรบึง มีโรงสีและจุดรับซื้อจำนวน 10 แห่ง มีปริมาณการรับซื้อรวม 300,000 ตัน/ปี

ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ทั้งหมด 251,526 ตัน/ปี แบ่งเป็น

๑. บริโภค 15,000 ตัน/ปี (ประเมินจากการประชากร 50,000 ใช้บริโภค 300 กก.ข้าวเปลือก/คน/ปี)

๒. ทำพันธุ์ ๒,424 ตัน/ปี (ประเมินจากพื้นที่ทำนา 121,177 ไร่ ใช้เมล็ดพันธุ์อัตรา ๒๐กก./ไร่)

๓. จำหน่าย 234,102 ตัน/ปี

แหล่งรับซื้อที่มีความสำคัญในอำเภอไพรบึงประกอบไปด้วยโรงสีขนาดใหญ่ และจุดรับซื้อข้าว ดังตาราง

ตารางที่ 4-5 แสดงสถานที่/แหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ที่	โรงงาน/แหล่งรับซื้อ	จุดพิกัด			ปริมาณการ รับซื้อตัน/ปี	ราคารับ ซื้อ	ช่วงเวลา รับซื้อ
		ที่ตั้ง	X	Y			
๑	บจ.ไพรบึงไรท์	ม.11 ต.ลำโรงพลัน	433075	1623684	85,000	11-12	ตลอดปี
๒	ร้านสหมิตร	ม.7 ต.ปราสาทเยอ	428195	1639498	60,๐๐๐	11-12	ตลอดปี
3	มังกรทอง	ม. 2 ต.ลำโรงพลัน			80,000	11-12	ตลอดปี
๓	เพชรรุ่งเรือง	ม.16 ต.ไพรบึง	427342	1643585	2๕,๐๐๐	11-12	ตลอดปี
๔	พัฒนกิจ	ม.1 ต.ดินแดง	423540	1639060	2๕,๐๐๐	11-12	ตลอดปี
๕	ป.กิจเจริญการเกษตร	ม.20 ต.ไพรบึง	430771	1629173	2,๕๐0	11-12	ตลอดปี
๗	สหกรณ์การเกษตร ไพรบึงจำกัด	ม. 20 ต.ไพรบึง	430679	1628674	16,๐๐๐	11-12	ตลอดปี
๘	ร้านชัยเจริญ	ม.20 ต.ไพรบึง	430087	1639429	2,0๐0	11-12	ตลอดปี
9	โรงสีนอกพื้นที่				3,000	11-12	ตลอดปี
10	พ่อค้าทั่วไป				1,500	9-12	ตลอดปี
	รวม				300,000		

1.4.2 ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง

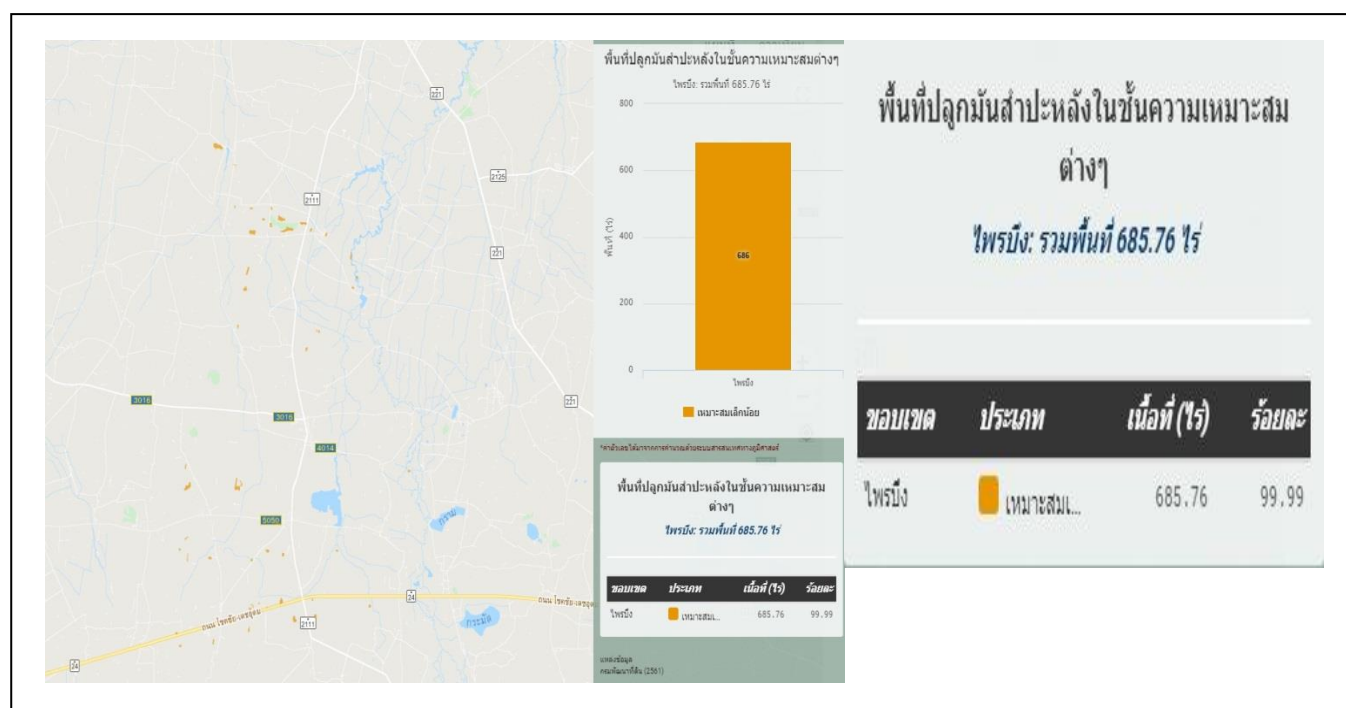
1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม

อำเภอไพรบึง มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน 685.76 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ -
พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 685.76 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 99.99 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ -

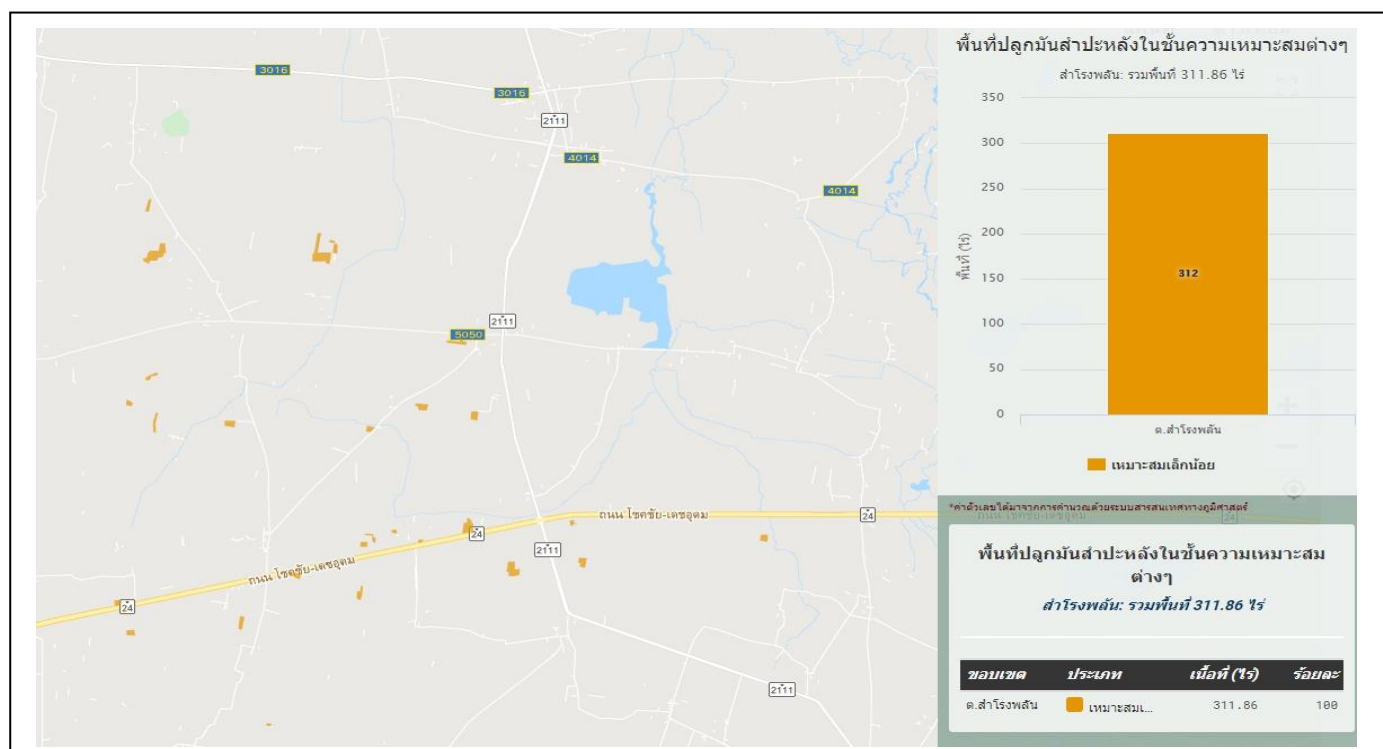
ตารางที่ 4-6 แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอไพรบึง จังหวัด ศรีสะเกษ

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก.....685.76.... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ไพรบึง	-	-	25.77	-	25.77
ดินแดง	-	-	44.54	-	44.54
ปราสาทเยอ	-	-	138.44	-	138.44
ลำโรงพลัน	-	-	311.86	-	311.86
สุขสวัสดิ์	-	-	108.79	-	108.79
โนนปูน	-	-	56.37	-	56.37
รวมอำเภอไพรบึง	-	-	685.76	-	685.76

รูปที่ 4-9 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอไพรบึง

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

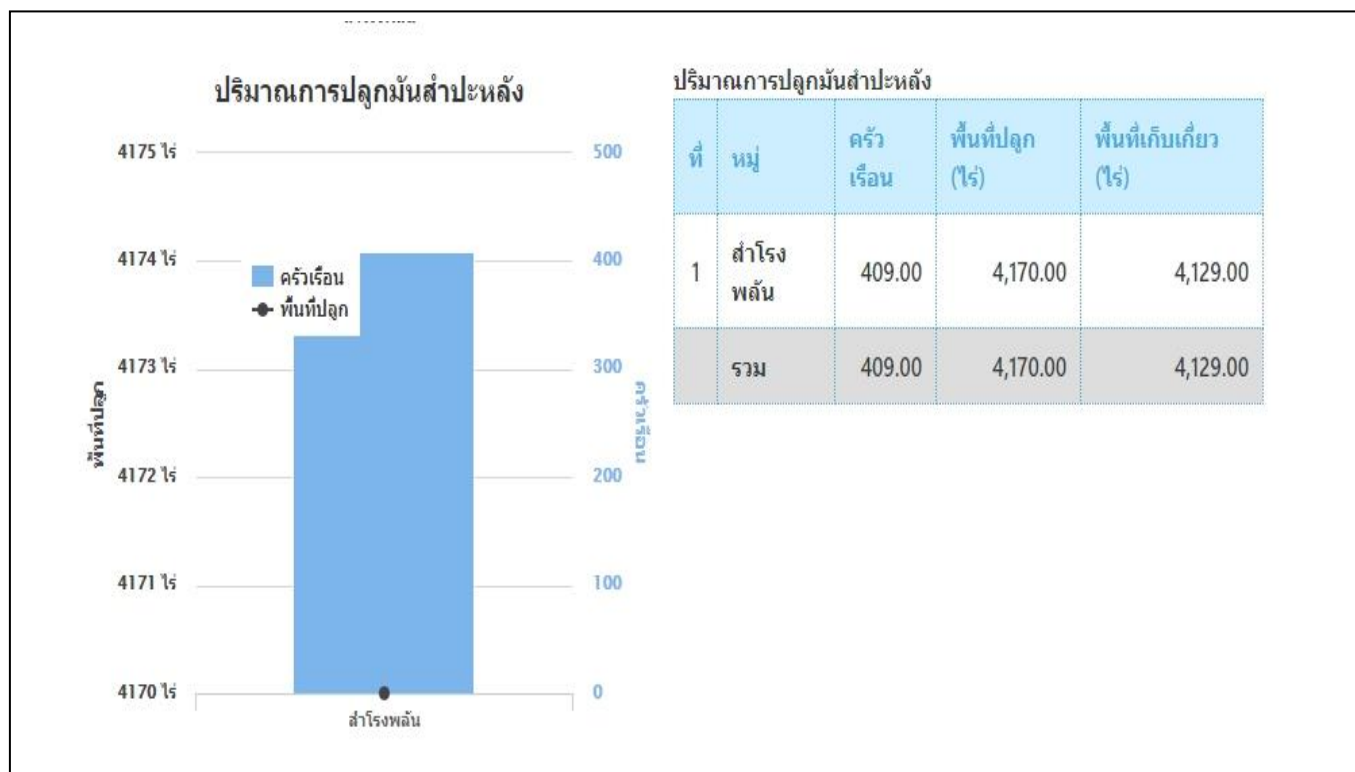
รูปที่ 4-10 แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลสำโรงพลัน

2) ปริมาณการผลิต

อำเภอไพรบึง มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 5,878 ไร่ 963 ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลสำโรงพลัน จำนวน 4,170 ไร่ 409 ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลไพรบึง จำนวน 1,169 ไร่ 200 ครัวเรือน และตำบลโนนปูน จำนวน 232 ไร่ 32 ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ 4-7 แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ไพรบึง	200	1,169	1,169	40,91.50	3.5
ดินแดง	21	116	116	406	3.5
ปราสาทเยอ	23	147	147	514	3.5
สำโรงพลัน	409	4,170	4,170	16,680	3.5
สุขสวัสดิ์	8	44	44	154	3.5
โนนปูน	32	232	232	812	3.5
รวม	693	5,878	5,878	22,658	3.5

รูปที่ 4-11 แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

1) การใช้พันธุ์ดี มีการใช้พันธุ์ให้เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น เกษตรศาสตร์ 50,ระยอง1,ระยอง 3, ระยอง 5 และห้วยบง 60

2) การเตรียมดิน การเตรียมดินโดยใช้พาล 3 และการพรวนดินโดยใช้พาล 7 เพียงครั้งเดียว หรือ 2 ครั้ง ขึ้นอยู่กับสภาพ ของดิน ตามด้วยการยกทรง

3) การปลูก ปักท่อนพันธุ์แบบตั้งตรง ลึก 2/3 ของความยาวท่อนพันธุ์

4) ระบบการให้น้ำ เกษตรกรส่วนมากปลูกพืชโดยอาศัยน้ำฝนแต่เพียงอย่างเดียว

5) การดูแลรักษา การดูแลรักษามันสำปะหลังจะให้ผลผลิตมีการเตรียมดิน 2 ครั้ง ใช้วิธีปลูกแบบปักตรง ใช้ท่อนพันธุ์ อัตราเฉลี่ย 700 ลำต่อไร่ มีการปรับปรุงดินก่อนและหลังจากปลูก ใช้ระยะปลูกระหว่างแถว 100x120 เซนติเมตร ระหว่างต้น 80-100 เซนติเมตร กำจัดวัชพืช ในช่วงอายุ 1 เดือน 2 เดือน และ 4 เดือน ด้วยแรงงานคนและสารเคมี

6) การใส่ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยเคมีจำนวน 2 ครั้ง ในอัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 แต่เกษตรกรบางราย จะเพิ่มสูตรที่เน้นโพแทสเซียม เพื่อเพิ่มน้ำหนัก เช่น 12-5-18 , 10-5-25 เป็นต้น หรือในบางราย จะใช้สูตร 0-0-60 รองพื้นตั้งแต่ช่วงยกทรงเพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดิน

(7) การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวส่วนใหญ่ใช้แรงงานคน เมื่อมันสำปะหลังอายุ 11-12 เดือน สำหรับพื้นที่ปลูกดินดอน หรือที่ราบสูง แต่สำหรับเกษตรกรโดยส่วนใหญ่ จะปลูกในที่แปลงนา หลังการเก็บเกี่ยว ซึ่งจะใช้เวลา ประมาณ 6 เดือนก็เก็บเกี่ยวได้ แต่ผลผลิตที่ได้จะน้อยกว่า ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการขุดปัจจุบันใช้รถไถพ่วงผานขุด ตามขนาดร่องปลูกที่เกษตรกรกำหนดไว้เพื่อให้รถสามารถวิ่งตามร่องพ่วงผานขุด ตลอดแนว ซึ่งนิยมเพิ่มขึ้นเนื่องจากเป็นวิธีที่ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน และประหยัดเวลาในการจัดการเก็บเกี่ยวในแต่ละแปลงได้

(8) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ใช้แรงงานคน ในการยกโยกย้ายผลผลิต เพื่อการขนย้ายไปจำหน่ายยังลานมันที่รับซื้อ ในพื้นที่ หรือรายที่มีปริมาณมากหรือเลือกที่จะขายตามมาตรฐานราคาตามอัตราเปอร์เซ็นต์แป้งมัน ก็จะไปขายที่โรงแป้งมันในต่างอำเภอพื้นที่ใกล้เคียง

(9) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู มันสำปะหลังเป็นพืชที่มีการเข้าทำลายของโรคและแมลงน้อยมาก เมื่อเทียบกับพืชอื่น แต่ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาพบปัญหาโรคใบด่างเป็นบางพื้นที่ แต่ไม่รุนแรง และพบโรคในมัน สำปะหลัง เช่น โรคใบไหม้ และโรคใบจุด แมลงที่เป็นศัตรูที่สำคัญของมันสำปะหลัง เช่น ไรแดง แมลงหวี่ขาว เพลี้ยแป้ง และ เพลี้ยหอย แต่ในพื้นที่ยังไม่พบการระบาดรุนแรง จึงป้องกันกำจัดโดยเน้น เลือกท่อนพันธุ์ในการปลูกที่ปลอดโรค และเฝ้าระวังติดตามพื้นที่ปลูกอย่างต่อเนื่อง หากพบก็มีการทำลาย ตามขั้นตอน ซึ่งยังไม่มีการใช้ยาเคมีป้องกันกำจัดในพื้นที่ หรือหากมีก็ถือว่าเล็กน้อย

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอไพรบึง มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง		▽	←		△							←

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

รูปที่ 4-12 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

5) ต้นทุนการผลิต

อำเภอไพรบึง มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่นอกเขตชลประทาน เป็นเงิน 4,200 บาท

ตารางที่ 4-8 แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี 2563 อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขต ชลประทาน		นอกเขต ชลประทาน		หมายเหตุ	
	ปลูกใหม่		ปลูกใหม่			
เตรียมดิน	-		700		ผลผลิตเฉลี่ยพื้นที่ (กก./ไร่)	3,500
ต้นพันธุ์	-		800		ราคารับซื้อ ในพื้นที่เฉลี่ย (บาท/กก)	2.00
ค่าปุ๋ย	-		900			
ค่าจ้าง(ปลูก ใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยว)	-		800			
ค่ากำจัดวัชพืช	-		300			
ค่าบำรุงรักษา(ฮอร์โมน)	-		200			
อื่น ๆ (ขนส่ง เชื้อเพลิง)	-		500		* ปัจจัยการผลิตมันสำปะหลัง ขึ้นอยู่กับปริมาณ	
รวม			4,200		น้ำฝน และความชื้น ซึ่งหากเหมาะสม ก็มีผลต่อต้น	
ต้นทุนการผลิต(บาท/กก)			1.2		ทุนการผลิต และราคารับซื้อการผลิตขึ้นกับพื้นที่นั้น	

6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ราคารับซื้อมันสำปะหลัง แป้ง 25 % เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564 อยู่ที่ 2.50 บาทต่อกิโลกรัมเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่ขายมันสำปะหลัง เข้าสู่โรงงานแป้งมัน โดยผ่านลานรับซื้อในพื้นที่ชุมชน

- แหล่งรับซื้อที่มีความสำคัญในอำเภอไพรบึง มีจุดรับซื้อ ตามตารางที่ 20

ตารางที่ 4-9 แสดงสถานที่/แหล่งรับซื้อผลผลิตมันสำปะหลังอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ที่	โรงงาน/แหล่ง รับซื้อ	จุดพิกัด			ปริมาณ การรับ ซื้อตัน/ปี	ราคารับซื้อ	ช่วงเวลา รับซื้อ
		ที่ตั้ง	X	Y			
1	ลานรับซื้อสกลนคร	ม.16 ต.ลำโรงพลัน	426040	1627283	30,000	1.00-2.00	ตลอดปี
2	ลานรับซื้อหัวช้าง	ม. 5 ตำบลลำโรงพลัน	431275	1623204	30,000	1.00 -2.00	ตลอดปี
3	ลานรับซื้อบ้านปราสาทเยอ	ม.7 ต.ปราสาทเยอ	430106	1639409	30,000	1.00 -2.00	ตลอดปี
4	ป.กิจเจริญการเกษตร	ม.20 ต.ไพรบึง	430771	1629173	20,000	1.00-2.00	ตลอดปี
5	พ่อค้าทั่วไป				10,000	1.00-2.00	ตลอดปี
	รวม				120,000		

นอกจากนลานมันที่รับซื้อในพื้นที่ใกล้เคียงเขตติดต่อตำบลไพรบึง คือ ลานมันบ้านพึงพวยใต้ หมู่ที่ 19 ตำบลพึงพวย อำเภอศรีรัตนะ

1.4.3 ชนิดสินค้าทางการเกษตร

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

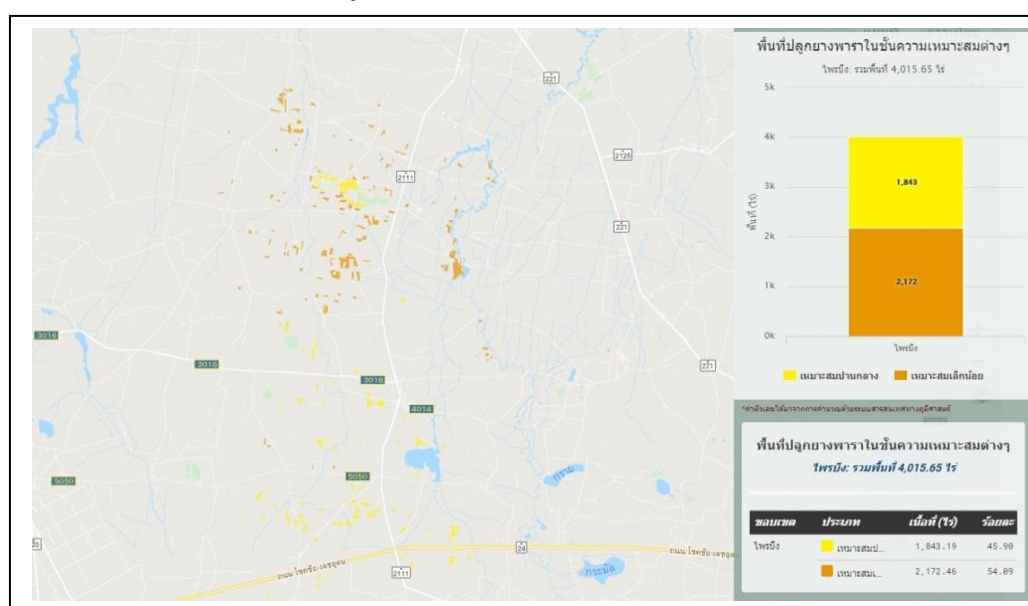
(1) เขตความเหมาะสม

อำเภอไพรบึงมีพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน 4015.66 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 18,43.19 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 45.90 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 2172.47 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 54.09 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ -

ตารางที่ 4-10 แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ไพรบึง	-	413.31	62.88	-	476.19
ดินแดง	-	92.63	435.81	-	528.44
ปราสาทเยอ	-	93.35	895.82	-	989.17
ลำโรงพลัน	-	833.51	37.25	-	870.76
สุขสวัสดิ์	-	410.39	415.29	-	825.68
โนนปูน	-	-	325.42	-	325.42
รวม	-	1843.19	2172.47	-	4015.66

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอไพรบึง

รูปที่ 4-13 แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอไพรบึง

รูปที่ 4-14 แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอไพรบึง

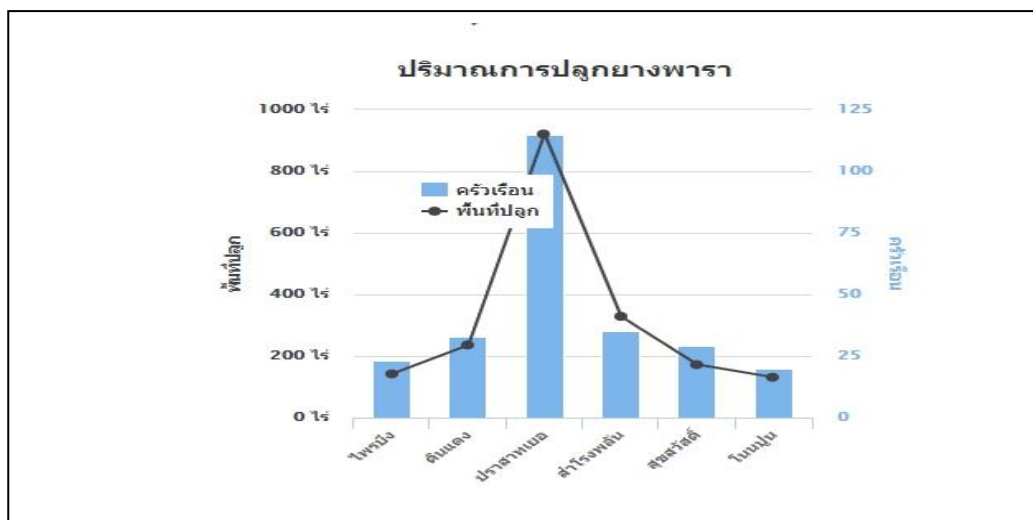
2) ปริมาณการผลิต

อำเภอไพรบึง มีพื้นที่การปลูกยางพารา จำนวน 1,931 ไร่ 255 ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลปราสาทเยอ จำนวน 921 ไร่ จำนวน 115 ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลลำโรงพลัน จำนวน 329 ไร่ 35 ครัวเรือน และตำบลดินแดง จำนวน 236 ไร่ 33 ครัวเรือน ตามลำดับ

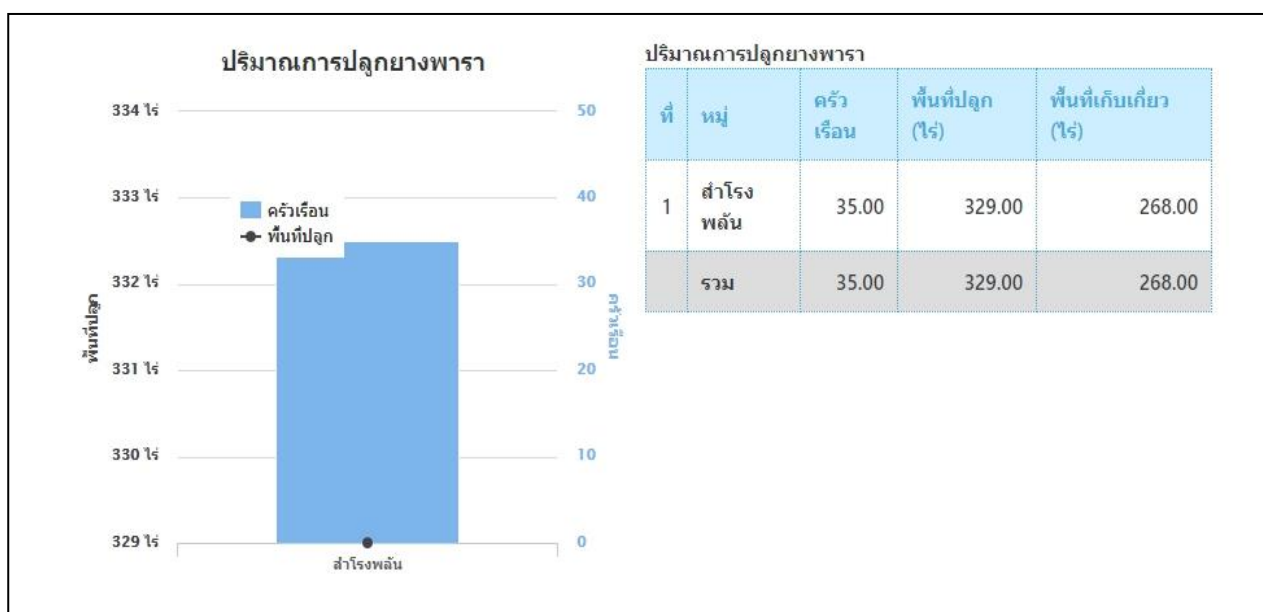
ตารางที่ 4-11 แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ไพรบึง	23	142	99	24.75	0.25
ดินแดง	33	236	160	40	0.25
ปราสาทเยอ	115	921	840	210	0.25
ลำโรงพลัน	35	329	268	67	0.25
สุขสวัสดิ์	29	172	138	34.5	0.25
โนนปูน	20	131	124	31	0.25
รวม	255	1931	1629	407.25	0.25

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

รูปที่ 4-15 แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

รูปที่ 4-16 แสดงปริมาณการปลูกยางพารา ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(1) การใช้พันธุ์ดี มีการใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น BPM 24 , RRIM 600

(2) การเตรียมดิน ใช้เครื่องจักรกล การเตรียมพื้นที่ด้วยวิธีนี้เหมาะสมกับพื้นที่ราบ ขนาดพื้นที่มาก ชนิดพืชเป็นไม้ยืนต้นหรือเป็นไม้พุ่มหนาแน่น เครื่องจักรกลที่ต้องนำมาปฏิบัติงานคือรถแทรกเตอร์ดินตะขบ (Crawler) หรือรถขุด (Back hoe) ก่อนขุดจะไถโดยใช้พาดไถ 3 จาน หรือ 4 จาน ทำการไถ ขึ้นตอนของการเตรียมพื้นที่ การเตรียมพื้นที่ที่ประณีต (Intensive)

(3) การปลูก ปลูกด้วยกล้าติดตาชำถุง โดยใช้กล้าถุงที่มีฉัตรใบ 1-2 ฉัตร มาปลูกลงแปลงปลูก วิธีนี้จะทำให้การปลูกมีอัตราการรอดตายสูง กล้าชำถุงอาจจะเตรียมเองโดยใช้กล้าตาเขียวมาเพาะชำในถุงดิน โดยการเพาะชำถุง ควรเตรียมถุงขนาด 4x12 นิ้ว บรรจุดิน นำไปจุ่มในภาชนะบรรจุน้ำ จนดินอมน้ำจนอิมตัว แล้วนำ กล้าตาเขียวมาปักชำ นำไปเรียงปักในเรือนเพาะชำ และควรป้องกันรักษาโรคราที่จะระบาดในเรือนเพาะชำ หรือซื้อกล้าชำถุงก็ได้ การชุดหลุมปลูกกรณีอื่นๆ ขนาดของหลุม กว้าง ยาว ลึก ประมาณ 50 ซม. ใช้จอบหรือเสียม หรือใช้ ส่วนประกอบติดกับรถไถแทรกเตอร์อย่างชุดก็ได้ ระยะห่าง 3x7 เมตร

(4) ระบบการให้น้ำ เกษตรกรส่วนมากปลูกพืชโดยอาศัยน้ำฝนแต่เพียงอย่างเดียว แต่ช่วงแรกต้องรดน้ำก่อนเพื่อให้ต้นยาง ได้รับน้ำพอที่จะเจริญเติบโต

(5) การดูแลรักษา การกำจัดวัชพืช ใช้ทั้งแรงงานคน แรงงานเครื่องจักร และการใช้สารเคมี สารเคมีที่นำมาใช้มีกลุ่มหลักๆ 3 ชนิดคือ Paraquate กำจัดวัชพืชโดยการเผาไหม้ส่วนที่เป็นใบสามารถควบคุมวัชพืชได้ประมาณ 1 เดือน ชื่อทางการค้าที่รู้จักกัน เช่น กรัสม็อกโซน นีอกโซน เป็นต้น ชนิดที่สองคือ Glyphosate กำจัดวัชพืชโดยการซึมเข้า ทำลายทุกส่วนของวัชพืช สามารถควบคุมวัชพืชได้ครั้งละ 3 เดือน ชื่อทางการค้าที่รู้จักกัน เช่น ทซ์ดาร์วัน Roundup และ Glyphosate 48 % เป็นต้น สารเคมีชนิดที่ 3 คือ Imazaphur กำจัดวัชพืช โดยการเข้าทำลาย 35 เมตาโบลิซึม ของพืชยับยั้งการสังเคราะห์แสง วัชพืชจะยืนต้นตายในที่สุด สามารถควบคุมวัชพืชได้ครั้งละ 6 เดือน เกษตรกรมักไม่นิยมใช้เพราะราคาค่อนข้างสูง การใช้สารเคมีต้อง คำนึงถึงอายุของต้นยางพาราปกติจะใช้สารเคมีเมื่อยางพารามีอายุ 3 ปีขึ้นไป ในการใช้แต่ละครั้งต้องระวังไม่ให้ยา เคมีฉีดพ่นถูกส่วนสีเขียวของลำต้น

(6) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยยางพาราหลังเปิดกรีด ให้ปุ๋ยปีละ 2 ครั้ง ครั้งละ 500 กรัมต่อต้น ครั้งแรกต้นฤดูฝนหลังจาก ยางผลัดใบเมื่อใบอ่อนเริ่มเพสลาด ประมาณเดือนเมษายน-พฤษภาคม ครั้งที่สอง ประมาณเดือนสิงหาคม-กันยายน สำหรับพื้นที่ดินใหม่หรือดินปลูกพืชคลุมดิน ใน 2 ปีแรก อาจจะไม่จำเป็นต้องให้ปุ๋ย เพราะจะคงมีธาตุอาหารที่จำเป็นหลงเหลืออยู่

(7) การเก็บเกี่ยว ระบบการกรีดยาง มีหลายระบบดังนี้

- เปิดหน้ากรีด 1/4 ของลำต้น กรีด 4 วัน หยุด 1 วัน
- เปิดหน้ากรีด 1/3 ของลำต้น กรีด 2 วัน หยุด 1 วัน
- เปิดหน้ากรีด 1/2 ของลำต้น กรีด 1 วัน เว้น 1 วัน

เจ้าของสวนยางขนาดเล็กโดยทั่วไปนิยมกรีดในระบบที่ 2 คือเปิดหน้ากรีด 1/3 ของลำต้น กรีด 2 วัน หยุด 1 วัน แต่จากการวิจัยของสถาบันวิจัยยางพบวาระบบการกรีดยางที่ให้ผลผลิต เป็นน้ำหนักรubber ต่อพื้นที่ต่อปี มากที่สุดคือระบบที่ 3 เปิดหน้ากรีด 1/2 ของลำต้น กรีด 1 วัน เว้น 1 วัน

(8) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ต้นยางพาราที่ได้ทำการกรีดยางทุกต้นจะมีน้ำยางสดไหลลง จอที่แทงยารับไว้ประมาณ 2-3 ชั่วโมง ส่วนใหญ่จะหยุดไหล ช่วงเวลาการไหลขึ้นอยู่กับอุณหภูมิในแปลงกรีดด้วย หากเป็นช่วงอากาศ หนาวเย็นจะไหลนาน กว่าอากาศร้อน ผู้กรีดยางจะต้องใช้การสังเกตเอง เมื่อน้ำยางพาราสวนใหญ่หยุดไหลแล้วผู้กรีดยางพาราจะเก็บน้ำยางพาราลงถังเก็บ ซึ่งเป็นถังปากกว้างเท่ากันถึง เมื่อ เก็บน้ำยางหมดทุกต้นแล้ว จึงเทใส่ถังที่มีฝาปิดเพื่อการขนส่งต่อไป

(9) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ยางพารา เป็นพืชยืนต้นที่เกษตรกรจำเป็นต้องดูแลรักษาให้มีอายุอย่างน้อย 25-30 ปี จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่เกษตรกรจะต้องประสบปัญหาเรื่องโรคระบาดในระยะใดระยะหนึ่งของการทำสวนยาง โรคยางพาราที่พบในประเทศไทยเกิดขึ้นได้ทุกระยะการเจริญเติบโต และทุกส่วนของต้นยางแม้ว่ายางพาราจะมีโรคระบาดอยู่หลายชนิด และพันธุ์ยางที่นิยมปลูกในปัจจุบันจะอ่อนแอต่อโรคที่สำคัญ แต่ความรุนแรงและความสำคัญ ทางเศรษฐกิจของโรคขึ้นอยู่กับความแข็งแรงตามธรรมชาติของต้นยางซึ่งมีสภาพภูมิอากาศและการปฏิบัติดูแลรักษา ของเกษตรกรเป็นปัจจัยส่งเสริมหรือจำกัดโรคยางพาราที่ระบาดในประเทศไทยส่วนใหญ่มีสาเหตุจากเชื้อรา ซึ่ง สามารถจำแนกตามส่วนต่างๆของต้นยางที่ถูกเชื้อเข้าทำลาย ได้แก่ โรคใบ โรคกิ่งก้านและลำต้น และโรคราก จำเป็นต้องใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอไพรบึง มีการปลูกยางพารา ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา					←△→						▽→	
	←.....→											

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

รูปที่ 4-17 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอไพรบึง, พ.ศ.2564)

5) ต้นทุนการผลิต

อำเภอไพรบึง มีต้นทุนการผลิต โดยพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน 5,100 บาท

ตารางที่ 4-12 แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี 2564 อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขต ชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
			ยังไม่เปิด กรีด	ยางเปิดกรีด	
ค่าเตรียมดิน	-		400	-	** เฉลี่ยผลผลิตยางพารา = 250 กก./ไร่
ค่าต้นพันธุ์	-		2,400	-	* ต้นทุนก่อนเปิดกรีด 5,100 x 7 ปี = 35,700
ค่าปุ๋ย	-		800	2,000	ดังนั้น จะมีต้นทุนก่อนเปิดกรีด 35,700 บาท/ไร่
ค่าจ้างปลูก-และเก็บเกี่ยว	-		200	800	* ต้นทุนยางเปิดกรีดแล้ว 4,000 บาท/ไร่
ค่าดูแลรักษา/บำรุงรักษา	-		800	200	* เฉลี่ยราคาผลผลิตยางก้อนถ้วย 30 บาท/กก.
ค่าขนส่ง/น้ำมันเชื้อเพลิง	-		500	1,000	คิดเป็นต้นละ 30,000 บาท
รวม			5,100	4,000	
ต้นทุนการผลิตยางพารา			-	16	

6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ราคารับซื้อยางพาราแบบก้อนถ้วย(ค้ำคั้น) เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2564 อยู่ที่ 17.00 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรผู้ปลูก ยางพารา อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่จะกรีดยางและขายยางแบบยางก้อนถ้วย(ค้ำคั้น) และก้อนถ้วยแบบแห้ง ให้กับพ่อค้าคนกลาง สหกรณ์การเกษตร ร้านค้าที่รับซื้อ แหล่งรับซื้อ ในพื้นที่อำเภอไพรบึง และอำเภอใกล้เคียง อย่างอำเภอพยุห์ อำเภออุษาคเนย์ และอำเภอขุนหาญ ซึ่งเส้นทางใหญ่การรับซื้อยางจะถูกรวบรวมไปจำหน่ายที่สหกรณ์การยางอำเภอขุนหาญ เป็นส่วนใหญ่

- แหล่งรับซื้อที่มีความสำคัญ ในอำเภอไพรบึง นั้น จะไม่เด่นชัด แต่เป็นร้านรับซื้อรายย่อย เช่น ลานรับซื้อยางก้อนถ้วย บ้านปุดเนียม หมู่ที่ 7 ตำบลลำโรงพลัน , ลานรับซื้อยางตำบลโนนปูน และลานรับซื้อปลีกย่อยตามช่วงเวลา ซึ่งเกิดจากพ่อค้าคนกลางนอกพื้นที่ตั้งจุดรับเฉพาะในบางช่วงเวลา

1.4.4 ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

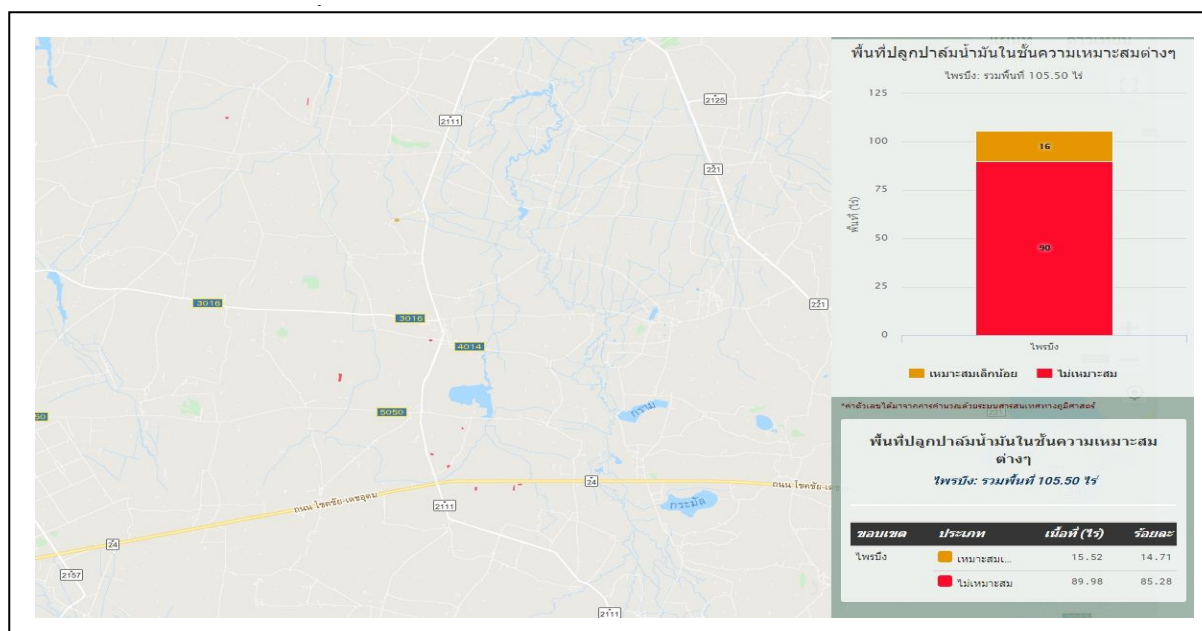
(1) เขตความเหมาะสม

อำเภอไพรบึง มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ทั้งหมด จำนวน 105.5 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - . พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - . พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 15.52 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.71 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 89.98 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 85.98

ตารางที่ 4-13 แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอไพรบึง

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก.....15.52.... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ไพรบึง	-	-	-	11.25	11.25
ดินแดง	-	-	-	6.95	6.95
ปราสาทเยอ	-	-	15.52	-	15.52
ลำโรงพลัน	-	-	-	63.91	63.91
สุขสวัสดิ์	-	-	-	-	-
โนนปูน	-	-	-	7.87	7.87
รวมอำเภอไพรบึง			15.52	89.98	89.98

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์ม

รูปที่ 4-18 แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอไพรบึง.

รูปที่ 4-19 แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมัน อำเภอไพรบึง .

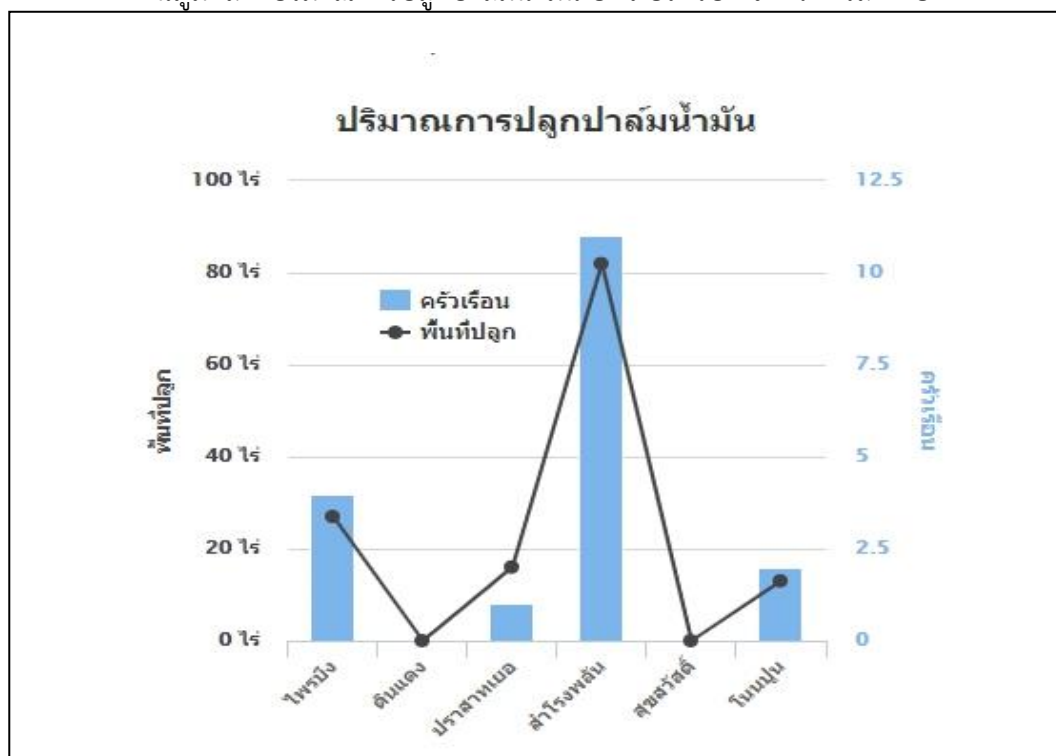
2) ปริมาณการผลิต

อำเภอไพรบึง มีพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 138 ไร่ 18 ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลลำโรงพลัน จำนวน 82 ไร่ จำนวน 11 ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลไพรบึง จำนวน 27 ไร่ 4 ครัวเรือน และตำบลโนนปูน จำนวน 27 ไร่ 4 ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ 4-14 แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

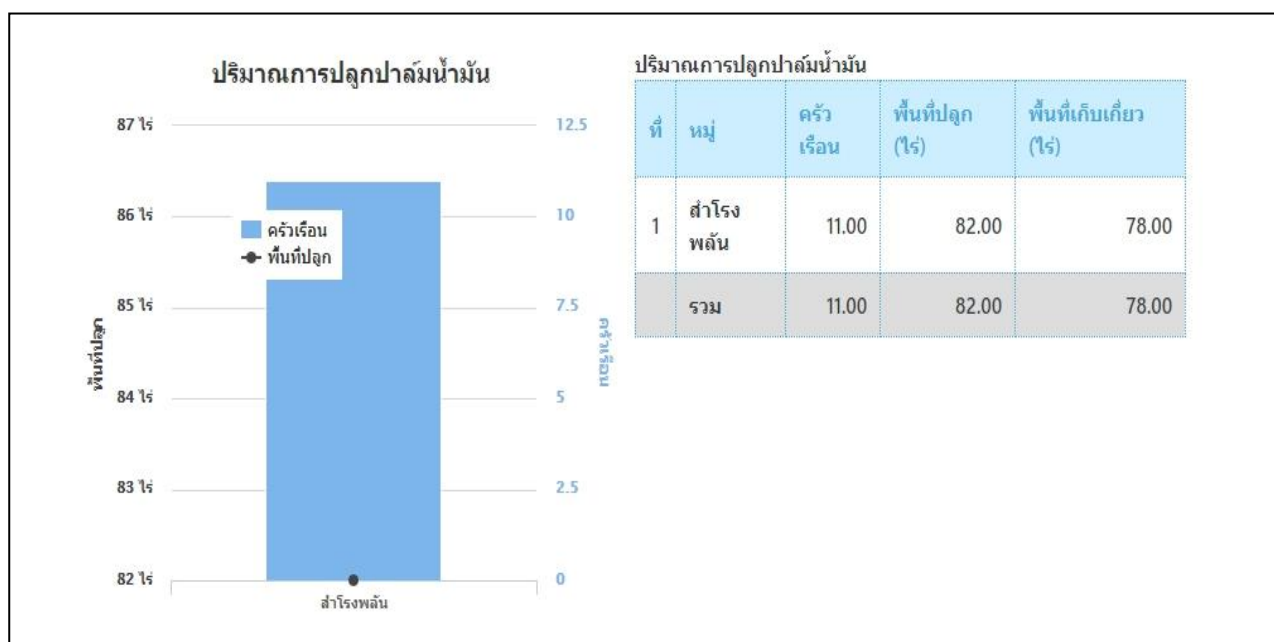
ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ไพรบึง	4	27	27	13.5	0.5
ดินแดง	-	-	-	-	-
ปราสาทเยอ	1	16	16	8	0.5
ลำโรงพลัน	11	82	78	39	
สุขสำเภา	-	-	-	-	-
โนนปูน	2	13	13	6.5	0.5
รวม	18	138	134	67	0.5

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ

รูปที่ 4-20 แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ .

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลสำโรงพลัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ

รูปที่ 4-21 แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลสำโรงพลัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ .

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(1) การใช้พันธุ์ดี มีการใช้พันธุ์ลูกผสมเทเนอร่า

(2) การเตรียมดิน การเตรียมพื้นที่ในสภาพภูมิประเทศที่ไม่มีความลาดชันหรือไม่เป็นหลุมจะสะดวกในการเตรียมพื้นที่ โดยหลังจากกำจัดวัชพืชดั้งเดิมในพื้นที่แล้วและมีการแบ่งพื้นที่เป็นแปลงย่อยแล้ว จะมีการไถพรวน 1 ครั้ง แล้วปักหลักปลูกชุดหลุมได้เลย

(3) การปลูก ระยะปลูกระหว่างต้น ระหว่างแถว 9x9x9 เมตร ปลูกในแนวทิศเหนือ ได้ เพื่อลดการบังแสงในช่วงปาล์มอายุน้อย

(4) ระบบการให้น้ำ ในการให้น้ำกับปาล์มในช่วงแล้งปริมาณน้ำ จะต้องเพียงพอที่จะใช้ตลอดช่วงแล้ง การรักษาคุณภาพ ทะลาย ซึ่งได้แก่อัตราการผสมเกสรและการพัฒนาของทะลาย เพื่อให้ได้น้ำหนักทะลายมากจะต้อง ควบคุมความชื้นดินที่ระดับความลึก 30 ซม.ให้มีความชื้นที่ 70-80% AWC จำเป็นจะต้องมีความถี่ในการให้น้ำซึ่งจะต้องให้น้ำในปริมาณมาก

(5) การดูแลรักษา วัชพืชในสวนปาล์มน้ำมัน มีทั้งวัชพืชฤดูเดียว (annual weeds) และวัชพืชหลายฤดู หรือวัชพืชข้ามปี (perennial weeds) แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือวัชพืชใบแคบ ได้แก่ หญ้าคา หญ้าเห็บ หญ้าดอกแดง หญ้า ตีนกา หญ้าตีนนก หญ้ามาเลเซีย เป็นต้น วัชพืชใบกว้าง ได้แก่ ชักไถ่ ยาน กระตกรก ผักปราบ ผักบุ้งไร่ สาบเสือ สาบแร้ง สาบกา ผักยาง ผักโขม น้ำนมราชสีห์ เป็นต้น และ เฟิร์น ได้แก่ เฟิร์นก้างปลา ผักกูดแดง ย่านโซ่น ย่านลิเภา เป็นต้น การควบคุมวัชพืชมีหลายวิธี เช่น การใช้แรงงาน การใช้เครื่องจักรตัดวัชพืช การใช้วัสดุคลุมดิน การปลูกพืช คลุมดิน โดยใช้พืชตระกูลถั่ว และการใช้สารกำจัดวัชพืช การใช้สารกำจัดวัชพืชเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพดีกว่าการควบคุมวัชพืชด้วยวิธีอื่น ชนิดสารกำจัดวัชพืช อัตราการใช้ และวิธีการใช้แสดงในตารางโดยผสมน้ำ 60-80 ลิตร/ไร่ ใช้หัวพ่นปล่อยน้ำยารูปพัด พ่นให้ทั่วต้นวัชพืช หลีกเลี่ยงละอองสารถูกใบ และต้นปาล์มน้ำมัน

(6) การใส่ปุ๋ย ควรจะใส่ปุ๋ยเมื่อดินมีความชื้นเพียงพอ และหลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยเมื่อมีสภาพอากาศแห้งแล้งจัดหรือมีฝน ตกหนัก และในระยะปีแรกหลังจากปลูกควรใส่ปุ๋ย จำนวน 4 ถึง 5 ครั้ง และตั้งแต่ปีที่ 2 เป็นต้นไป ควรใส่ปุ๋ย จำนวน 3 ครั้งต่อปี ส่วนช่วงที่เหมาะสมในการใส่ปุ๋ยคือ ช่วงต้นฤดูฝน กลางฤดูฝน และปลายฤดูฝน ตั้งแต่ปีที่ 5 ขึ้นไป อาจจะพิจารณาใส่ปุ๋ยเพียงปีละ 2 ครั้ง หากสภาพแวดล้อมเหมาะสมสำหรับการใส่ปุ๋ย (ตามอัตราที่แนะนำ) ก็ควรจะแบ่งใส่ จำนวน 3 ครั้งต่อปี และแนะนำให้ใช้สัดส่วน 50 ต่อ 25 ต่อ 25 เปอร์เซนต์ สำหรับการใส่ปุ๋ย ในช่วงต้นฤดูฝน กลางฤดูฝน และปลายฤดูฝน และเมื่อแบ่งใส่ จำนวน 2 ครั้งต่อปี ให้ใช้สัดส่วน 60 ต่อ 40 เปอร์เซนต์ ในช่วงระยะต้นฤดูฝนและก่อนปลายฤดูฝนตามลำดับ ช่วงต้นฤดูฝน คือ ประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน ช่วงกลางฤดูฝน คือ ประมาณเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน ช่วงปลายฤดูฝน คือ ประมาณเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน

(7) การเก็บเกี่ยว ข้อควรปฏิบัติในการเก็บเกี่ยวทะลายปาล์มน้ำมัน

1. ตัดทะลายปาล์มน้ำมันอยู่ในระยะสุกพอดี คือทะลายปาล์มเริ่มมีผลร่วง แต่ไม่ควรตัดทะลายปาล์มที่ยังดิบอยู่ เพราะในผลปาล์มดิบยังมีสภาพเป็นน้ำและมีแป้งอยู่ ยังไม่แปรสภาพเป็นน้ำมัน ส่วนทะลายที่สุกเกินไปจะมีกรดไขมันอิสระสูงและผลปาล์มสดอาจมีสารบางชนิดอยู่อาจเป็นอันตรายกับผู้บริโภคได้

วิธีการสังเกตปาล์มสุก มีดังนี้

- ชนิดผลดิบที่มีสีเขียว ให้เก็บเกี่ยวเมื่อผลผลิตเป็นสีส้มมากกว่า 80% ของผล
- ชนิดผลดิบที่มีสีดำนี้อายุเปลี่ยนสีผลเป็นสีแดง ให้เก็บเกี่ยวเมื่อผลร่วงจากทะลาย 1-3 ผล
- 2. รอบของการเก็บเกี่ยว จะอยู่ในช่วงที่ผลปาล์มน้ำมันออกซุก ควรจะอยู่ในช่วง 10-20 วันแล้วแต่ฤดูกาล
- 3. ผลปาล์มที่เป็นลูกร่วงที่อยู่บริเวณโคนปาล์มน้ำมัน และที่ค้างในกาบต้นควรเก็บออกมา ให้หมด
- 4. ก้านทะลายของปาล์มน้ำมันควรตัดให้สั้นและต้องให้ติดกับทะลาย
- 5. พยายามให้ทะลายปาล์มน้ำมันชอกช้ำน้อยที่สุด

(8) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ข้อควรคำนึง

1. ผลปาล์มน้ำมันที่ตัดแล้ว ควรจะดำเนินการจัดส่งให้ถึงโรงงานภายใน 24 ชั่วโมง
2. ทะลายปาล์มสุกที่จัดว่าได้มาตรฐาน คือ ผลปาล์มชั้นนอกสุดของทะลายหลุดร่วงจากทะลาย
3. ผลปาล์มหากมีจำนวนเต็มทะลาย แสดงให้เห็นได้ชัดว่าได้รับการดูแลรักษาอย่างดี
4. ไม่ควรให้มีทะลายปาล์มน้ำมันที่มีอาการชอกช้ำและเสียหายอย่างรุนแรง
5. ไม่ควรให้มีทะลายปาล์มน้ำมันที่เป็นโรคใด ๆ หรือเน่าเสีย
6. ไม่ควรให้มีทะลายที่สัตว์กินหรือทำความเสียหายแก่ผลปาล์ม
7. ไม่ควรให้มีสิ่งสกปรกเจือปน เช่น ดิน หิน ทราย ไม้กาบหุ้มทะลาย เป็นต้น
8. ไม่ควรให้มีทะลายปาล์มน้ำมันเปล่า ๆ เจือปนด้วย
9. ความยาวของก้านทะลายควรไว้ ควรให้มีความยาวประมาณ 2 นิ้ว

(9) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

(1) โรคใบไหม้ (Curvularia Seedling Blight) การป้องกันกำจัด เผาทำลายใบ และต้นที่เป็นโรค ฟ่นด้วย สารป้องกันกำจัดโรคพืชที่ไม่มีสารทองแดงเป็นองค์ประกอบ เช่น ไทแรม 75% WP อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ฟ่นทุก 5-7 วันในช่วงที่มีการระบาด

(2) โรคทางใบบิด (Crown Disease) ตัดทางใบที่เป็นโรคออก โดยตัดให้ต่ำกว่าส่วนของเนื้อเยื่อที่เน่า ในกรณีที่มีอาการเน่าเกิดขึ้นเลือกต้นกล้าจากสายพันธุ์ที่ไม่มีประวัติการเป็นโรคนี้

(3) โรคยอดเน่า (Spear Rot) การป้องกัน และกำจัด ดูแลบริเวณโคนต้นปาล์มน้ำมันอย่าให้มีวัชพืชปกคลุม เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค และเป็นที่หลบซ่อนของแมลงที่จะไปกัดบริเวณส่วนยอด ทำให้เกิดแผลซึ่งเป็นช่องทางให้เชื้อจุลินทรีย์เข้าทำลายได้ง่ายขึ้นในกรณีที่มีการระบาดของโรคเกิดขึ้นควรตัดส่วนที่เป็นโรคออกให้หมด แล้วราดบริเวณกรวยยอดของต้นที่เป็นโรคด้วยสารเคมีเช่นสารไทแรม (Thiram) อัตรา 130 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือสารแมนโคเซบ (Mancozeb) อัตรา 150 กรัม/น้ำ 20ลิตร ผสมสารจับใบทุกๆ5-7 วัน

(4) โรคทะลายเน่า (Marasmius Bunch Rot) โรคจะเข้าทำลายผลปาล์มก่อนที่จะสุก พบเสมอกับต้นปาล์ม การป้องกัน และกำจัดตัดทางใบที่เป็นโรคออกทำลายตัดแต่งทางใบ ดอกที่ไม่ได้รับการผสม หรือผสมไม่ดี รวมถึงเศษเกสรดอกตัวผู้ที่แห้งควรเก็บออกให้หมด

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอไพรบึง มีการปลูกปาล์มน้ำมัน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปาล์มน้ำมัน					←△→							

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

รูปที่ 4-22 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

5) ต้นทุนการผลิต

อำเภอไพรบึง มีต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน พื้นนอกเขตชลประทาน เป็นเงิน 2,850 บาท

ตารางที่ 4-15 แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ปี 2564 อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขต ชลประทาน		นอกเขต ชลประทาน		หมายเหตุ	
เตรียมดิน	-		-		ผลผลิตปาล์มน้ำมัน ในพื้นที่ เฉลี่ย กก./ไร่	500
ค่ากลัฟนั้ปาล์ม	-		-		ราคาในพื้นที่ที่รับซื้อ (บาท/กก.)	5.5
ค่าจ้างปลูก /ดูแล/เก็บ เกี่ยว	-		200			
ค่าปุ๋ย	-		1,500			
ค่าขนส่ง / น้ำมัน เชื้อเพลิง	-		1,150			
รวม			2,850			
ต้นทุนการผลิต			5.7			

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

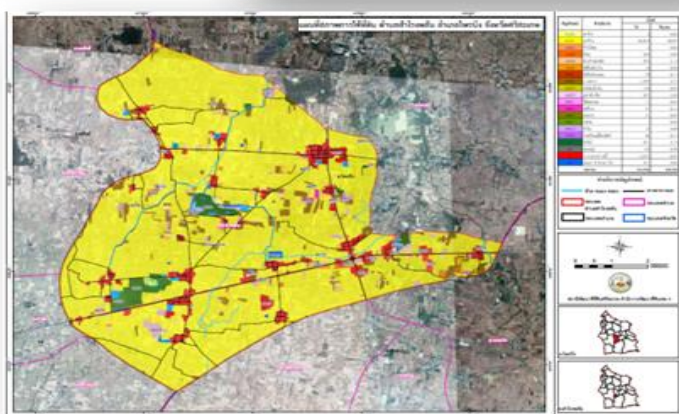
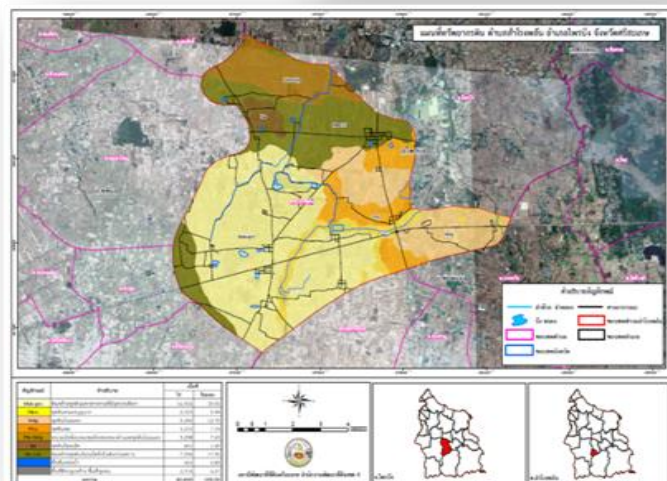
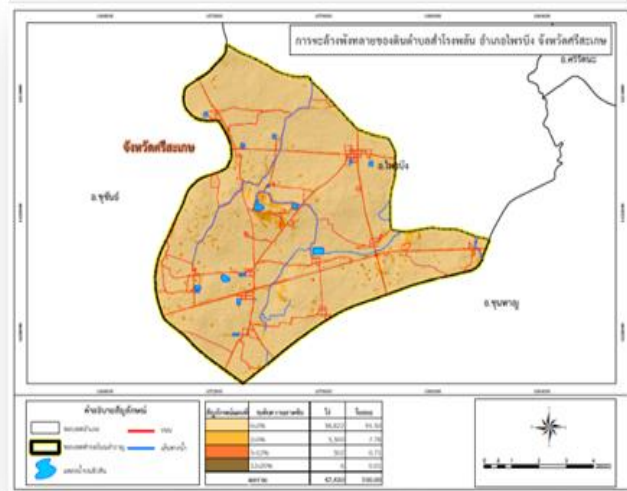
๑) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ประกาศราคาซื้อปาล์มน้ำมัน เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ อยู่ที่ ๕.๑๐ บาท ต่อ กิโลกรัม เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ เกษตรกรส่วนใหญ่ขายปาล์มน้ำมันในรูปแบบผลปาล์มทั้งทลาย ให้กับพ่อค้าคนกลางโรงสีที่รับซื้อ แหล่งรับซื้อรวบรวมในพื้นที่ ซึ่งมีตั้งในเขตพื้นที่อำเภอขุนหาญและหรือจุดรับซื้อในเขตอำเภออุษันธิ์

๒) แหล่งรับซื้อที่มีความสำคัญในอำเภอไพรบึง เนื่องจากอำเภอไพรบึง มีเกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันไม่มากนัก ปัจจุบันยังไม่พบพ่อค้ารับซื้อ ไม่มีจุดรับซื้อที่แน่นอน โดยทั่วไปจะเป็นเป็นเจ้าของสวนปาล์มในพื้นที่ รับซื้อหรือรวบรวมนำไปจำหน่ายยังตลาดในอำเภอขุนหาญ เป็นส่วนใหญ่

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ โดยกองสำรวจดิน และวิจัยทรัพยากรดิน พบว่า มีดิน 5 ชุดดิน และ 2 ดินคล้ายชุดดิน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ มี 11 ชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส พุเรียน มะม่วง ถั่ว และ ลำไย

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด (คันสนีย์ อรัญวาสน์ และคำธณ ไทพิก, 2562) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดเนื้อดิน (S) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Msk-gm และPho

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืชมีข้อจำกัดเนื้อดิน (S) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Nbn Ndg Ptk-Ndg Re และRe-col

ข้าวโพด

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ndg

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Msk-gm Nbn Pho Ptk-Ndg Re และRe-col

อ้อย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดเนื้อดิน (S) มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Msk-gm Nbn Ndg Pho Ptk-Ndg และRe-col

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) มีข้อจำกัดเนื้อดิน (S) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Re

ทุเรียน

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ndg และPho

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Msk-gm Nbn Ptk-Ndg Re และ Re-col

มะม่วง

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Msk-gm Nbn Ndg และRe-col

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pho Ptk-Ndg และRe

กล้วย

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Msk-gm Nbn Ndg และRe-col

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pho Ptk-Ndg และRe

ลำไย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดเนื้อดิน (S) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Msk-gm

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Nbn และNdg

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) มีข้อจำกัดเนื้อดิน (S) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pho Ptk-Ndg Re และRe-col

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดินของตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	ข้าวโพด	อ้อย	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ยูคาลิปตัส	ทุเรียน	มะม่วง	กล้วย	ลำไย
Msk-gm	S2esnz	N	S2osnz	S2esnz	S3o	S2osn	S3o	N	S3o	S3o	S2esnz
Nbn	S3z	N	S2osnz	N	S3o	N	S3o	N	S3o	S3o	S3o
Ndg	S3z	S3o	S2osnzx	N	S3o	S2osnz	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o
Pho	S2esnz	N	S2osnz	S2esnz	S3o	S2osnz	S3o	S3o	N	N	N
Ptk-Ndg	S3z	N	S2osnz	S3z	S2osnx	S2snz	S2osnzx	N	N	N	N
Re	S3z	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Re-col	S3z	N	S2osnz	N	S3o	N	S3o	N	S3z	S3z	N

หมายเหตุ

1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน

r = ปริมาณน้ำฝน

s = เนื้อดิน

o = การระบายน้ำ

b = ความอึดตัวด้วยต่าง

c = ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก

m = ปริมาณอินทรีย์วัตถุ

p = ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์

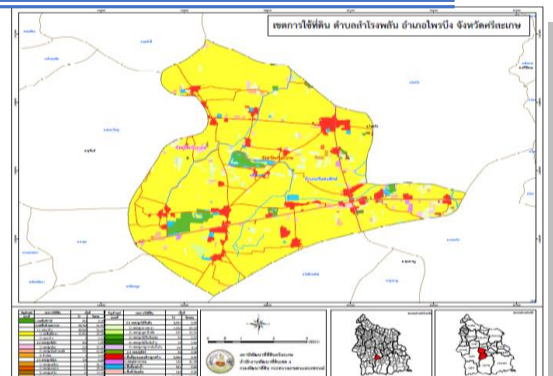
k = ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์

d = ความลึกของดิน

g = ความลาดชัน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 6

การวางแผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” 1 เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะ การพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักร ไทย พ.ศ.2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ และ ศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี แถลงต่อ รัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิด ภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ใน ที่ดิน ทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ การรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโต อย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบแหล่งน้ำชุมชนและทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับ ศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้ อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหาร จัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ.2560-2565	ยุทธศาสตร์ที่ 1 บริหารจัดการน้ำให้ เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและ คุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๒. แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย เพื่อลด ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็ง ของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับ การ แก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
8	แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 พ.ศ.2561-2569	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าข้าวหอมมะลิสู่ความต้องการของ ตลาด
9	ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ.2564	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างสังคมที่เข้มแข็งและการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ
10	ยุทธศาสตร์เกษตรและ สหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2561-2565	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า เกษตรที่สำคัญแบบ ครบวงจร ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและยั่งยืน
11	ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต จังหวัดศรีสะเกษ	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้
12	ยุทธศาสตร์เทศบาลตำบลลำโรงพลัน	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไปเป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้นตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลลำโรงพลันใช้ยุทธศาสตร์จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ.2564 เป็นแนวทาง ซึ่งยุทธศาสตร์จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2564 ได้เชื่อมโยง กับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี(พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนา รายสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตอุตสาหกรรม และพื้นที่แหล่งน้ำ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ป่าไม้	931	2.19
2. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	38,744	91.31
2.1 เขตนาข้าว	35,900	92.66
1) เขตพื้นที่ทำนา	35,892	99.98
2) เขตนาร้าง	8	0.02
2.2 เขตปลูกพืชไร่	602	1.55
1) เขตปลูกอ้อย	224	37.21
2) เขตปลูกมันสำปะหลัง	372	62.46
3) เขตปลูกข้าวโพด	2	0.33
1) เขตปลูกทุเรียน	51	46.79
2) เขตปลูกมะม่วง	31	28.44
3) เขตปลูกลำไย	15	13.76
4) เขตปลูกกล้วย	1	0.92
2.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น	2,091	0.05
1) เขตปลูกยางพารา	1,362	65.14
2) เขตปลูกยูคาลิปตัส	549	26.26
3)เขตปลูกไม้ยืนต้นผสม	55	2.63
4)เขตปลูกไม้ยืนต้นร้าง	18	0.86
5)เขตปลูกปาล์มน้ำมัน	107	5.12
2.5 เขตปศุสัตว์	32	0.08
3. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,080	4.90
4. เขตอุตสาหกรรม	150	41.55
5. พื้นที่แหล่งน้ำ	361	0.85
6.พื้นที่เบ็ดเตล็ด	164	0.39
รวม	42,430	100

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.1 เขตป่าไม้ ชุดดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm) ชุดดินโนนแดง (Ndg) ชุดดินพล (Pho) ตามลำดับ

มีเนื้อที่ 931 ไร่ หรือร้อยละ 2.19 ของเนื้อที่ตำบล สภาพพื้นที่ของตำบลลำโรงพลันเป็นพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ และเป็นที่ดินจนจนถึงลูกคลื่นลอนลาด พื้นที่ส่วนใหญ่สภาพดินเป็นดินร่วมปนทรายใช้ทำนา ปลูกไม้ยืนต้น เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และปลูกพืชฤดูแล้ง พืชผักต่าง ๆ หลังฤดูกาลทำนา ทำให้ราษฎรต้องการพื้นที่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัย และเพื่อทำการเกษตร เข้าไปหักร้างทางพง ทำให้ป่าเหลือน้อยมากและมีสภาพเสื่อมโทรม สภาพพื้นที่ป่า จะเป็นพื้นที่ใช้สาธารณะประโยชน์ ส่วนใหญ่จะมีการ ปลูกต้นไม้ยูคา และพื้นที่ป่าธรรมชาติเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติของชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

6.4.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 38,744 ไร่ หรือร้อยละ 91.31 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 5 เขต ดังนี้

1) เขตนาข้าว

1.1) เขตนาข้าว มีเนื้อที่ 35,900 ไร่ หรือร้อยละ 92.66 ของเนื้อที่ตำบลชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินมหาสารคาม มีเนื้อที่ 16,936 ไร่ หรือร้อยละ 39.92 และ ชุดดินร่อยเอ็ด มีเนื้อที่ 7,596 ไร่ หรือร้อยละ 17.90ตามลำดับ ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm) ชุดดินโนนแดง (Ndg) ชุดดินพล (Pho) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินเป็นดินทรายเป็นส่วนใหญ่
- ภัยพิบัติ (แล้ง) เนื่องจากฝนทิ้งช่วง
- น้ำท่วมในช่วงที่ฝนตกชุก
- การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช
- ต้นทุนการผลิตสูง
- ราคาผลผลิตตกต่ำ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน
- ควรมีการปรับปรุงสภาพพื้นที่ในแปลงนา เพื่อควบคุมระดับการแช่ขังของน้ำในช่วงการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ชุดลอกแหล่งน้ำให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น
- พัฒนาระบบส่งน้ำ และการระบายน้ำออกจากพื้นที่นาช่วงที่ฝนตกชุก
- การปลูกพืชหลังนาเพื่อเป็นรายได้เสริม เช่น ถั่วเหลือง ปอเทือง ถั่วพราง พืชผักปลอดภัย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารโดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสด
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรับซื้อคืนเมล็ดพันธุ์เพื่อดำเนินการต่อยอดเป็นธนาคารผลิตปุ๋ยพืชสดและ
รณรงค์การไถกลบตอซัง
- สนับสนุนการปรับปรุงแปลงนา
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปุ๋ยโดโลไมต์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ตรวจวิเคราะห์ดิน /ตรวจดินเพื่อทราบธาตุอาหารที่มีอยู่
- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- เชื่อมโยงกิจกรรมการเกษตร กับ ศูนย์ดินปุ๋ยชุมชน ในพื้นที่

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝ่ายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำและระบายน้ำ
- 2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกันและกำจัดโรคแมลงของข้าว
- 3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร รวมทั้งการทำ
ถนน-ทางลำเลียงเข้าสู่แปลงนาข้าว

2) เขตปลูกพืชไร่ มีเนื้อที่ 602 ไร่ หรือร้อยละ 1.55 โดยแบ่งเป็นชนิดพืชดังนี้ เขตดินโนนแดง (Ndg) เขตดินคล้ายเขตดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm) เขตดินดินคล้ายเขตดินร้อยเอ็ดที่เป็นดินร่วนหยาบ (Re-col) ตามลำดับ

2.1) เขตปลูกอ้อย มีเนื้อที่ 224 ไร่ หรือร้อยละ 37.21 ของเนื้อที่ตำบล เขตดินโนนแดง (Ndg) เขตดินคล้ายเขตดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm) เขตดินหนองบุญมาก (Nbn) ตามลำดับ

2.2) เขตปลูกมันสำปะหลัง มีเนื้อที่ 372 ไร่ หรือร้อยละ 62.46 ของเนื้อที่ตำบล เขตดินดินคล้ายเขตดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm) เขตดินคล้ายเขตดินร้อยเอ็ดที่เป็นดินร่วนหยาบ(Re-col) เขตดินโนนแดง (Ndg) ตามลำดับ

2.3) เขตปลูกข้าวโพด มีเนื้อที่ 2 ไร่ หรือร้อยละ 0.33 ของเนื้อที่ตำบล เขตดินโนนแดง (Ndg)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ส่วนใหญ่ดินค่อนข้างเป็นกรด
- การชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- ภัยพิบัติ (แล้ง) เนื่องจากฝนทิ้งช่วง
- ต้นทุนการผลิตสูง
- ราคาผลผลิตตกต่ำ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน
- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ปรับระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม จะช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารโดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพ
- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรับซื้อคืนเมล็ดพันธุ์เพื่อดำเนินการต่อยอดเป็นธนาคารผลิตปุ๋ยพืชสดและ
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมต์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ตรวจวิเคราะห์ดิน /ตรวจดินเพื่อทราบธาตุอาหารที่มีอยู่
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล
- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนพันธุ์พืชไร่และเรื่องการจัดโรคและแมลง
- 2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติและคลองส่งน้ำ
- 3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนองค์ความรู้และการติดตามงานรวมทั้งกระบวนการตลาดในชุมชน

3) เขตไม้ผล มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 109 ไร่ หรือ ร้อยละ 0.28 โดยแบ่งชนิดพืชที่ปลูกได้ดังนี้ ชุดดินโนนแดง (Ndg) ชุดดินหนองบุญมาก (Nbn)

3.1) เขตปลูกทุเรียน มีเนื้อที่ 51 ไร่ หรือร้อยละ 46.79 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินโนนแดง(Ndg)ชุดดินพล (Pho)

3.2) เขตปลูกมะม่วง มีเนื้อที่ 31 ไร่ หรือร้อยละ 28.44 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินโนนแดง (Ndg) ชุดดินพล (Pho) ตามลำดับ

3.3) เขตปลูกลำไย มีเนื้อที่ 15 ไร่ หรือร้อยละ 13.76 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm)

3.4) เขตปลูกกล้วย มีเนื้อที่ 1ไร่ หรือร้อยละ 0.92ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินคล้ายชุดดินร้อยเอ็ดที่เป็นดินร่วนหยาบ (Re-col) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ภัยพิบัติ (แล้ง) เนื่องจากฝนทิ้งช่วง
- น้ำท่วมขังในฤดูฝน
- ต้นทุนการผลิตสูง
- ราคาผลผลิตตกต่ำ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- พัฒนาระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฤดูฝน
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารโดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสด
- สนับสนุนการปรับปรุงแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานเพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสาน
 - ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมต์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
 - ตรวจวิเคราะห์ดิน /ตรวจดินเพื่อทราบธาตุอาหารที่มีอยู่

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตรแบบผสมผสาน
- 2) กรมชลประทาน สนับสนุนชุดคลองระบายน้ำ เพื่อระบายน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฝนตกชุก
- 3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนองค์ความรู้และการติดตามงานรวมทั้งกระบวนการตลาดในชุมชน

4) เขตปลูกไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 2,091 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ชุดดินดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา(Msk-gm)

4.1) เขตปลูกยางพารา มีเนื้อที่ 3,362 ไร่ หรือร้อยละ 65.14 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินโนนแดง (Ndg)ชุดดินดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm) ชุดดินพล (Pho) ตามลำดับ

4.2) เขตปลูกยูคาลิปตัส มีเนื้อที่ 549 ไร่ หรือร้อยละ 26.26 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm) ชุดดินโนนแดง (Ndg)

4.3) เขตปลูกไม้ยืนต้นผสม มีเนื้อที่ 55 ไร่ หรือร้อยละ 2.63 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินพระทองคำ (Ptk) ชุดดินโนนแดง (Ndg) ตามลำดับ

4.4) เขตปลูกไม้ยืนต้นร้าง มีเนื้อที่ 18 ไร่ หรือร้อยละ 0.86 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm) ชุดดินโนนแดง (Ndg) ชุดดินพล (Pho) ตามลำดับ

4.5) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ 107 ไร่ หรือร้อยละ 5.12 ของเนื้อที่ตำบลชุดดินโนนแดง (Ndg) ชุดดินดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ส่วนใหญ่ดินค่อนข้างเป็นกรด
- การชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- ภัยพิบัติ (แล้ง) เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน
- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ปรับระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม จะช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารโดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสด
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพ
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมต์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ตรวจวิเคราะห์ดิน /ตรวจดินเพื่อทราบธาตุอาหารที่มีอยู่
- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1.การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกยางพารา คุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง
- 2.กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุน แนะนำพันธุ์พืชและเรื่องการทำจัดโรคและแมลง
- 3.กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติและคลองส่งน้ำ
- 4.องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนองค์ความรู้และการติดตามงานรวมทั้งกระบวนการตลาดในชุมชน

5) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 32 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ชุดดินโนนแดง (Ndg)

การจัดการที่ดินในอนาคต

- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้สัตว์มีน้ำกินและปลูกไม้ยืนต้นไว้เป็นร่มเงา จัดทำโครงการส่งเสริมด้านปศุสัตว์โดยกรมปศุสัตว์ให้ข้อเสนอแนะวิธีการเลี้ยงสัตว์ การปลูกและขยายพันธุ์หญ้าพันธุ์ดี การให้อาหารเสริม การผสมพันธุ์และการควบคุมโรค เป็นต้น
- การควบคุมสภาวะด้านกลิ่น เสียง และน้ำเสียไม่ให้รบกวนและส่งผลกระทบต่อชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง ควบคุมและป้องกันโรคระบาดอย่างใกล้ชิดและเข้มงวด ปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการอย่างเคร่งครัด
- ควบคุมมลพิษทางน้ำ โดยมีนโยบายให้ผู้ก่อมลพิษต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไข ปัญหาและเสียค่าใช้จ่ายในการจัดการอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความสกปรกปนเปื้อนน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

6.4.3 พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง มีเนื้อที่ 2,080 ไร่ หรือร้อยละ 4.90 ชุดดินดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประ สีเทา (Msk-gm) ชุดดินคล้ายชุดดินร้อยเอ็ดที่เป็นดินร่วนหยาบ (Re-col) ชุดดินพล (Pho) ตามลำดับ

พื้นที่ชุมชน เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2562

กิจกรรมของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสนับสนุนงานด้านการสูบน้ำ ระบบประปา ไฟฟ้า เพื่อการอุปโภค บริโภค ในครัวเรือนของชุมชน

6.4.4 เขตอุตสาหกรรม ชุดดินโนนแดง (Ndg) ชุดดินดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm) ตามลำดับ มีเนื้อที่ 150 ไร่ หรือร้อยละ 41.55 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรมและลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร บ่อดิน และบ่อลูกรัง จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลลำโรงพลัน (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

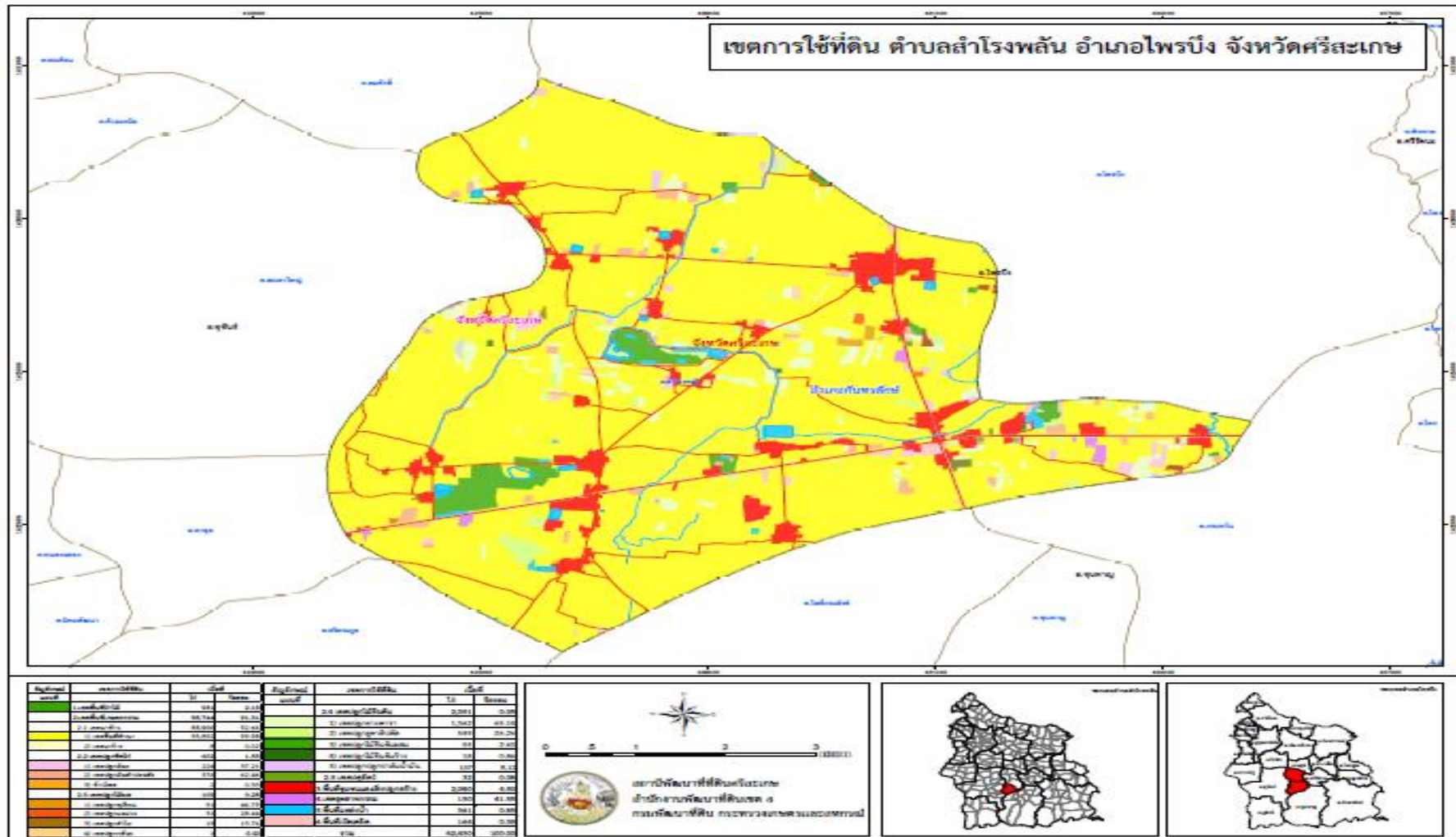
6.4.5 เขตพื้นที่แหล่งน้ำ ชุดดินดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm) มีเนื้อที่ 361 ไร่ หรือร้อยละ 0.85 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึงต่างๆอ่างเก็บน้ำและบ่อน้ำ แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชนแหล่งน้ำในเขตนี้เป็นแหล่งน้ำที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันจะมีการพัฒนาแหล่งน้ำในระยะต่อไป โปรดดูรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5 และ 7.6

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ ควรดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขินและถูกบุกรุก หมั่นขุดลอกคูคลอง ไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำแผนการใช้ที่ดินตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

6.4.6 เขตพื้นที่เบ็ดเตล็ด ชุดดินดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่มีจุดประสีเทา (Msk-gm) ชุดดินโนนแดง (Ndg) มีพื้นที่ 164 ไร่ หรือร้อยละ 0.39

6.5 การจัดการความเสี่ยง

สำหรับการแก้ปัญหาระบบโครงสร้างจำเป็นต้องมีการบูรณาการหลายหน่วยงาน แยกตามความต้องการความจำเป็นและเหมาะสมกับพื้นที่ของชุมชนนั้นๆ เพื่อให้การพัฒนาเกิดความยั่งยืน

ภาพที่ แสดงเขตการใช้ที่ดิน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

6.6 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.ข้าวนาปี					ข้าวนาปี							
2. ข้าวนาปี-ข้าวนาปรัง	ข้าวนาปรัง				ข้าวนาปี							
3. ข้าวนาปี-พืชผัก-ถั่ว พริก-ปอเทือง,ข้าวโพด	ถั่วพริก,ผัก,ปอเทือง				ข้าวโพด,ข้าวนาปี							
4. เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน											
3. มันสำปะหลัง	มันสำปะหลัง											
4. ไม้ยืนต้น	ยางพารา,ยูคาลิปตัส											
5. ไม้ผล	ปาล์มน้ำมัน,ทุเรียน,มะม่วง, กัลย,ลำไย											

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆและงบประมาณ ที่จะดำเนินการปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลสำโรงพลันเสนอต่อสภาองค์การบริหารเทศบาลตำบลสำโรงพลัน เพื่อมีมติให้ความเห็นชอบร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดินในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ เสนอกิจกรรม โครงการ เป้าหมายและงบประมาณ รายงานต่อไปยังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลสำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 6 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) พื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 5) การปลูกไม้เศรษฐกิจ
- 6) ศูนย์รวมแหล่งขนส่งสินค้าเกษตร

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินจะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการเขตพื้นที่เกษตรกรรม

- 1) เขตทำนา มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
 - 1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและใช้สารอินทรีย์
 - 1.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 1.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 1.1.4) พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - 1.1.6) การรณรงค์โลกปลอดพิษ
 - 1.1.7) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 1.1.8) การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด

1.2) การบริหารจัดการน้ำ

1.2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

1.2.2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

1.2.3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ

1.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

1.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

1.3.2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ลุ่ม-ดอน

1.4 การปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมเพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสาน(Zoning)

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน

2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

2.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

2.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด

2.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

2.1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

2.1.6) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์

2.1.7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด

2.2) การบริหารจัดการน้ำ

2.2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

2.2.2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

2.2.3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ

2.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

2.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

2.3.2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว

2.3.3) การส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ ไม้ดีมีค่า ไม้โตเร็ว และวนเกษตร

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

3.1) การบริหารจัดการน้ำ

3.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

(ตารางที่ 7-1)

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดศรีสะเกษ/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ)
- 1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
- 1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรคแมลง(กรมการข้าว)
- 1.4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 2.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดศรีสะเกษ/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ)
- 2.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย(GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- 2.3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- 2.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดศรีสะเกษ)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานศรีสะเกษ)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

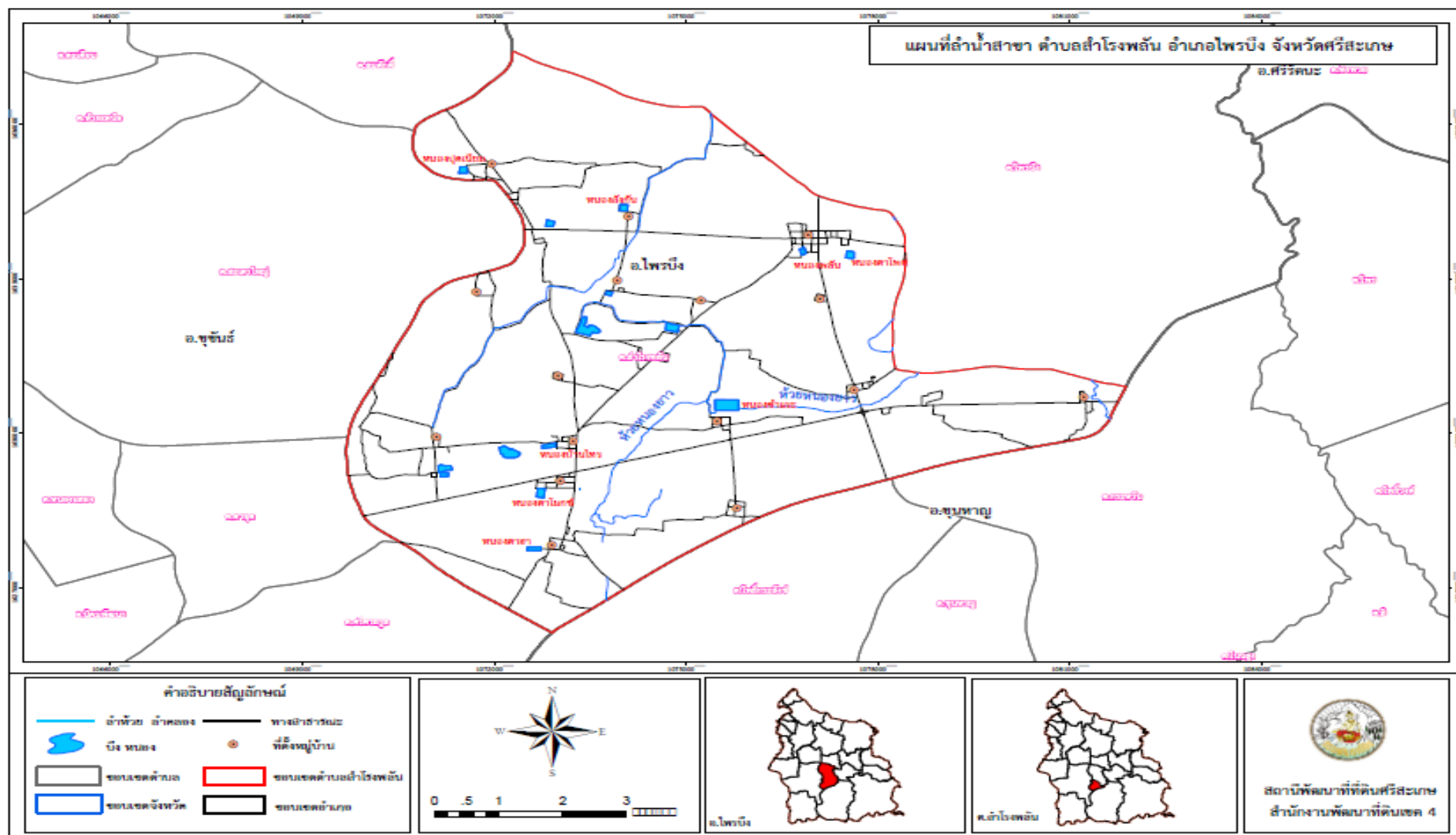
จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เทศบาลตำบลลำโรงพลัน เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2564 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ การก่อสร้างฝาย
กรมพัฒนาที่ดิน ได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลลำโรงพลัน ในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรดิน คือ

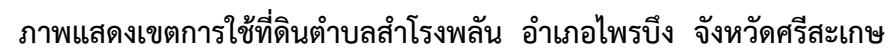
- (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และ
- (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ

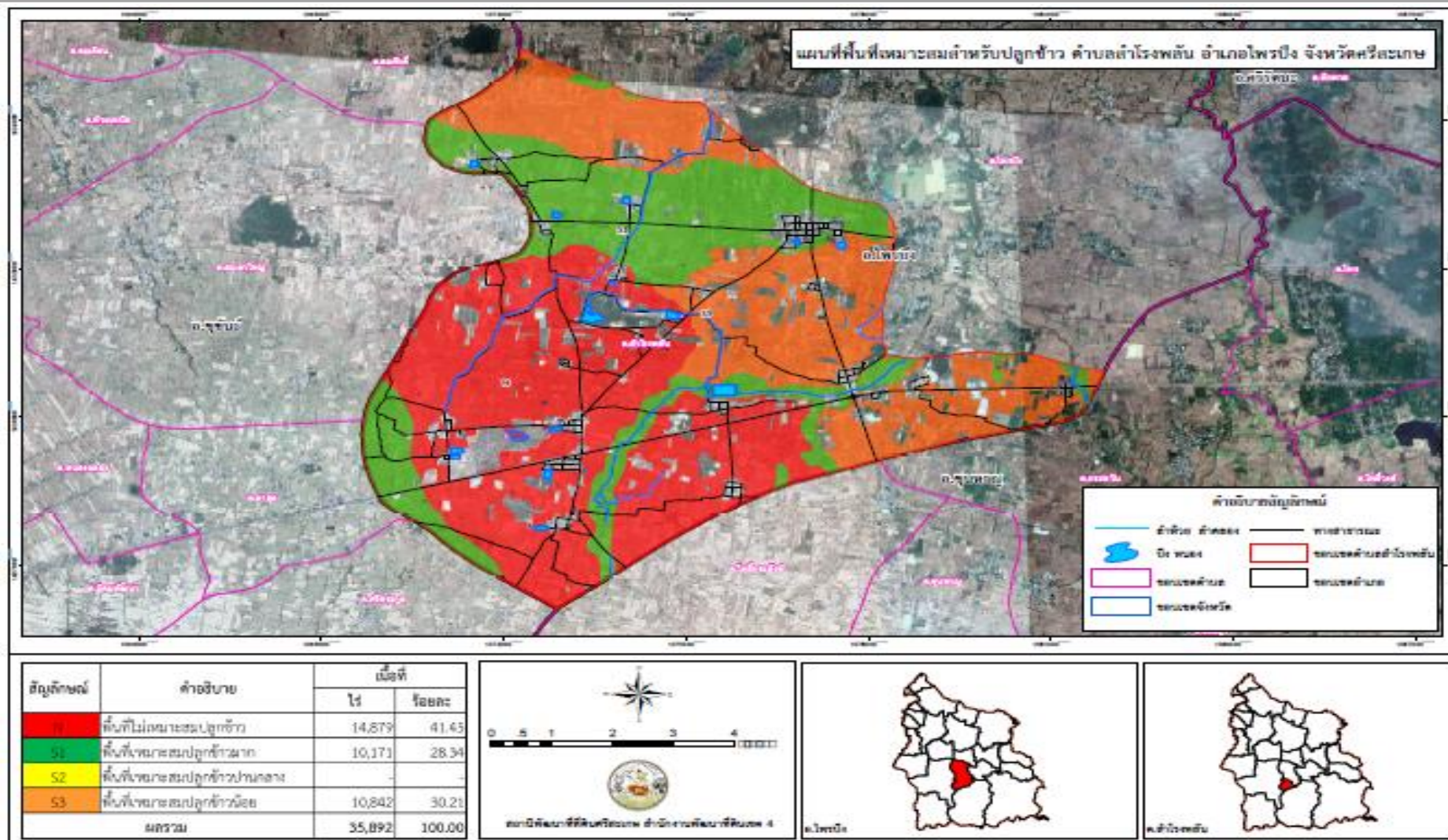

ปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวมในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) การชะล้างพังทลายของดิน (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ลำน้ำตามธรรมชาติหนองน้ำ ห้วย ตื้นเขินไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตามที่ควรจะเป็น การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นทุกหมู่บ้าน ในตำบลสำโรงพลัน ทั้งเพื่ออุปโภค-บริโภคและการเกษตร ส่วนปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้น เนื่องจากมีการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัว ในกรณีของการขาดแคลนนํานี้ นอกจากมีผลจากการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจนตื้นเขิน ดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมการใช้น้ำเพิ่มขึ้น การเกษตรก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีข้อเสนอของหมู่บ้านทั้ง 17 หมู่บ้านในตำบลสำโรงพลันเร่งด่วน คือ “การจัดหาน้ำ” โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

ภาพแสดงแผนที่ลำน้ำสาขาทำบลสำโรงพลัน อำเภอยะบิง จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพแสดงพื้นที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม เนื้อที่ 38,835 ไร่ 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 35,892 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	35,000
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	122,500
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	7,500
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	100,000
	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	325,000
	1.6 การรณรงค์ไถกลบตอซัง	40,000
	1.7 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	850,000
	1.8 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	3,000
	1.9 โครงการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS)	90,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	
	2.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	280,000
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	203,000
	2.3 การก่อสร้างระบบส่งน้ำ	-
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	240,000
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	280,000
	3.2 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	280,000
	3.3 การปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการทำนาเพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสาน (Zoning by Agri-map)	750,000

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 701 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 109 ไร่ 1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 2,091 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ 1.6 การรณรงค์เฝ้าติดตาม 1.7 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์ 1.8 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 2. การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 2.3 การก่อสร้างระบบส่งน้ำ 3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 3.2 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	
1.5 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 42 ไร่	1. การบริหารจัดการน้ำ 1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาดไม่ต่ำกว่า 1,260 ลบ.ม.	

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม เนื้อที่ 38,835 ไร่ 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 35,892 ไร่	1.โครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (กรมการข้าว) 2.โครงการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม(PGS) (กรมส่งเสริมการเกษตร) 3.โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการทำนาเพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสาน (Zoning by Agri-map) (กษ.) 4.โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (กษ.) 5.โครงการโคกหนองนาโมเดล (พช.) 6.โครงการเศรษฐกิจพอเพียง (พช.)	
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 701 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 109 ไร่ 1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 2,091 ไร่	1. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำและปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว จำนวน 100 ไร่ 2.โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการทำนาเพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสาน (Zoning by Agri-map) (กษ.) 3.โครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร) 4.โครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (กทย.)	
1.5 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 42 ไร่	1.โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการทำนาเพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสาน (Zoning by Agri-map) (กษ.) 2.สนับสนุนพันธุ์ปลา	

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	ปีงบประมาณ					รวม	ปีงบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	1.การปรับปรุงบำรุงดิน		2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิตและ การใช้สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	175,000	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์ พืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	5	5	25	122,500	122,500	122,500	122,500	122,500	612,500	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	500	500	500	500	500	2,500	7,500	7,500	7,500	7,500	7,500	37,500	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่,ไม้ผล	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกร ใช้สาร อินทรีย์ลดการใช้ สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	10	10	10	10	10	50	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่,ไม้ผล	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ย อินทรีย์	กลุ่ม	1	1	1	1	1	5	325,000	325,000	325,000	325,000	325,000	1,625,000	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่,ไม้ผล	1.6 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	ตัน	100	100	100	100	100	500	850,000	850,000	850,000	850,000	850,000	4,250,000	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่,ไม้ผล	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	พด.
เขตนาข้าว	1.8 การรณรงค์เฝ้าระวังดินเค็ม	ไร่	40	40	40	40	40	200	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	200,000	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่,ไม้ผล	1.9 โครงการสาธิตการทำ ปุ๋ยหมัก	ตัน	30	30	30	30	30	150	102,000	102,000	102,000	102,000	102,000	510,000	พด.
เขตนาข้าว,พืชไร่,ไม้ผล	1.10 โครงการส่งเสริมการทำ เกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS)	กลุ่ม	3	3	3	4	4	17	90,000	90,000	90,000	120,000	120,000	510,000	พด.

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	ปีงบประมาณ					รวม	ปีงบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
	2..การบริหารจัดการน้ำ		2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	10	10	10	10	10	50	203,000	203,000	203,000	203,000	203,000	1,015,000	พด.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	1,000,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	1,200,000	พด.
	4. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ														
	4.1 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	ไร่	350	500	500	500	500	2,350	280,000	400,000	400,000	400,000	400,000	1,880,000	พด.
	4.2 โครงการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map	ไร่	500	500	500	500	500	2,500	750,000	750,000	750,000	750,000	750,000	3,750,000	พด.
	4.3 การปลูกไม้เศรษฐกิจ ไม้ดัดไม้ค่า ไม้โตเร็ว	ไร่	100	100	100	100	100								

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 1

คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. ปทานุกรมปฐพีวิทยา. สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

FAO. 1974. A Land Capability Appraisal Indonesia: Interim Report. (AGL/INS), Rome.. 1993.

Guidelines for Land Use Planning. Rome.

ADB. 2012. The State of Pacific Towns and Cities: Urbanization in ADB's Pacific Developing

Member Countries. Mandaluyong City, Philippines.

NRC. 1975. Land Use Planning. The National Academies of Sciences, Engineering, and

Medicine, Washington, D.C.

Vink, A.P.A. 1975. Land Use in Advancing Agriculture. Springer-Verlag Berlin Heidelberg.

บทที่ 2

กรมการปกครอง. 2561. ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2561)

กระทรวงมหาดไทย. ไฟล์ข้อมูล.

กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. หมอดินอาสาตำบลลำโรงพลัน ปี 2564. ไฟล์ข้อมูล.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2564. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ลงทะเบียนเกษตรกร ปี 2564. ไฟล์ข้อมูล.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2563. สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดศรีสะเกษ. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2563. สถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561). กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ

และสังคม. ไฟล์ข้อมูล.

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2561.

ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ. ไฟล์ข้อมูล.

คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลลำโรงพลัน. 2559. แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2565).

องค์การบริหารเทศบาลตำบลลำโรงพลัน อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม. 2559. บัญชีรายชื่อสายทางที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 3

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2562. ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

ไฟล์ข้อมูล.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. ข้อมูลทรัพยากรดิน. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 5

คันสนีย์ อรัญวาสี และคำรณ ไทรพิทักษ์. 2562. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวาง

แผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลและระดับจังหวัด.

บทที่ 6

กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงตอนล่าง 2 กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.2561.แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง2
พ.ศ.2561-2569. ไฟล์ข้อมูล.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. 2550. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ. 2562. ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ.2561-2565. ไฟล์ข้อมูล.

2562. ยุทธศาสตร์จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2562. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2559. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. ร่าง นโยบายและแผนการ
บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2562. แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.ไฟล์ข้อมูล.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2562. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25
กรกฎาคม 2562. ไฟล์ข้อมูล.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ. 2561. ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต
จังหวัดศรีสะเกษ(พ.ศ.2561-2564). ไฟล์ข้อมูล.

องค์การบริหารเทศบาลตำบลลำโรงพลัน. 2561. ยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารเทศบาลตำบลลำโรงพลัน
(พ.ศ.2561-2565). ไฟล์ข้อมูล.

คณะผู้จัดทำ

นางสาวนตนา คุณพันธ์	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ
นางวรดา สติมัน	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นางสาวศศิธร สดไธสง	เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่าย
นางบุษราภรณ์ พลสวัสดิ์	นักวิชาการเกษตร
